

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

BS"D • Vo. 2 | Issue 38 | No. 87 • MONSEY: Candle Lighting - 8:13 • Shabbos Ends - 9:45 (72 min past shkiah) • June 20, 2020 • 28 Sivan, 5780

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS SHELACH

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREVIM • MIZMOR L'DOVID
 PENINIM ON THE TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL

ENGLISH
 DIVREI TORAH

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

**CHOOSE A DVAR TORAH TO SPONSOR
CONTACT US WITH A PARSHA AND OPTIONAL MESSAGE**

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

פרשת שלח

כ"ח סיון תש"פ VOL. 1 / ISSUE 41

People often use the expression, to voice their frustration, and say: "Enough is enough." Siblings always "fight", and it might be that in our house, many, many moons ago the expression was - "enough is enough, but more than enough is for sure enough." We will IYH read about the "more than enough" that gave Klal Yisroel its second major black eye in the Midbar, the Chet Hameraglim. Here, Kadosh Baruch Hu says to Moshe: עד אנה ינאצוני העם הזה - how much, to what point will these people anger Me (14:11). Our reaction to the report of the Meraglim was to cry, causing catastrophic results for them, and for us. The Gemara (Sanhedrin 104A) teaches that Hashem's comment was: "You cried for nothing, without a cause, I will give you a reason to cry on this day for generations." That night became the ninth of Av, described as בכה חבכה הלילה (Eicha 1:2), she weeps and weeps in the night, where Klal Yisroel weeps twice for the destruction of both Batei Mikdash. (The lesson here is that we cannot cry for nothing - no matter what - because the tears of a Yid are so Chashuv to Hashem that they must be utilized properly and rise above mans' pettiness to establish our חנוּן בצלם שגברא האדם שגברא בצלם חנוּן.) The Maharal comments on the Gemara - ענין זה עמוק מאוד מאוד - He goes on to explain (Chidushei Aggados Sanhedrin, Gevuros 61) the extent of that calamity was that Yetzias Mitzraim, and the entry into Eretz Yisroel, were meant to be one unit and both would have been eternal. The exodus from Mitzraim was eternal with the Cheirus Olam - we became Avdei Hashem perpetually, without interruption, and had the Yotzei Mitzraim been able to follow through and flow naturally into Eretz Yisroel, our entry would have been forever. Our crying severed the entry into the land from the Exodus, causing Bechiya Ledoros (See Malbim in Torah Ohr).

So many Meforshim try to make some sense of how the Yotzei mitzraim, having witnessed Nissim V'Niflaos without end, where every rule of nature was shattered, could suddenly question Hashem's ability to bring them into Eretz Yisroel. That question is not where this article is going, but rather will focus on Moshe Rabbeinu's Tefilah to save us.

The Chet Hameraglim and the Chet Haegel both brought us to the brink of extinction were it not for Moshe's interceding on our behalf. Moshe created the Yud Gimmel Midos Harachamim in order to spare us from the Egel, and a modified form of the Yud Gimmel Middos for the Meraglim. The Ramban makes a note of those differences and explains the reasons for Moshe making the changes (14:17). Moshe Rabbeinu pulls out all the stops to save us by invoking the Zechus of the Avos - זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך - (Shmos 32:13) - to spare us from הרג, from Galus (Rashi ibid). Klal Yisroel exists to this very day on the Zechus Avos, as we say three times a day, חוּכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בנייהם.

The Ramban wonders - why did Moshe's Tefilla after the Meraglim not include the Avos? His answer is frightening. Eretz Yisroel was given to the Avos, and we were supposed to inherit it from them, but the Meraglim defied their fathers and renounced the gift of the Avos. אשר איך. האבות היו בוחרים בה מאד וכו' והם אומרים אי אפשרו במתנה זו

invoke the Zechus Avos when the sons are ready to discard the very land that the Avos loved and cherished. What a powerful Vort! I once saw from the Chafetz Chaim that the Zechus Avos can only help us if we value and treasure the same things that the Avos valued and treasured; then we belong to them. Otherwise, we become like the words in my Mechutans song: "They were Jews I didn't recognize." Mesorah has a very special place by Ehrliche Yidden, as it should. The delicate issue with Mesorah is that sometimes it may be based on a mistake. I once had a Talmid tell me, how can it be Asur to talk during Davening - my grandfather talks, my father talks, all my uncles talk, it's almost like a Minhag! I once Davened in a Shteibel that shall remain nameless, where the moment they finish "Keser", they start putting out the Kiddush on the tables- בכלל מכלל כל. My friend sitting next to me quipped (after Chazaras Hashatz) that every kid in this Shteible thinks that the last words of Mussaf on Shabbos are בדברו שהכל נהיה בדברו.

But Gutteh Yidden know what is real and take it very seriously. The love of Torah, the love of Talmidei Chachamim, the love of בצרכי עוסקים בצרכי, the love of family, the love of Eretz Yisroel are all on the agenda. No, no, this is not an advertisement for Birthright just a chance for me to vent. The sad situation in Israel today is very disturbing. The long time tension between Daatiim and the secular population is becoming disturbingly more agitated. Any Frum Yid is mortified at the things that some Jews say about Torah and Yiddishkeit, sprinkled with Israeli humility, of course. There is, however, a Pasuk that the increasingly militant left fulfills למהדרין מן המהדרין. When Yechezkel (20:32) chastised us, he gives voice to our thoughts; והעולה על רוחכם וגו' אתם אומרים נהיה כגוים - let us be like the nations, like the families of the lands. It is hard to be proud of what's going on there and I sense, its eroding the necessary חיבה הארץ for some of us. What are we thinking when we say: ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים: I believe that most of our Zeides and Bubbos would have walked barefoot in the snow across Europe to Eretz Yisroel- my father A'H would have - if they would only have let him in. We know what's wrong, but we can't throw out the baby with the bathwater - that's our Mesora from the Avos. Okay, that's enough, back to the Ramban.

The Ramban gives us another insight into what Kalev did. Chazal tells us (Sotah 34B) that Yehoshua received a Beracha from Moshe to be spared from the plot of the Meraglim, whereas Kalev went to Chevron to be Mespallel at the Mearas Hamachpeila to be spared. It may just be that he did not go there because it's a Makom Kadosh, he went there to get an injection of חיבת הארץ that the Avos loved so much, as an immunity to the other Meraglim.

May we all be Zoche to cherish and embrace our Mesora- and be able to return without interruption to ציון ברחמים - BBA- המצפה לישועה.

אמני דאזכרה
תיים שאגז איתן

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod. For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

טיב הקהילה

בס"ד
'יו"לע"יקהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנוהרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Shelach

5780

No.

519.418

טיב המערכת

אל תיראו – Do not fear

There is a story brought down in 'Chovos Halevavos': 'One of the Chassidim related that he saw a fearful man sleeping in the desert. He asked him: "Aren't you afraid of the lion when you sleep in the desert?" He replied: "I am ashamed from my master, if he should see that I am afraid of anything other than he." One can read this story over and over and it would still be hard to comprehend. Since he is ashamed, so he is not afraid? Sometimes it is possible to see this mainly with children who act as if they are not afraid because they do not want the others to laugh at them and make fun of them. But the truth is, in their hearts, they are very afraid, and they are just hiding it. Then, what is the chassid's answer that 'I am ashamed from my master if he sees that I am afraid'?

The *miraglim* [spies] tried to scare the nation with their stories about the strange land that they had seen and the mighty and fearful people that lived there. But Yehoshua bin Nun and Kaleiv ben Yefunah told the people (14:9) 'אל תיראו את עם הארץ' – 'But do not rebel against Hashem. And you will not fear the people of the land'. Here too, the words come back to them. They told the people, 'Do not fear', do not be afraid, but the people were afraid! How do you try to calm the people?! You want them to put on an act as if they are not afraid, like that child who puts on an act because he is embarrassed that they will make fun of him?!

The answer to the question is in this very posuk. 'But do not rebel against Hashem'. Yehoshua and Kaleiv told the people: "You need to be afraid, but not from the Canaanites and the giants, rather, from HaKadosh Baruch Hu, you have to be afraid of Him, as it states in Mishlei (28:14) 'אשרי אדם מפחד' – 'Praiseworthy is the man who always fears'. But you try to change things, to rebel against Hashem *chas v'shalom*, and fear people. This is not right. This too was the response of the chassid. It is not that I am putting on an act as if I am not afraid, I am afraid, but I am only afraid of HaKadosh Baruch Hu. Therefore, 'I am ashamed from my Master, if he sees that I am afraid of anything else besides Him'. Every Jew must remember this. Everyone has fear in his heart. You can choose to fear people or animals or to fear HaKadosh Baruch Hu.

- Tiv HaTorah - Shelach

טיב ההשגחה

'The main thing is the intent' – 'העיקר הכוונה'

My brother-in-law left with my sister and young daughter to visit family in the south to celebrate a family *chalachah* [a boy's first haircut]. They also invited my father to join them for the trip so he could get out a little since he was isolated because of the coronavirus.

Father generally does not take trips like this, he took some *seforim* with him to learn on the way and he went. As for me, I left with my wife, to Rechov Bar Ilan Shmuel HaNavi to take care of a few things and I took my mother and two small brothers along to get them out of the house since they too had been stuck in the house.

On the way to one of the stores we passed by the cemetery of Sanhedria where many *Gedolim* are buried. My mother had wanted to daven there by the graves, I suggested that the main reason we went was to get some air, now we should go in and pray. Mother was very please with the suggestion and she poured her heart out in prayer for every family member, with tears and pleading. She went like this from stone to stone crying and pleading in a way that I had never seen my mother do before.

I was pleased to see my mother pray with such feeling like this and I too used the time to *daven* warmly and my wife sis as well. We stood like this for two whole hours, praying for the family and all of *Am Yisrael*. When we left there, Mother thanked me very much and she said that she did not know why, but she had a feeling that she had to *daven* like that. My wife also said that she had a unique feeling and she could only *daven* for my family and in particular my sister, my father, and the babies. It was strange and I also *davened* more and my mother. We thought that since they were not with us, we thought about them more.

However, two hours later, everything became clear as to why we cried so much: At the exact time that we were *davening*, my brother-in-law got into an accident. My sister broke her arm. My father was learning and he walked away without a scratch. Apparently, the merit of Torah protected him, even though the windshield shattered. My brother-in-law walked with minor injuries and the babies were unharmed.

The car flew off the road after being hit by a speeding truck coming at them. They ended up on the side of the road and the truck squealed to a stop half a meter before crushing them all to death.

In retrospect, we now understood the *hashgacha* that occurred for the safety of the family and for some reason we said all those Tefillos which saved their lives.

There were many other miracles, but I told myself that I would only write a few to inform everyone that Hashem is G-d, King of the World and preceded prayer to the affliction and everything in an amazing way.

With thanks to the Creator of the World.

מ.ח.

בדרך שאדם רוצה לילך – מוליכין אותו
In a way a man wishes to go – they lead him

'Send forth for yourself men, and let them spy out the land of Canaan' (13:2). Many ask, why did Moshe Rabeinu agree to the request of the people to send out spies to check out the land when this might result in crying for generations and even to cause the Nation of Israel to wait in the Wilderness for forty years, and make them go on 42 journeys in an infertile land – instead of taking them straight into the desired land and benefit from its glow?

בבחרת בחיים – You chose life

Rather, it is the way of the Torah to give a person free will to choose between good and bad. This is why the world was created that the person can choose for himself the path that he wants to go on, whether on the path of *avodas Hashem* or *chas v'shalom* the other path. The reason that the person is not given 'free bread' [meaning no free will], is that if the person is rewarded for doing a mitzvah that he has not worked on or put any effort into, and has not faced any challenges in performing it nor having any free choice, then his reward is not earned, but rather, is a free gift. Since a person wants to be rewarded for the work that he has done as the Gemara states (Yerushalmi, Orlah 1:3) 'One who eats bread that was given to him in kindness and is not his own, is embarrassed to look at the one who gave it to him'.

Therefore, when Israel requested to check for themselves the land that was promised to them, Moshe Rabeinu agreed to grant their request. Regarding this it states (Hoshea 14:10) 'כי ישירים – For the ways of Hashem are straight; the righteous walk in them and the sinners will stumble over them.' The very fact that the person has free choice gives the person the ability to reach lofty levels and receive great reward. On the other hand, he can fall into a deep abyss as we see with the spies. Even though they were distinguished men as Rashi explains, 'Every instance of the word *anashim* in the Torah is an expression of importance. At that time they were honorable.' Still they stumbled, and they caused it all.

בדרך שאדם רוצה לילך – מוליכין אותו

In a way a man wishes to go – they lead him

It is a wonder how such distinguished men came to sin with a such a severe sin to the extent that they rebelled against Hashem and they dragged the entire Nation of Israel with them to be stained for future generations. But with the power that they were looking for shortcomings – so they found them, as we learn when they returned (13:26) 'וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל – They went and came to Moshe and to Aharon and to the entire assembly of the Children of Israel, and brought back to them' and Rashi explains, 'Why does it say "they went", they have already returned? Rather, to compare their going to their coming; just as their coming was an evil scheme, so too, their going was with an evil scheme.' This aligns with the Gemara (Makkos 10b) 'In a way a man wishes to go they lead him'. Every person goes on the path that he wants, whether a good path or a stubborn path, and when they look for shortcomings, they easily find them, and they find a lot of them.

מידת השפלות מביאה חיים – The trait of lowness brings life

Yet, Yehoshua and Kaleiv had another trait. When they returned they told all of Israel (14:7) 'הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה – that the land that we passed through is very, very good', not like the words of the spies who disparaged the land and spoke badly about it. Therefore, 'חיו מן האנשים – lived from among those men' (14:38), they merited life and they took their portion in the land, and they even took the portion of the spies who remained in the Wilderness.

And so, where did this good trait come from? It is as Chazal said (Avos 4:4) 'Be very, very humble in spirit (*meod meod*) to correlate with the double expression by the land.

In the merit of taking on the trait of lowness they merited to be saved from the evil portion of the spies and to receive their complete reward. This is the way of the righteous, not to be full of themselves and not to make their work dependent on their strength, rather, all their success and everything they attained was dependent on Hashem, as Moshe and Aharon said (Shemos 16:7) 'ונחנו מה – what are we?' The *gematria* of *ma* is *meod* (45).

כוחו של איש כשר – The power of the decent man

When Moshe Rabeinu sent them, he gave them detailed instructions (13:18) 'וראיתם את הארץ מה היא ואת העם הישב עליה – See the land – what is it? And the people that dwells in it'. One of the things that he asked the spies to check was (13:20) 'היש בה עץ אם אין – Are there trees in it or not?'. Rashi explains the intent of trees – 'See if there is among them a decent man who can protect them through his merit'. Despite the people of Canaan were very wicked and the lowest of the nations as it states (Vayikra 18:3) 'כמעשה ארץ כנען אשר – do not perform the practice of the land of Canaan to which I bring you' meaning that the dwellers in the land of Canaan were filled with sins without any merit to be alive. Yet, when they find a decent man among them, he protects them all and the *Bnei Yisrael* would not have the power to destroy them.

From here we see the significance of the decent person who can protect an entire generation of sinners. It is an exceptionally good trait that when *Bnei Yisrael* conduct themselves properly, they surely protect the entire generation and they save them from anything bad. Even every individual has the power to change the world for merit or for debt as brought down in the Gemara (Kiddushin 40b) 'A person should always perceive himself as though he were half-guilty and half-meritorious. If he performed one mitzvah, he is fortunate – for he has tipped the balance for himself toward the side of merit. If he committed a single transgression, woe to him – for he has tipped the balance for himself toward the side of guilt.' See how a person must be careful and watch every step since everyone is dependent on him.

However, Yehoshua and Kaleiv saw all the events that were happening to them with a good eye, calmed the people (14:9) 'סר צלם – Their protection has departed from them, Hashem is with us. Do not fear them.' Rashi explains, 'Their shield and their strength; the decent ones among them have died, *lyov* who used to protect them.' We are not discussing a righteous man of the generation who had the power to nullify evil decrees, rather, just a decent gentile, had he been alive, *Am Yisrael* would not have been able to enter the land. As long as he was alive, he protected his entire generation.

ממא דיסורי קבולי – I accept the potion of tribulation

It is not only does the decent man who protects an entire generation, but also one who accepts his tribulations with love without questions or doubts, protects the generation from all evil as brought down in the Gemara (Gittin 36b) 'Those who suffer insult but do not insult back, who hear their disgrace but do not reply, who perform His will out of love and are happy in suffering, regarding them the posuk states (Shoftim 5:31) 'ואהביו כצאת השמש בגברתו – But they who love Him shall be as the sun going forth in its might'. Not only that but the reward for challenges accepted with love as explained by the Ohr HaChaim HaKadosh (Vayigash) that the *segulah* to save a person from tribulations is to accept them with love. By accepting them with love, this causes them to disappear, for the purpose of them is to bring one closer to the Creator. By not changing his traits he sweetens the judgment and his debt is covered by what he has already suffered.

An Amazing Revelation from the Arizal

The Neshamos of the Twelve Shevatim Attached to the Meraglim to Assist Them but Abandoned Them before They Sinned

This week, we read parshas Shelach, which contains one of the more difficult episodes in the Torah to comprehend, the story of the “meraglim.” Hence, we will explore the epic failure of the “meraglim,” who were sent to scout the land (Bamidbar 13, 1): **“וידבר ה' אל משה לאמר, שלח לך אנשים: ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל, איש אחד איש אחד למטה Hashem spoke to Moshe, saying, ‘Send forth for yourself men, and let them spy out Eretz Canaan that I give to Bnei Yisrael; one man each from his fathers’ tribe shall you send, every one a leader among them.’”**

The text makes it quite clear that the “meraglim” were not ordinary men. The men that were delegated were leaders of the people, men of stature. The Torah attests to this fact in the following passuk (ibid. 3): **“וישלח אותם משה ממדבר פארן: על פי ה' כולם אנשים ראשי בני ישראל המה” Moshe sent them forth from Midbar Paran by the word of Hashem; they were all distinguished men; they were leaders of Bnei Yisrael.** This makes the events that followed all the more surprising. How did men of such outstanding character fall prey so easily to the yetzer hara? It induced them to speak ill of the special land that HKB”H had promised to give to the descendants of the holy Avos. Clearly, the “meraglim” were subjected to a daunting test that they were not able to withstand.

It is evident from the following pesukim that Moshe anticipated the challenge they would face (ibid. 16): **“אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון,**

—these are the names of the men whom Moshe sent to spy out the land; and Moshe called Hoshea bin Nun Yehoshua. Rashi comments: **He prayed for him: May G-d save you from the plot of the “meraglim.”** In other words, the task they faced was so trying that Moshe felt it necessary to pray even on behalf of Yehoshua, his trustworthy disciple.

This raises an interesting question that bothers many of the commentaries. Why didn't Moshe Rabeinu, the foremost of the neviim, see fit to pray for the success of all the “meraglim”—so that HKB”H would save all of them from the trap set for them by the troublesome, despicable yetzer? As we know, due to this epic sin, the people were not permitted to enter Eretz Yisrael as originally planned.

A Wonderful Chiddush from the Arizal

We will begin to shed some light on the subject by introducing a teaching from our great teacher, the Arizal, in Sha'ar HaPesukim. There, he explains simply why Moshe only prayed on behalf of Yehoshua. He was worried that the “meraglim” might kill Yehoshua if he attempted to prevent them from discouraging Yisrael from entering the land. Here are his sacred words:

“נוכל לפרש בדרך פשוט, ענין ויקרא משה להושע בן נון, כי סיבת תפלתו עליו בדוקא הוא, לפי שהם היו יודעים נבואת אלדד ומידד, שהוא משה מת ויהושע מכניס לארץ, ויחשבו המרגלים כי יבלבל עצתם ויסתור דבריהם בפני משה וישראל לתועלתו להכניסם לארץ, ואולי יתייעצו בהליכתם להורגו, ולכן

התפלל משה עליו, י"ה יושיעך מעצת מרגלים, כלומר שלא יתייעצו להרגך. בזה יובן הפסוק באמרו (שם יג-ל) ויהס כלב את העם, ולא הזכיר יהושע כלל, לפי שהיו אומרים לו, לתועלתך אתה מכויין, מה שאין כן בכלב."

Moshe did not pray that Yehoshua would not be influenced by the plot of the "meraglim" to speak disparagingly of Eretz Yisrael. That was contingent on their desire to fulfill the will of Hashem. Rather, he prayed to save Yehoshua from their plot to kill him along the way.

Let us now present a wonderful insight from Rabbi Shmuel Vital, zy"va, in his gloss on Sha'ar HaPesukim (ibid.). He finds merit in the meraglim's report, categorizing it as an aveirah l'shema. He asserts that their aim was to prolong Moshe's life, by having him continue to lead them in the midbar for the forty-year duration.

He writes: **We can judge the "meraglim" in a positive sense. They spoke about the land in negative terms, so that Yisrael would not enter it; because they heard the prophecy of Eldad and Meidad: "Moshe will die and Yehoshua will bring in." Therefore, it would be preferable to kill Yehoshua and to prevent Yisrael from entering the land. Thus, Moshe would remain alive and well. Hence, Moshe prayed, "May G-d save you from the plot of the meraglim."**

Nevertheless, even if we concede that the "meraglim" committed an aveirah l'shema, they still deserved punishment for committing a "chilul Hashem." After all, they contradicted and mutinied against HKB"H, Who promised them that the land was good. This is evident from Caleiv's remark (ibid. 14, 8): **"אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר**" **"if Hashem desires us, He will bring us to this land and give it to us, a land that flows with milk and honey. But do not rebel against Hashem . . . Hashem is with us!**

The Amazing Explanation of the Arizal Involving Reincarnation

So far, we have introduced the Arizal's simple, straightforward explanation; we have explained why Moshe only prayed on behalf of Yehoshua and not on behalf of the other spies. Now, we will delight in an

alternate interpretation (Sha'ar HaPesukim ibid.) in which he presents the mission of the "meraglim" in an entirely different light.

As per his usual sacred way, he brings to our attention a nuance in the text regarding the princes of Ephraim and Menashe, the two sons of Yosef. With regards to shevet Ephraim, the Torah simply says (ibid. 13, 8): **"למטה אפרים—הושע בן נון"** the relationship to Yosef is not mentioned. Whereas, with regards to shevet Menashe, it says (ibid. 11): **"למטה יוסף למטה מנשה גדי—בן סוסי"** **Gaddi ben Susi.** We will endeavor to explain why Yosef is not mentioned in association with shevet Ephraim.

To make sense of all of this, the Arizal reveals to us what can truly be viewed as (Tehillim 25, 14): **"סוד ה' ליראיו"—the secret of Hashem is revealed to those who fear Him.** He teaches us that when Moshe sent the "meraglim" to scout out the land, HKB"H sent the holy neshamos of the original shevatim, the sons of Yaakov Avinu, along with them. Each one attached itself to the leader of its respective shevet, in order to assist them to succeed in this difficult test. This is the implication of the words: **"כולם אנשים ראשי בני ישראל—המה—they were all distinguished men; they were leaders of Bnei Yisrael.** The Torah is informing us that the actual, original leaders of the shevatim—the sons of Yaakov, who is also known as Yisrael—attached themselves to the "meraglim."

The Neshamah of Yosef Attached Itself to Shevet Menashe but Not to Shevet Ephraim

With this understanding, the Arizal explains why Moshe prayed only on behalf of Yehoshua and not on behalf of the other "meraglim." Every other shevet had the neshamah of the head of its shevet attached to it—to withstand the daunting task ahead of them. Yehoshua, however, the prince of shevet Ephraim, the son of Yosef, did not have a distinguished neshamah attached to him, since the neshamah of Yosef had already attached to the prince of shevet Menashe, Yosef's firstborn.

This explains very nicely why Yosef's name is mentioned only in association with shevet Menashe: **"למטה יוסף למטה"**

"מנשה גדי בן סוסי"—and not in association with shevet Ephraim: "למטה אפרים הושע בן נון". As explained, the neshamah of Yosef only attached itself to the delegate from shevet Menashe and not to Yehoshua, the delegate from shevet Ephraim. Perforce, Moshe had to pray a special tefilah to save Yehoshua from the plot and fate of the "meraglim."

Accordingly, the Arizal explains the significance of the name change introduced by Moshe. He changed his disciple's name to יהוש"ע, in keeping with his tefilah: "י"ה"—an entreaty for divine protection and salvation. (Note: The name of G-d employed in this tefilah is יה"י.) Now, the head of Moshe's shevet, shevet Levi, had not yet attached to any shevet. After all, shevet Levi did not participate in the mission of the "meraglim," since they were not allotted a portion of Eretz Yisrael. Therefore, by naming his pupil Yehoshua, Moshe was praying that HKB"Y would send the neshamah of Levi—which should have rightfully attached to Moshe—to attach to Yehoshua, who was like a son to him. He felt that the attachment of Levi's neshamah would help his pupil withstand the influence of the "meraglim."

The Name יה"י Alludes to the Leviim Who Sang on the Fifteen Steps

As a loyal servant in the presence of his master, I would like to grab onto the coattails of the Arizal and elaborate on the choice of the name **Yehoshua**. As explained, with this name Moshe sought salvation from the name יה"י, by having the neshamah of Levi attach to Yehoshua. Now, we learn in the Mishnah (Midos 2, 5) that in the Beis HaMikdash, there were fifteen steps ascending from the Ezras Nashim—where the women stood—to the Ezras Yisrael—where the men stood: "וחמש עשרה מעלות עולות מתוכה לעזרת ישראל, כנגד חמש עשרה מעלות שבתהלים, שעליהן הלויים אומרים בשיר". We learn from this Mishnah that those fifteen steps correspond to the fifteen Songs of Ascents—Shir HaMa'alos—recorded by David HaMelech in sefer Tehillim (Mizmorim 120-134). Also, that is where the leviim stood when they sang on the festival of Succos, during the joyous water ceremony—Simchas Beis HaSho'eivah. On each step, they sang one of the Shir HaMa'alos. Concerning that joyous ceremony, we have learned in the Mishnah (Succah 51a):

"חסידיים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם באבוקות של אור שבידיהן, ואומרים לפניהם דברי שירות ותשבחות, והלויים בכינורות ובנבלים ובמצלתיים ובחצוצרות ובכלי שיר בלא מספר, על חמש עשרה מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים, כנגד חמש עשרה מעלות שבתהלים, שעליהן לויים עומדין בכלי שיר ואומרים שירה".

Chassidim and men of good deeds would dance before them with flaming torches in their hands, and say before them words of songs and praises. And the leviim, with their harps, lyres, cymbals, trumpets and countless other musical instruments, stood on the fifteen steps that led down from the "Ezras Yisrael" to the "Ezras Nashim," which corresponded to the fifteen "Shir HaMa'alos" in Tehillim. For on them the leviim would stand with their musical instruments and utter song.

This is also described in Rashi's commentary on the first of the fifteen Shir HaMa'alos (Tehillim 120, 1): **Shir HaMa'alos. It was to be recited by the leviim on the fifteen steps descending from the Ezras Yisrael to the Ezras Nashim. There are fifteen psalms included here in the Shir HaMa'alos** (Songs of Ascents). In the Ritva's commentary on the Pesach Haggadah, he explains that this is the rationale for enumerating the fifteen good "ma'alos" in the Haggadah (Dayeinu).

It appears that we can deduce from the words of the Ritva why there were specifically fifteen steps in the Beis HaMikdash. Let us refer to an elucidation in the Gemara (Menachos 29b) related to the passuk (Yeshayah 26, 4): "כי ביה ה' צור עולמים"—**for in יה"י, Hashem, is the strength of the worlds.** The Gemara teaches us that Olam HaBa was created with the letter "yud," and Olam HaZeh was created with the letter "hei"—the two letters that form the divine name יה"י. Now, seeing as the Beis HaMikdash provided kedushah and life to the entire universe and both worlds, there were fifteen steps in the Beis HaMikdash, corresponding to the name יה"י, with which both worlds were created. (Note: The numerical value of the letter "yud" is ten; and the numerical value of the letter "hei" is five. Their sum equals fifteen.)

We can now begin to comprehend the explanation of the Arizal. Moshe renamed his pupil יהוש"ע in order to draw the neshamah of Levi to him via the divine name יה"י. Let

us explain. Through their singing on the fifteen steps in the Beis HaMikdash, the Leviim invoked the name הַיְיָ, with which the two worlds were created. Therefore, it is fitting that this name alludes to the neshamah of the head of shevet Levi, whose descendants appealed to this name.

The Neshamos of the Shevatim Left the Meraglim when They Decided to Speak Ill of Eretz Yisrael

Following this sublime path of reasoning, we will continue to explore the revelation of our mentor, the Arizal. What exactly happened with the neshamos of the original shevatim that attached to the “meraglim”? In Sha’ar HaGilgulim (Intro. 5), the Arizal explains that there is a big difference between the reincarnation of a neshamah—a “gilgul”—and the attachment of a neshamah—an “ibur.” A gilgul comes to rectify a blemish or shortcoming from its prior incarnation. That soul enters a person’s body on the day of its birth and cannot leave it until the day of its death. It experiences and endures all the afflictions suffered by the physical body, including the suffering associated with death.

Occasionally, however, the neshamah of a tzaddik descends to Olam HaZeh and attaches to a person to help him through a difficult trial or situation; it has not come for its own sake or to rectify its own blemishes. In this situation, the neshamah does not enter the body at birth, it enters merely as an “ibur”—to assist the person temporarily in a time of need. Therefore, it is not compelled to endure the suffering of that particular body. Now, if the neshamah of the tzaddik derives pleasure and pride from the person’s behavior and actions, it remains with him for that short period of time. On the other hand, chas v’shalom, if the person sins and behaves improperly, the neshamah abandons the body prematurely—before it becomes tainted by the person’s flaws and transgressions. It announces (Bamidbar 16, 26): “סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה”—**turn away now from the tents of these wicked men.**

Accordingly, the Arizal explains that the neshamos of the shevatim did not enter the “meraglim” as gilgulim but rather as iburim. They merely attached to them temporarily to help them withstand the difficult trial ahead of them. Hence, when the “meraglim” opted to speak ill of Eretz

Yisrael, the neshamos of the original shevatim left them even before they sinned; thus, they remained untainted.

In this light, the Arizal interprets that which is written after the return of the “meraglim” (ibid. 13, 26): “וילכו”—**they went and came to Moshe and Aharon.** Note the specific language of the passuk: Why does it say “וילכו”—**they went?** After all, they had just returned, as it is written (ibid. 25): “וישובו מתוך הארץ”—**they returned from spying out the land at the end of forty days.** Hence, the passuk should have merely said: **“They came to Moshe and Aharon.”** Thus, the term “וילכו”—**they went**—relates to the neshamos of the shevatim, who left the “meraglim” and returned to Gan Eden. Whereas, the words **“they came to Moshe and Aharon”** relate to the “meraglim,” who returned with their disparaging report.

The Maor V’Shemesh Reconciles the Righteousness of the Meraglim

At this point, it gives me great pleasure to present a wonderful insight from the Maor V’Shemesh. He addresses the apparent contradiction and discrepancy concerning the stature of the “meraglim.” At the beginning of their mission, the Torah attests to the fact that they were distinguished men, leaders of the people: “כולם אנשים ראשי בני ישראל המה”. In fact, Rashi comments that whenever Scriptures employs the term “אנשים”, **it expresses importance; for, at that point in time, they were honorable.** In other words, at the outset, before they embarked on the mission, they were still upright, reputable men. Subsequently, however, it states (ibid. 26): **“They went and came to Moshe and Aharon.”** Here Rashi comments: **Why does the passuk state that “they went”? To compare their going to their coming. Just as their coming was with an evil intent, so, too, their going was with an evil intent.** In other words, already when they embarked on the mission, their intent was no longer honorable.

Based on what we have learned from the Arizal, the Maor V’Shemesh reconciles the contradiction very nicely. When they were initially chosen for the mission, the passuk uses the phrase “כולם אנשים”; Rashi comments that

this suggests that they were all honorable at that juncture. He was not referring to the actual “meraglim,” but rather to the neshamos of the shevatim that had attached to them; they were thoroughly righteous, consummate tzaddikim. The “meraglim” themselves, without their “iburim” were flawed; therefore, the Torah compares their going to their coming—both were characterized by evil intent. This concludes his explanation.

Let us add a fantastic point in support of this explanation. In summary, the Torah initially says: **“כולם אנשים ראשי בני ישראל—they were all distinguished men, heads of Bnei Yisrael were they.”** We learned from the Arizal that the description **“heads of Bnei Yisrael”** alludes to the neshamos of the shevatim that attached to them. Therefore, Rashi commented appropriately that **they were honorable at that time**, due to the presence of the neshamos of the shevatim that had attached to them. At the end of the expedition, the Torah says: **“They went and came to Moshe and Aharon.”** Here, the Arizal explains that **“they went”** indicates that the neshamos of the shevatim left them. Therefore, comparing their going to their coming was also appropriate, since they themselves, without the attachment of the neshamos of the shevatim, went and returned with the same truly evil scheme.

Now, let us return to the words of the Arizal. In this manner, he interprets the praise HKB”H lavishes upon Caleiv ben Yefuneh from shevet Yehudah (ibid. 14, 24): **“ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרני—**but my servant Caleiv, because a different spirit was with him, he followed Me wholeheartedly.

The Arizal explains: **The other “meraglim” were imbued with a different spirit related to the shevatim that had attached to them; but they didn’t follow after Me, and they left. This one, however, from the very outset, had a different spirit related to the “ibur” of Yehudah with him, and he didn’t sin. Therefore, he followed after Me and completed (the mission properly), at the end, like at the beginning. The reason for these two (that did not sin) is as follows: Yehoshua was aided by Moshe’s tefilah and the fact that he gave him this name (Yehoshua) on a permanent basis that would**

remain with him. And Caleiv was aided by the tefilah he prayed, as he prostrated himself on the gravesites of the Avos in Chevron; and (as a result) he did not sin with evil thoughts.

Yosef Hinted to His Brothers that They Would Reincarnate into the Meraglim

It now gives me great pleasure to share with you, my brothers, the wonderful, incredible nuances of the Torah, as revealed to us by the Arizal. When Yosef’s brothers went down to Mitzrayim to purchase grain during the drought, he says to them (Bereishis 42, 9): **“מרגלים אתם—לראות את ערות הארץ באתם—you are “meraglim”; you have come to see the nakedness of the land!** This remark is, indeed, surprising. Although Yosef intended to make them squirm and suffer for the sake of their atonement (for the sin of selling him); nevertheless, Yosef was the paradigm of a tzaddik and surely would not have violated the kedushah of his speech. So, how could he have uttered an out and out lie; he was fully aware that they were not “meraglim”?

Yet, based on what we have learned from the Arizal, Yosef HaTzaddik actually spoke the truth. With that apparent accusation, he was hinting to his brothers that they were destined to attach to the “meraglim,” who were delegated to scout out Eretz Yisrael in the future. Thus, what Yosef was really saying was: **“מרגלים אתם לראות את ערות הארץ—you are going to attach to the “meraglim” in the future, who are going to see Eretz Yisrael as a frightening, undesirable place.**

In keeping with this sacred interpretation, let us interpret the response of the shevatim to Yosef (ibid. 11): **“לא היו עבדיך—מרגלים—your servants have never been “meraglim.”** They responded that they took no part in the sin of the “meraglim.” They insisted that they would abandon the “meraglim” before they sinned, so as not to participate in the sedition. Notwithstanding, we will endeavor to explain Yosef’s purpose for mentioning to his brothers that they were destined to attach to the “meraglim.”

Concerning the profound intent of Yosef HaTzaddik, I had a wonderful idea. In Tiferes Yehonasan (Mikeitz), the great Rabbi Yehonasan Eibenschutz, zy”a, provides us with

a true gem. The passuk says (ibid. 8): **”ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו”**—**Yosef recognized his brothers, but they did not recognize him.** In Likutei Torah (Melachim 1), the Arizal teaches us that the neshamah of Yosef attached to his descendant Yeravam ben Nevat, from shevet Ephraim; however, before Yeravam sinned with avodah-zarah, Yosef’s neshamah abandoned him.

Accordingly, Rabbi Yehonasan explains that this is why the shevatim wanted to kill Yosef, but ultimately sold him into slavery instead. It was because they foresaw via their “ruach hakodesh” that the neshamah of Yosef would attach itself to Yeravam ben Nevat. Hence, they thought it best to remove him from the congregation of Yisrael and have him become an Egyptian. They did not, however, see that before Yeravam turned to avodah-zarah, the neshamah of Yosef left him. Yosef, on the other hand, saw future events more accurately and completely. As per the Arizal, Yosef foresaw that all of the shevatim would attach to the “meraglim.” In contrast to his brothers, however, he also saw that their neshamos would leave the “meraglim” before they sinned by issuing the disparaging report on Eretz Yisrael. Thus, he knew that they did not participate in the sedition.

This then is the implication of that which is written: **”Yosef recognized his brothers.”** Yosef recognized that his brothers were destined to attach to the “meraglim,” who spoke lashon hara regarding Eretz Yisrael. Nevertheless, he did not punish them on that account, because he

recognized that they did not participate in the sin of the “meraglim.” On the other hand, the text informs us: **”But they did not recognize him.”** They thought that Yosef’s neshamah would remain with Yeravam to the very end; for that reason, they sold him into slavery.

We now have cause to rejoice, because we have been enlightened! We can now comprehend the profound intent of Yosef HaTzaddik. His brothers sold him into slavery, because they foresaw that he was destined to attach to Yeravam ben Nevat, who ended up worshipping avodah-zarah. Therefore, he rebuked them: **אתם לראות את מרגלים**—**ערות הארץ באתם**—you, too, are going to be “iburim”; you are going to attach to the “meraglim,” who are going to see the land in a negative light.

To which they replied justifiably, as Yosef knew they would: **”לא היו עבדיך מרגלים”**. They asserted that they would not be culpable for the sin of the “meraglim,” because their neshamos would leave them prior to the sin. In this manner, he informed them that they had judged him improperly. While it was true that he was destined to attach to Yeravam to help him overcome the yetzer of avodah-zarah, he did not remain with Yeravam. Just as they would leave the “meraglim” prior to the sin, so, too, he would leave Yeravam prior to the sin. With this awareness, the shevatim made peace with Yosef and acknowledged his status as Tzaddik Yesod Olam.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb - לעילוי נשמת -
their dear mother
Lea bat Virgini ע"ה

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderful parents, children and grandson

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

Klal Yisroel decides that they will not go to Eretz Yisroel. Yehoshua & Kalev try to convince them differently before a Gezeira is placed on them. The Medrash explains that they responded as follows:

Imru Lohem, tell them (Yehoshua and Kalev), Ain Atem Ne'emonim Aleinu. We don't trust you. Why? Acheinu Chosheshim Bonu Yoiser Mikem, our brothers (the other 10 Meraglim) are more concerned for us than you are. Klal Yisroel equated the comfort level of the message with the amount of concern the messenger had for them.

Their response is another aspect of human nature we should keep in mind. When speaking to others in a critical manner (even if it was done sensitively), we will sometimes get a response that sounds something like this, "If you cared about me, you wouldn't say that". They are equating speaking "happy" with caring and

trying to protect them with being mean and uncaring. Such a response is a diversion and, while they are probably aware of their intent, sometimes they actually may not be.

Many people are unable to hear anything which takes them out of their comfort zone. For ourselves, we should be mindful and consider if our rejection of any message is based on reality, which would be legitimate, or to avoid our discomfort, which isn't.

When speaking to others, we should appreciate that those acting resentful are just being consistent with human nature and, instead of becoming angry, we should step back and try again, this time a little softer and more sensitive. When possible (not with relatives and close friends that rely on you for support), try to keep a distance from those who twist the intention of those who care enough about people to try to change them.

When Change Never Comes

By Rabbi Shmuel Gluck

This article was prompted by several people who recently woke up one morning and realized that their marriage, children, career, or life isn't at all what they had expected. In addition, they realized that despite all their efforts, it isn't reasonable for them to expect that their life will ever look like they envisioned it would. Their first reaction was one of disappointment concluding that they will never be happy or feel accomplished.

Readers may be thinking that I am speaking about a mid-life crisis so they may place this article on the side for a few decades. In truth, we all share this challenge to varying degrees. There is the newly married Kolel person who realizes that he will never be a Rosh Yeshiva or the real estate investor who will forever live day to day.

Most people, as they reach their thirties and forties, realize that they have been under the illusion that they have more control of their lives than they thought they did. In reality, no one has as much control of their lives as they thought or hoped. Realizing this is part of maturing. But there is an aspect that many people, even as they mature, never completely grasp. **They have less control, even awareness, of what**

"They believe that they know exactly what will make them happy and, by doing so, they are insisting that nothing else will."

resources they will have available to them to bring them happiness and/or to help them feel accomplished. Once they realize what will be available to them, they must take what is offered to them and create the happiest, most successful person they can from what was given to them.

From a very young age, people have a vision, and sometimes a very specific vision, of what, to the exclusion of anything else, will make them happy. Some people's vision is so narrow that it becomes their greatest enemy. There are many stories of people who, when describing the spouse that they are looking for, will specify height, hair color, background, educational background, and more. **They believe that they know exactly what will make them happy and, by doing so, they are insisting that nothing else will.**

Most people are more practical and see most of their needs as recommendations and understand that life is a lot like a grab bag. Even they have "boundaries" and believe that they will only find happiness within those boundaries.

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS SHELACH 5780

I am not suggesting that people shouldn't have preferences or that they shouldn't actively pursue their dreams. I am suggesting that in everyone's life there is a time that they should let go of those dreams. Letting go is important. Until people let go, they can't direct their energies into alternatives which may have been their destiny from the beginning. Without letting go, resentment builds, feelings of inadequacy seep in, and people become toxic. Accepting is liberating and energizes people to make a difference in themselves and in others. They will have found happiness even if it is not in the form that they could ever have imagined.

Here are a few examples. I am deliberately choosing life altering ones, where, initially, people may feel crushed. The same thoughts apply to the smaller disappointments of life.

How much more happiness would there be in the world if parents realized that their children won't share their values? Instead of insisting that they do and crying themselves to sleep every night for failing, they can support their child's desire and support their becoming well-adjusted adults, spouses, and parents. And they should remind themselves that that may have been their mission all along.

Everyone wants to have children. Some unfortunate people haven't merited children after many years of marriage. Although this is a very sensitive topic, I would like to suggest something I saw in the Sefer Chochmo U'mussor. It's possible that their mission wasn't to bring up a family but to utilize all their extra time to help Klal Yisroel. It may not bring them the same pleasure but it is still another example of acknowledging that we have less control, even awareness, of what resources we will have available to us to bring us happiness or feel accomplished in our lives.

Everyone wants a happy marriage. People place years of effort and sometimes spend significant amounts of money on therapy and vacations with the purpose of enhancing their relationships. At some point, it may become clear that they are destined to a semi-meaningful marriage. Accepting it allows people to take pleasure in their children and projects (when it doesn't divert them from their family responsibilities). And, surprisingly, they will be more accepting and loving, and therefore, in an overall better relationship with their spouse.

In a similar vein, I am sometimes forced to explain to teenagers that they will never get emotional support from their parents. Instead, they will have to find alternative support from other relatives, Rabbeim/Morohs, and friends. While this seems unfair, I remind them that they can lament this reality or be just as happy as others are, if not happier (since they can customize their support group which others are unable to do).

I speak to people who think I am crazy for telling them that they can be happy even if they don't have enough money to purchase expensive vacations, homes, and more. They have a vision for happiness and won't let go. It is easier for me to understand when people find it difficult to accept that even without sufficiently supporting their families that they can still be happy and accomplished.

Mastering this concept is challenging for several reasons. The first reason is that this is not about a change in behavior as much as it is a change in priorities. It is much more difficult to change how we think than it is to change how we act. **I am not asking people to stop trying. I am asking them to stop insisting.** Keep trying but allow some of your time and energy for other ventures.

Secondly, this change requires creativity. Realizing that one's goals for the last 40 years may not be their lot in life doesn't make it obvious what will be their life mission. Finally, exploring and cultivating one's own path takes much more effort than doing what everyone else does.

There is one more challenge which must be given the same consideration as the others. Everyone wants to feel normal and look, to others, as if they are in a typical situation or belong to a typical family. They don't want to consider finding accomplishment or support from alternative sources knowing that the majority of others are relying on the common ones.

While this is a legitimate cause of angst, it doesn't change the reality and this is the message of this article. We all have to let go of some, sometimes most, of our hopes and aspirations. That doesn't mean we have to compromise. It just means we will have to blaze our own trail. Just as most people will appreciate that the person who would like to be wealthy but can't should "let go" of that dream because most of us are not and are never expected to be wealthy, our hopes are no different. It's just a matter of appreciating what is our reality.

The underlying message is a practical one, but it's important to know that it's based on our belief that Hashem knows what's best for us and, therefore, while initially **realizing we have less control of our lives than we thought was a disturbing realization, realizing that control has been retained by Hashem should be comforting.** Take advantage of the opportunity of the greatness that awaits you.

Our Annual Raffle Drawing will take place this Sunday, June 21st. To support Areivim, please join now by purchasing a raffle ticket (or tickets!). You can help ensure that the next generation is a healthier one than ours. Visit areivim.com for details.

You can listen to Rabbi Shmuel Gluck on TorahAnytime.com. We produce 3 new video lectures every week. You can also subscribe to our daily thoughts on the Agadeta portion of the daily daf by e-mailing us at daf@areivim.com.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Parshas Shelach- Connecting Parshas Shelach and Rav Hirsch's Birthday *By David Gurwitz*

Rav Shmshon Raphael Hirsch zt"l was born on the 25th of *Sivan* in 1808. This year, Rav Hirsch's birthday falls out the day before *Shabbos Parshas Shelach*.

This led me to think about the connection between Rav Hirsch's life and what he faced in Germany at the time, and the situation that existed at the time of the *meraglim*. After all, *Chazal* tell us that the horribly sad set of events that were set in motion from the actions and words of the spies - in particular, the destruction of the first *Bais Hamikdosh* in 3338 from creation - is hinted at by the *gematria* of *Shelach* being 338.

I also feel that Rav Hirsch was a birthday gift to all of us, sent to us by Hashem during a time of great difficulty in perceiving the situation confronting Jews and their place in maintaining their heritage against forces from the outside world in Europe. His clarity and laser-like powers of observation of many patterns also teach us and prepare us to properly frame and understand events from the past. At the time of the *meraglim*, there were also less than positive reports being offered about *Yiddishkeit* and its place in the land where we were told to go by Hashem after He took us out of *Mitzrayim*.

In large part, the influence of Rav Hirsch on all of our lives is simply incredible. His work influenced Sarah Schneirer to become the force behind women's education via *Bais Yaakov* schools. Just stop for a moment and think of the wide-ranging effects that her vision and efforts have had on the face of Torah Jewry today. In addition, many of his *talmidim* became *rabbeim* in Russia and Poland. Here, too, imagine the cumulative effects of those teachers as well. These aspects were coupled with Rav Hirsch's relentless fighting of the forces of the enlightenment - along with the efforts of the *Chasam Sofer* - and his seemingly endless writing, and his teaching and raising ten children.

Rav Hirsch certainly changed my life, and it is my honor to help spread his wisdom. I try to remember what Rav Hirsch says, and I try to remain aware of the fact that Rav Hirsch and his *derech* encountered deep and insidious opposition. *Be'ezras Hashem*, in future columns, we will explore more of the effect of the work, writings and vision of Rav Hirsch.

We can understand why *Tehillim* 64 is the *kappitel* related to *Parshas Shelach*, the *parsha* of the *meraglim*. In the third and fourth *pesukim*, the *kappitel* states, "*Tastireini misod merei'im meirigshas po'alei oven. Asher shonenu chacherev leshonam... - Save me from the counsel of the wicked, from the assembly of evil-doers who have sharpened their tongue like the sword.*" In *posuk* 6, Dovid Hamelech says, "*Yechazku lamo dovor ra - They encourage themselves in an*

evil matter." The *Radak* says that this means that they strengthen for themselves an evil matter, meaning that they take a small fault and exacerbate it for evil reasons.

Last year, we quoted Rav Avigdor Miller *zt"l*, who says that most of the names listed in the *parsha* are truncated. For example, Shamua was Elishama - *My Hashem hears*, Nachbi was Nachbiel - *Hashem is my concealment*, and Sodfi was Sodiell - *Hashem is my secret*. This also relates to the *Tehillim*, and the message is clear: The *meraglim* forgot what the role of a true *shliach* is - to be *Hashem's* messenger. This explains the shortening of the names of these leaders and, in particular, the removal of Hashem's Name from their names. Per Rav Miller, this, too, shows Hashem's disapproval of how the spies approached their mission, their *shlichus*. Their names did not merit completion.

With great difficulty, we read the *meraglim* story, and their negative speech, and it sets a negative tone that dominates the majority of the rest of this fourth book of the Torah, especially as we approach the Three Weeks. We are brought back in time, and our memories of a very rough past are triggered. We also discussed last year that the word *zachor*, *remember*, can be broken into *zach rosh*, purity of the head. That is memory. To improve memory, we must keep a clear head. To improve our sense of *shlichus*, we must remember our mission. How do we see this mystically?

The Hebrew letters of *Zachor* are *Zayin*, *Chof* and *Reish*. Look at the letters that come *after* these three letters in the *Alef-Bais*. *Ches* follows *Zayin*, *Lamed* follows *Chof*, and *Shin* follows *Reish*, which, together, form the word *shelach*. Memory is a precursor to *shlichus*, our mission.

This idea of remembering is also pointed out in the *posuk* regarding *tzitzis* - of course, in this *parsha* of memory - that is in *Shema*. The word *tzitzis* comes from the word *matzis*, to see. Rav Hirsch provides us with his insight into the meaning of *tzitzis*. *Tzitzis* comes from *tzitz*, related to *zeitz*, *shosh* and *sus* (horse), all referring to a movement pressing outwards from inside. Hence the related word *tzitz*, sprouting, blossoming, from the stem and branches of plants, a blossom, wings and curls on an animal, and curls. *Tzitzis* means looking for action. It serves - or should serve - as the memory guide for action.

Therefore, there is one more aspect of memory that, surprisingly, turns our view to seeing the future. My friend and teacher, Rabbi Leibel Lamm, another huge Rav Hirsch *talmid*, comments as follows: "*With a particular focus on the single thread of blue on each corner, Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l refers to this 'eighth thread' as 'representing the power of Judaism as it is dipped into 'techeiles' (a certain sky blue dye). He claims that the source of its name 'techeiles' is etymologically related to the word 'kala,' meaning end. Rav Hirsch says that the blue reminds us of the limits of humankind to comprehend the true depth of the supernatural realm. The word 'techeiles' might also be subtly alerting us to the ultimate end, the tachlis, the goal of our existence.*"

In the end - *techeiles* - the spies did not start with Hashem in their hearts. We are all spies in the worlds that we live in, bringing reports back. We can learn from Rav Hirsch that the action plan taught by the *tzitzis* and *techeiles* is memory focused on a purpose that is externally generated and then internally accepted. That message is that Hashem is sending our souls on a mission here, 24 hours a day.

שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען

Send forth men and let them spy out the land of Canaan. (13:2)

Moshe Rabbeinu relayed to Hashem the nation's request for spies to reconnoitre Eretz Yisrael. Hashem told Moshe to send them. If the nation insisted on sending spies, it was best that Moshe be involved in the decision concerning whom to send. For if the nation were to act on its own, without direction from its spiritual leadership, it would be tantamount to rebellion. Furthermore, a nation without leadership is more like 600,000 leaders, each with his own opinion, acting independently of the other. Obviously, they were deficient in their emunah, faith, in Hashem. He had promised to lead them into the Land, after making good on his previous commitments to them. The redemption that they had experienced was buttressed by many miracles, including the Splitting of the Sea and the manna from Heaven. The experience of these events should have been sufficient proof to believe in Hashem. The people thought otherwise. They were using mortal minds to determine a war that was to be fought with supernatural capabilities. Why did they act this way? They could not "see" success. One cannot perceive success using his limited human vision. This is the definition of faith. Their suggestion was founded in faithlessness. The fruit that it bore was rebellion against Hashem.

Horav Yisrael Lau, Shlita, relates the story of the daughter of a rav who had assimilated and given birth to a child that was the product of her liaison with a non-Jew. She gave the child up to a Catholic Monastery. She added to her act of apostasy by cutting herself off from Judaism. A young rabbi who knew her from childhood, when he would spend hours studying with her father, attempted to dissuade her. He visited her to find out what had happened to her father. When she saw who he was, she proceeded to slam the door in his face. He was relentless, and she finally deferred to him and opened the door. After pleading with her to tell him what had happened to her father, she finally broke down and told him.

Apparently, the Nazi murderers had entered his house, pushed her aside, and entered the study where her father was sitting ensconced in Tallis and Tefillin, bent over a Gemorah, learning. He looked up at them and innocently asked, "What do you want from me?" The Nazi took his rifle that was slung over his shoulder and pounded in the Rav's head with its butt. The butt of the rifle drove the Tefillin Shel Rosh into his skull, killing him. The blood poured out of the wound, soaking his beautiful white beard and the Gemorah upon which his head fell.

"Do you now understand why I am bitter, why I have no faith? That is how they took my father from me. How can I continue believing?" The young rabbi broke down, and, together with his rebbe's daughter, he wept bitterly for their loss.

"I, too, have questions which no mortal can answer. No human being can answer such questions. Our function is to believe. This is what Jews have done throughout the millennia. This is what your father, my saintly mentor, taught - by lecture and by example. Your child's grandfather has only one grandchild. If he continues on the present trajectory which you have chosen for him, you will be handing your father's murderers their victory. This is what they wanted - to extinguish the fire of faith in the Almighty. If your child follows in his grandfather's -- your father's -- path, then your father has won. What will it be: the Nazis or your father?"

With these closing words, the rabbi walked to the door and down the steps of the house. The young woman came running after him and got into his car: "We are going to pick up my son. You can have him on the condition that you will raise him." He agreed only if she would assist in the process. Otherwise, it would be too traumatic for the boy. "You draw him near to you, and, through you, I will draw near to him," he proposed.

Today this child is a Rosh Yeshivah in Yerushalayim, the only living descendant of the old man in Warsaw.

I conclude with the words of a distinguished Chassidish Rav (quoted by Horav Aharon Lopiansky, Shlita), "People turn to me with all manner of questions, to many of which I do not have a readily available answer. Answers are not the solution; learning how to live with an unanswered question is the solution. As one sees the emes, truth, of the big picture, all it takes is patience and study, and understanding will someday follow."

היש בה עץ אם אין

Are there trees in it or not? (13:20)

Was Moshe Rabbeinu interested in the land's vegetation? Rashi explains that Moshe's inquiry concerning a tree was an allusion to a tzaddik. He wanted the spies to discern whether a righteous man was in the Land, in whose merit its inhabitants would be spared. The righteous activities of tzaddikim are undisputed. If one were asked to paint a portrait of a tzaddik, he would probably depict a man with a saintly countenance, bent over a pile of sefarim, Torah volumes. Some tzaddikim are ordinary people, but have earned tzaddik status because they are mezakei ha'rabim, bring merit upon many people. Among them are individuals who have sacrificed their own perfection for the sake of perfecting others. Such a person has the added benefit of earning reward as a result of those whom he was instrumental in bringing to perfection.

Chazal teach that one who brings merit upon many people - ein cheit ba'al yado, sin will not come through him. He will not be the cause of a sin for others - and certainly not himself. Many attempt to reach out to those in need of perfection, but, due to their own lack of perfection, they do so prematurely; and not only do these individuals not succeed in their mission, but they also hurt themselves in the process. Horav Avigdor Miller, zl, was wont to say that when young men who are yet unripe, not yet having themselves achieved the learning necessary to teach others, go out into the world and attempt to teach others, they may fail and, in the process, hurt themselves. They are like unripe fruit, which can spoil easily. They must have a message to convey to the world, and a manner in which to communicate that message effectively. This process involves time and patience, as the would-be-mentor matures spiritually.

Horav Sholom Schwadron, zl, would relate the following story concerning the extraordinary impact of zikui ha'rabim. The story occurred during one of his trips to London during Chanukah. He visited a distinguished businessman, himself a Holocaust survivor, who manifested unusual respect and love for Torah scholars who disseminated Torah. Indeed, anyone who promoted Torah study and mitzvah observance was very special in his eyes. Rav Sholom wondered what in his life had catalysed such refreshing admiration. The man noticed the look of incredulity on his face and said, "Rebbe! My attitude toward talmidei chachamim, Torah scholars, is all because of my father." A minute passed, and the man saw that Rav

Sholom was expecting an explanation for the explanation. He said, "Let me share my story with the *Rebbe*."

"In the city where we lived, there was a tailor who was aptly called Moshe the tailor (*der shneider*). Unfortunately, he was a *maskil*, member of the Enlightenment, a secular Jew who observed absolutely nothing. His father became ill and passed away. Moshe sat *shivah*, observed the seven-days of mourning. (Apparently, in Europe circa pre-World War II, this was one of the traditions to which *maskillim* still adhered.) Sadly, due to his alienation from Torah, the majority of the community (which was observant) did not make the effort to visit him during his period of mourning. My father's attitude was, 'He is a Jew and, as such, he deserves to be visited.' My father proceeded to go over to his house and spend time with him.

"When Moshe saw my father at his doorstep, he could not believe his eyes. My father broke the ice with warm comforting words. After a short conversation, my father said, 'Moshe, you are obligated to provide your father's soul with the ability to rest in peace. It would be appropriate for you to attend services in a *shul* where you could recite *Kaddish Yasom*, orphan's *Kaddish*. This would be a tremendous *illui neshamah*, perpetuation of your father's soul.' Surprisingly, Moshe immediately agreed and followed through on his commitment. After services, he remained in *shul* to attend a *shiur*, Torah class, and, in due time, he became a fully-observant Jew who adhered to all *mitzvos*.

"When I was thirteen, the Nazis ravaged our city and murdered the entire community – my family and Moshe the tailor included. I was saved and sent to a concentration camp where I was interred for five years. I was befriended by a young man who was quite distant from the Torah way. He attempted to convince me that to turn my back on Torah, to assimilate and emulate the lifestyle he had chosen for himself. Unfortunately, he was able to sway and convince me to 'alter' my religious commitment. I drew the line, however, at *Shabbos*. I would not be *mechallel*, desecrate, *Shabbos*.

"With the advent of the American liberation, we were both sent to a Displaced Persons camp where we were slowly introduced to a normal way of life. It took some time before we were able to eat regularly. Our bodies were unable to digest real food and certainly could not handle regular sized meals. To consume too much too fast was to invite illness and even death. We were nursed back to normal eating habits.

"One *Shabbos*, following a hearty dinner, my friend pulled out a cigarette and said, 'After eating such a filling meal, I must smoke a cigarette,' which he promptly did right in front of my face. He offered one to me, and, knowing that I had never smoked on *Shabbos*, put it into my mouth. All this was despite his awareness that I drew the line at *Shabbos*. My *yetzer hora*, evil inclination, burned within me: What damage can one cigarette make? I thought to myself that after all I had undergone these last five years, I was entitled to one cigarette. The *yetzer hora* knew that once he gets you into the *techum ha'heter*, boundary of permissiveness, he has you. Now, once I smoked, the *yetzer hora* had little resistance in convincing me to take the train into town – which we did.

"The city was packed with people rushing all over, and whom do I meet? None other than Moshe the tailor. I could not believe my eyes. Moshe had died at the hands of the Nazis. What was he doing here? He was certainly some sort of apparition. But why? It had to be some sort of subconscious vision. Moshe was no longer alive. Nonetheless, I was too shaken up to continue with my friend. I returned to my room and began to cry incessantly. I had just desecrated *Shabbos*. What had gotten into me?

"I drifted off to sleep and began to dream. In my dream I saw Moshe laughing at me, 'Your father was the reason I became observant. I could not "live" with the notion of you – his son – desecrating *Shabbos*. I asked permission to descend one time to save you from falling into the eternal abyss.' That day forever changed my life. My father's love of Torah caused him to reach out to an unaffiliated Jew. In turn, that Jew saved me. Those who devote themselves to *zikui ha'rabim* are, therefore, my heroes."

נדהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם

We were like grasshoppers in our eyes and so were we in their eyes.
(13:33)

When the *meraglim*, spies, returned from their mission, the nation debated their negative report. They ruminated back and forth: Could they triumph over the giant Canaanites or would they be defeated? The *meraglim* were emphatic that they had no hope for success. The people listened to them, and they began their *bechayah shel chinam*, unwarranted weeping – a weeping for which we have been punished with a *bechayah l'doros*, weeping for generations. As a consequence, that night, which was the Ninth of *Av*, became the precursor of our national day of mourning. What did the *meraglim* fear? What was it that compelled them to return with such negativity? The *Kotzker Rebbe, zl*, in what has become a well-known, often repeated explanation, says that our above *pasuk* presents the crux of their problem, the root of the sin which led to their turning their collective backs on Hashem: "We were in our eyes as grasshoppers." Why? Because the giants referred to them as grasshoppers. In other words, the *meraglim's* identity was defined by the Canaanite's opinion of them. Their self-image was predicated on what the giants thought of them.

A negative self-esteem is not a sin, but it invariably leads to – and is at the root of – most sin. One who feels good about himself, who is not filled with despair, cares about himself. Such a person will not easily fall prey to the wiles of the *yetzer hora*. Does negative self-esteem bespeak one who is wicked? No, but one who has a low self-esteem is an enemy of – himself. He is wicked to himself. He will ultimately become wicked to Hashem. The *Baal Shem Tov* once told his *talmid*, student, "You lack *emunah*, faith." The student was taken aback. "*Rebbe*, I spend hours daily engrossed in faith and in improving my relationship with Hashem." "You have faith in Hashem," said the *Baal Shem Tov*, "but you lack faith in yourself. One who has no faith in himself will eventually renege on his faith in Hashem."

We all encounter situations that create ambiguity in our lives. For some, it is a physical/economic/emotional challenge. For others, it is the demons within, products of depression, which, for the most part, is self-imposed. It is specifically during such moments that it would serve us well to reflect upon Hashem and the role He plays in our lives. This provides us with the comfort of knowing that we are not in this alone. We should, thus, be encouraged and empowered to go forward with confidence, to transform despair into hope.

This is how we should act. How many of us, however, can say that they conform to this line of thinking? How many, instead, defer to depression and fall into despair? When someone does not believe himself capable or suitable for a mission, it will adversely affect his spiritual standing. The *Chiddushei HaRim* implies this concept in an incredible commentary to *Devarim* 25:18 concerning Amalek's evil attack against our people. The Torah admonishes us to remember Amalek's ambush of the fledgling Jewish nation following our exodus from Egypt: "That he happened upon you on the way, and he struck those of you who were hindmost" – *necheshalim acharecha* – those who were hindmost, the back of the line, alone, without protection. This is Amalek. He preys on the weak, the least affiliated, those who do not have the community's protection.

The *Midrash Tanchuma* identifies those who were the *necheshalim*, who travelled at the back of the line: *Shevet Dan*, who were eschewed by the *Anan*, Pillar of Cloud, that protected the nation, because they were *ovdei avodah zarah*, idol worshippers! This statement is mindboggling. To assert that a Jewish tribe was guilty of idol worship so soon after *yetzias Mitzrayim*, exodus from Egypt, is unnerving. Yet, the *Midrash* clearly makes this statement. Furthermore, as the *Chidushei HaRim* points out, we know that the Jewish nation travelled in groups, with one of every four tribes carrying the group's *degel*, banner/flag, of distinction. The chosen tribe was the one that was the most worthy, most distinguished. *Shevet Dan* carried a *degel*! How do we reconcile their *avodah zarah* with being singled out to carry a *degel*?

The *Gerrer Rebbe* explains that the Tribe of *Dan* was very much like its name, which implies judgment – without compromise. Thus, since they felt that they were undeserving of accolades or honour, they refused to accept it. While some people would do anything for the opportunity to receive attention, *Shevet Dan* eschewed the limelight – especially if they perceived themselves to be unworthy of the recognition. Is this such a terrible attribute to have? It depends. If *Hashem Yisborach* selects a *Shevet*, this means that the Almighty considers the *Shevet* worthy of the position. Who is to argue with Hashem? Indeed, this is why Hashem chose them for distinction – specifically because of their inordinate humility. Such a person/*Shevet* shall carry the Banner of the Tribe! Nonetheless, if they felt so low that they would refuse Hashem's Divine mandate, they were taking the issue of self-esteem too far. Even if one feels himself unworthy, he accepts the position if Hashem commands. Likewise, if one's *rebbe* believes in him, he should, in turn, believe in himself. If he does not, if he takes the negative self-image too far, he is a *rasha* – to himself! A *rasha* to himself is still a *rasha*!

I think this idea is behind the concept of the *rasha* of “four sons” fame. I was always bothered by this “errant” son who, despite having issues with the religion in which he was raised and for which his parents and grandparents before him had sacrificed, joins with his family at the *Seder* table. If he is so estranged with the religion that he has no problem deriding it publicly at his family's *Seder* table, why does he bother to attend? If he is a *rasha*, let him stay away. Applying the above thought, we have a new understanding of the *rasha*. The son who comes to the *Seder* is wicked – to himself. His absolute negative self-image has distorted his entire outlook on Judaism. He thinks/believes that if he is inadequate, the entire religion must be failing him. His only way out is to denigrate what others consider holy, because the alternative means focusing on himself and his self-imposed/perceived shortcomings. He is not a bad son in the wicked sense of the word. He is a son whose negative image of himself, and concomitant low self-esteem, have so distorted his perspective on everything around him that is truly positive that he must whittle away at it in order to preserve his own distorted outlook of himself. The harm this *rasha* causes is primarily to himself.

An individual's attitude under difficult circumstances not only often defines his character, but it also portrays his true spiritual commitment. It will determine if said commitment will endure the test of time. Yosef and Dovid originally met in Auschwitz where they were both interred in the same block and worked together on the same work detail. They both suffered traumatically, losing their entire families to the Nazi murderers. Their relationship was concretised when they spent a year as displaced persons in Bergen Belsen following the war. Having to emigrate to *Eretz Yisrael*, they, like so many others, were forced to suffer the pain of having insult added to injury when the British Mandate, which was then the governing power of Palestine, set a quota on how many Jews were allowed to come “home.” They set their sights on America, as did so many others.

By the time they arrived in America, they had married and started families. Being devout men, they both did everything possible to maintain their religious commitment in a country where Torah Judaism was an anomaly. Their greatest difficulty was on the economic front. Earning a living to support their families was becoming increasingly difficult, since *Shabbos*, our day of rest, was a regular workday. It was not uncommon for an observant Jew to hold down his job all summer, only to lose it the first Friday of the winter, after the clock was changed. To leave work early meant being fired, which was the case for many *frum*, observant Jews – Yosef and David were no different.

On one Friday afternoon, both Yosef and David were fired from their respective jobs. While it came as no surprise, it did not alleviate the fact that neither one even had food for *Shabbos*. Nonetheless, they accepted their lot as a faithful Jew would. It was their individual responses that distinguished one from the other. Yosef went home, informed his wife and children that it was going to

be a rough *Shabbos* without food, and they proceeded to celebrate *Tishah B'Av* on *Shabbos*. The entire family sat there depressed, weeping, the pangs of hunger coursing through them. They lamented their sorry lot in life. David also came home and informed his family of their troubles. He, however, took a different attitude. They were going to celebrate *Shabbos Kodesh* with everything but food. His wife set the table, placed the *challah* cover -- sans *challah* -- in its appropriate place. She lit candles and wept through her usual prayer. When the children began to complain about their bitter lot in life, David began to sing *zemiros*, the *Shabbos* songs. Within a few minutes, everyone was singing like never before. Indeed, on that *Shabbos*, when they thought they had nothing – they actually had everything. It was their greatest, most inspiring *Shabbos*, which they would remember for the rest of their lives. In fact, it was that *Shabbos* and how they celebrated it, which determined the spiritual trajectory of the individual children of Yosef and David.

Yosef's children never forgot the misery and travail, the bitterness and emptiness of the *Shabbos* when they went hungry. Later in life, they decided that a religion that demands that one starve was one which they could do without. They reneged the religion which their father had tried so hard to keep. On the other hand, David's children never forgot the inspiration they had experienced during that uplifting *Shabbos*, when they learned that religion was not about food, but rather, about one's relationship with Hashem. The glass is either half full or half empty. A positive outlook on life begins with a positive outlook on oneself. Negativity begets negativity, while positivity breeds positivity.

Va'ani Tefillah

נודה לך ונספר תהלתך

Nodeh Lecha u'nisapeir Tehillasecha.

We thank You and relate Your praise.

We all know the importance of paying gratitude, saying “thank you” for favours rendered. Do we ever stop to think, however, how far this obligation extends? I am sitting at my desk *Erev Pesach* during the insidious plague that is attacking the world, and I stop to think how much we owe Hashem – not just for the great, obvious gifts, but for every moment, literally every breath.

Horav Alexander Ziskind, zl, author of the *Yesod u'Shores Ha'Avodah* (quoted by *Horav Avraham Chaim Feuer, Shlita*), wrote a lengthy *tzavaah*, ethical will, to his children, in which he demonstrates in great detail how he never forgot *any* kindness which Hashem bestowed upon him. He explained how every line of *Shemoneh Esrai* speaks to him, awakening within him memories of Divine kindnesses going back to his earliest years. As a result, he devoted himself to reiterating Hashem's kindness and relating His Praises to others.

The *Rav* reminds his children to thank Hashem for even the most mundane, almost insignificant favour. He writes: “Thank Hashem purposely every time you need the simplest utensil and you find it – a knife, a spoon, a pen. Thank Hashem for giving you a table and chair. Thank G-d for a small pinch of snuff. *Nothing is too insignificant to warrant thanking Hashem.*” If I may add: it is not the favour, but the Benefactor. We must realise and teach our children that Hashem bestows *everything* upon us. Without Him, we have nothing. Indeed, without Him – we are nothing!

To sponsor a *mazaltov*, *simcha* or *yartzeit*, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609

or e-mail: peninim@dvar.info

Miriam + Meraglim = 613

שלח לך אנשים ויתורו את" 13:2
ארץ כנען אשר אני נתן לבני
ישראל, איש אחד איש אחד למטה
"אבתיו תשלחו כל נשיא בהם"

"Send forth for yourself men, and let them spy out the Land of Kna'an that I give to B'nei Yisroel, one man each from his father's Shevet you shall send, everyone a leader among them." Rashi says that the Parsha of the Meraglim is juxtaposed to the Parshah of the incident of Miriam, for the Meraglim did not learn from what happened to Miriam. How can we compare the words of Miriam, who spoke Loshon Hara about the Gadol Hador, Moshe Rabbeinu, and the Meraglim who spoke about the Holy Land of Eretz Yisroel – which is inanimate?

Why is the Parsha of the Meraglim near the Parsha of Miriam? Miriam was stricken with Tzara'as for speaking out against her brother, Moshe Rabbeinu, and these wicked ones (the Meraglim) saw what happened to her and did not take a lesson from her. (רש"י)

Rashi says that the Parshah of the Meraglim is near the Parshah of Miriam for they should have learned from Miriam, and not sinned. It seems like the main complaint against the Meraglim was that they did not take the Mussar from what happened to Miriam, and not that they transgressed the prohibition of speaking Loshon Hara. It appears from this that there was some sort of Chiddush, new thing, that should have been learned from the incident with Miriam, that they did not know prior to that incident. What was the Chiddush that they should have learned from the incident with Miriam? The prohibition of Loshon Hara is from the Mitzvos that are Bein Odom L'chaveiro, between man and his fellow friend. The main part of the prohibition is that speaking Loshon Hara causes harm to the one whom the Loshon Hara is spoken about. It would then follow, that if one were to say something that would not cause harm to the one who spoken about, then that speech would be permitted. According to this reasoning, if one were to speak of the disgrace of stones and wood, it would not be covered under the prohibition of speaking Loshon Hara, Rechilus, or giving someone a bad name, for the stones and wood do not have any feelings, and will therefore not be embarrassed nor have any pain. If the Meraglim were to use this reasoning, they could have advanced the argument that they did not do anything wrong by saying "Loshon Hara" about the Land of Eretz Yisroel, for the Land cannot feel any pain embarrassment – and thus it is permitted to speak "Loshon Hara" about it. To combat this potential line of reasoning here, Chazal tell us that the Meraglim should have taken Mussar from the incident with Miriam, and known that it is prohibited to speak words of disparagement

about a matter of Kedusha, even if that which is disparaged will not feel it. Immediately after, the Posuk tells us that Miriam and Aharon spoke about Moshe, their brother, the Torah announces to us, "והאיש משה עניו מאד" – that the man Moshe was exceedingly humble.

Why did the Torah state that Moshe was very humble specifically here? It is to teach us that Moshe was so humble, that he did not see himself as anything important, and felt absolutely no pain or discomfort from the words of Miriam and Aharon. Thus, as far as speaking Loshon Hara about Moshe, it should have been no different than speaking Loshon Hara about a rock, which would also not have any pain. Nonetheless, Miriam and Aharon were punished for their words, for it is prohibited to speak disparaging words, even if it is about an inanimate object and will not feel any pain, if it is a חפצא של קדושה, an object of holiness. Being that it is something of Kedusha, and the Shem Shomayim is upon it, anyone who mars its Kovod is like it is causing a P'gam in the Kovod of its Creator, Hakodosh Boruch Hu. This is the Mussar Hakodosh Boruch Hu gave to Miriam and Aharon – 12:6,7 שמועו נא דברי אם יהיה נביאכם ד' במראה אליו" אתודע בחלום אדבר בו. לא כן עבדי משה, בכל ביתי נאמן הוא. פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות ותמונת ד' – "Please hear My words, If here shall be prophets among you, in a vision I shall make Myself known to him, I shall speak to him in a dream. Not so is My servant Moshe; in My entire house he is trusted. Mouth to mouth I speak to him, in a vision and not in riddles, and he gazes at the image of Hashem. Why do you not fear to speak against My servant, Moshe?"

Hakodosh Boruch Hu was telling Miriam and Aharon that although Moshe Rabbeinu was indeed exceedingly humble, and the words in no way harmed him, nonetheless, it is improper speech for he is, "My servant" and he is on a much higher level than all other Nevi'im, and thus even if it won't harm him, speaking derogatory words about him affronts My honor, the honor of Hakodosh Boruch Hu, and is thus prohibited. So too, Eretz Yisroel, has Kedusha, with its Master on top of it. והארץ לא תמכר לצמימת כי לי הארץ" Vayikra 25:23 – "The Land shall not be sold in perpetuity, for the Land is Mine, for you are sojourners and residents with me." Hakodosh Boruch Hu states clearly that the Land of Eretz Yisroel is His Land. The Land of Eretz Yisroel is on the level of, "השמים שמים" – it is owned by Hakodosh Boruch Hu, as opposed to the rest of the land that others are able to own. Thus, since the Land of Eretz Yisroel is Kodosh, by saying derogatory words about it, it is an affront to the honor of Hakodosh Boruch Hu. The Meraglim should have learned from the incident of Miriam, that it is strictly prohibited to speak Loshon Hara about things of Kedusha, even if the things of

Kedusha will not have any pain from those words. Their sin was grave, to speak Loshon Hara about the holy Land of Eretz Yisroel. (מעין בית השואבה)

Rashi says that the reason that the Parshah of Meraglim is near the Parshah of Miriam is because the Meraglim didn't take the Mussar from seeing what happened to Miriam when she spoke Loshon Hara about her brother. The Gemara in Eiruvin 15a says – How can one who speaks Loshon Hara be Mesaken himself so that he does not speak Loshon Hara? Only by toiling in Limud Hatorah. There is a Remez to this as מרגלים and מרים together is the Gematria of 613, the Taryag Mitzvos of the Torah. By learning the Taryag Mitzvos of the Torah, it will give one the strength to overcome the sin of speaking Loshon Hara. (ישא ברכה)

Now we can understand the severity of sin of the Meraglim and what they should have learned from the incident with Miriam. Hakodosh Boruch Hu told Klal Yisroel that the Land is a good Land. Klal Yisroel did not trust Hakodosh Boruch Hu. The Land of Eretz Yisroel is a Land full of Kedusha. We don't see anywhere that the Meraglim were going to make sure that the land was full of Kedusha, so they too can be elevated with the Kedusha of the Land. Rather, their focus was on the physical aspects of the Land.

Hakodosh Boruch Hu told them the truth, that the Land is a very good Land, but they did not trust Him. There can be something called trust, and perhaps one can say that he does trust, but would still like to see for himself – as this would make him even more excited. While Klal Yisroel were supposed to get a very good land in Gashmiyos, more importantly was that it was a Land of Kedusha. Klal Yisroel did not focus on this aspect, and this ultimately caused the Meraglim to give an evil report about the Land, and caused them to not be allowed to enter into this Holy Land. The Meraglim should have learned from the incident of Miriam, that even if one will not harm the one who the evil words are about, nonetheless, if it is a thing of Kedusha, one cannot speak ill of it. Moshe Rabbeinu was so humble, that the words spoken about him were not harmful to him – yet Miriam and Aharon were punished because Moshe represented Hakodosh Boruch Hu, and thus speaking evil about him was strictly prohibited. The same applied with the holy Land of Eretz Yisroel. Klal Yisroel did not appreciate the holiness of the Land, and the Meraglim sinned greatly by speaking disparagingly about it. May we be Zoche to appreciate the holiness of the Land of Eretz Yisroel, and be Zoche to once again have it in all its glory and Kedusha, with the coming of Moshiach, במהרה בימינו אמן!

בס"ד

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS SHELACH

WHAT'S IN A CHANGE OF NAME ANYWAY?

יושע's name was changed to יהושע thereby changing his name to mean that Hashem should save you from the ill advice of the spies. *Chazal* tell us that this letter *yud* which was added to his name was not just pulled out from the hat like a magician's rabbit but rather it was taken from the name of our Matriarch שרה. Hashem changed her name from שרי to שרה which merited her to give birth to Yitzchak. This is the letter *yud* that Yehoshuah now possessed. The difference is that in Sarah's name, the *yud* was at the end of her name and now it is at the beginning of a name. The Chasam Soffer asks that if aspect of names and letters are so exacting, then where did the vowel of *Sh'vah* (:) under the *Yud* come from? The letter *yud* in Sarah's name did not have a *Sh'vah* under it since it was fixated at the end of her name. However, now that the *yud* was upgraded to be the first letter of another name, the *sh'vah* that was added where did it come from?

The Chasam Soffer answers that two dots were taken from the three dots of the vowel סגול that lay under the letter of ב in the word יהושע בן נון. With this interpretation he explains that Yehoshuah is the only person that we find described together with his *yichus* as being a son of Nun, with the word בן pronounced **bin** instead of **ben**. It is because the letter *yud* in the beginning of Yehoshua's name needed a *Sh'vah* to be pronounced. This too cannot just be pulled out of that hat, for everything that Hashem does is exact and perfect. That vowel *Sh'vah* came from the בן in the description of his whole name יהושע בן נון.

Now we understand that the physical body of Yehoshua's *yud* came from שרי. Let us now explain the *neshama* connection between the two and how did this *yud* protect Yehoshuah from the influence of the peer pressure being amongst the other spies. When Sarah gave birth to Yitzchak she was worried about the influence that Yishmael who was Avraham's son would have on Yitzchak. The *passuk* says (Bereishis 21,9) that Sarah saw that the son of Hagar was מצחק upon which Rashi brings the *Medrash* that it is to be interpreted to correspond to the three Cardinal Sins for which one must sacrifice his life in order not to transgress them.

This interpretation seems difficult from two perspectives. One, how would Avraham allow Yishmael to remain in his household when he acted so immorally? Secondly, this interpretation contradicts another Rashi later on which testifies to Yishmael's level of righteousness. Avraham sent Hagar and Yishmael from his house on account of Sara's displeasure with the situation of them living in her dwelling. While in the desert, their water supply ran and the Torah writes that Hashem listened to Yishmael's cries באשר הוא שם that Yishmael was judged on the level he was on at that particular time of crisis. Rashi brings the *Chazal* that at that time he was a *tzadik*.

באשר הוא שם - (ר"ה טז) לפי מעשים שהוא עושה עכשיו הוא נדון ולא לפי מה שהוא עתיד לעשות לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים רבש"ע מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר והוא משיבם עכשיו מה הוא צדיק או רשע אמרו לו צדיק אמר להם לפי מעשיו של עכשיו אני דנו וזה באשר הוא שם.

If Sarah at a previous time already saw that Yishmael was מצחק with the three Cardinal Transgressions, how can he be labeled a *tzaddik* a short time later? One answer to this question is to understand the words of *Chazal* in their interpretation of מצחק in slightly a different manner. What *Chazal* meant was that Sarah had radar sensitivity to pick up the seeds and character tendencies of Yishmael towards these three *aveiros*. True that at that present time Yishmael did not actualize any of these *aveiros*, however Sarah saw in Yishmael the roots and the subtle attitudes of these wayward conducts. בינה יתירה ניתנה לנשים יותר מבייש an extra understanding was given to women (Niddah 45b). בינה describes the ability to deduce, to break the whole into finer details and to build upon the initial thought. Sarah had that ability to see from the roots of Yishmael the distorted growth and evil that would eventually emerge from him.

Now we can understand why Avraham did not feel a need to separate *Yitzchak* from Yishmael because he did not see any overt hinting to such evil behavior by him. This also answers the contradiction between the two *Chazals*. In the desert Yishmael was still considered a *tzadik* in his deeds because he never committed such wicked *aveiros*. However, Sarah perceived in his character the seeds of מצחק, the leaning towards such behaviors and she was therefore insistent that even in his potential state alone there is a real danger that Yitzchak's spiritual wholesomeness will be affected for the worse.

בס"ד

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

This ability of Sarah's **בינה** of separating Yishmael from the family in order to remove his subtle influence from Yitzchak is the process of *Havdalah Motzei Shabbos*. We first recite the *Birkas היין* which corresponds to the letter י. Next comes the **בשמים** the spices, which corresponds to the letter ב. This is followed by the *beracha* on the **נר** which is the letter nun of **בינה**. These three culminate with the *beracha* of **המבדיל** the separation of weekday from Shabbos, holy from profane, light and darkness, between Yisrael and the nations of the world.

It is very interesting to note that the four steps in **בינה** correspond to the four limbs fixed on one's head which partake in the mitzvah of *Havdalah*. The **יין** symbolizes the **פה** the mouth with which the *beracha* is recited that allows one to *drink* the wine. **האף** the nose, symbolizes the **ב** of **בינה** because the nose smells the *besamim*. **העין** the eye must benefit from the **נ** of **בינה** as it benefits from the light of the candle. **הלשון** the tongue and language is used to say the last *beracha* of *Havdalah*. The speech and language of the Yid exalts him amongst all the nations as we say in the Yom Tov davening **מכל הלשונות** ורוממתנו.

Isn't it incredible that the *gematriah* of these four **הפה האף העין הלשון** equals the same as **שבת**! Shabbos which is separated from the rest of the week facilitates that a Yid can rid himself of these subtleties that branch out from the three major *aveiros*. If one uses his **פה** to embarrass or abuse another person it is tantamount to **שפיכת דמים** killing him. One who uses his **אף** his nostrils to become angry then it is tantamount to **עבודה זרה** for **אף** also means anger. One can use his **עין** for sensual pleasures which is a branch of **גילוי יביאה יצחק**. Sarah Imeinu possessed this power of Shabbos not only on Shabbos but also during the week as the *Chazal* say **נר דלוק מערב שבת לערב שבת** and Yitzchak brought Rivkah to his mother's tent: **נר דלוק מערב שבת לערב שבת** that one of the miracles present by Sarah was that the Shabbos lights lasted the entire week (Bereishis 24, 67 Rashi).

Before Kiddush the custom is to recite from *Mishlei* the *perek* of **אשת חיל מי ימצא**. Some *meforshim* learn that the **אשת חיל** is Shabbos and so it is hinted in the first word **אשת** which is *gematriah* (with the word) **שבת**. But *Chazal* also say that this *perek* in *Mishlei* were the words used by *Avraham Avinu* to eulogize Sarah. This demonstrates that Sarah *Imeinu* was a Shabbos person during the entire week. She was super sensitive to the subtle influences that came from the outside of her home. She did not allow those influences into her home even though she was very active as a partner in *Kiruv* like her husband. Even before anyone entered their hospitable abode they had to wash their feet from the sand that they worshipped. This is the roots of *Am Yisrael* and its environment must be 100% germ free from any alien unholy influence.

Yehoshua in the capacity of a spy with eleven others needed the *yud* specifically of an individual who could pick up the subtle nuances of dissent and lack of *emunah* that could evolve during their mission. For even the slightest unfavorable perspective about *Eretz Yisrael* could influence others to follow along with the group opinion and pressure. However, fortified with the *yud* of Sarah he was guided by her **בינה יתירה** a Shabbos perspective on the world as it is hinted in the words **בינה יתירה** (incl. the nine letters and kollel) which is *gematriah* **שבת**. Yehoshuah merited to draw *havdallah* and spirit from the full name of **יהושע בין נון** being read such because the two dots were removed from the **בן** to become the vowels under Sarah's *yud*. He was now gifted with the **בינה** ability to separate from the influences that would distant one from his closeness to Hashem and fulfillment of this mission on this world.

Even the addition of the vowel **שוא** had a tremendous effect on Yehoshuah? This was a constant reminder for him to *daven* during his mission **בדרך חייני** **שוא** **העבר עיני מראות שוא** (Tehillim 119,37). Keep my eyes from seeing lies give me life in Your ways. Stay clear from the **עצת מרגלים** who fulfill the *passuk* (Tehillim 144,8) **שקר** **שוא** **וימינם ימין שקר** their mouths speak lies and with their right hand they swear falsely. Together the **שוא** and the **י** were the ammunition and strength to ward off the influences of herd conformity. The added **שוא** and **י** brought Yehoshuah out of the state of **יאוש** hopelessness (the identical letters). Because of his changed name he was saved from the *gezirah* of the *Meraglim* and the rest of *Am Yisrael* who were to die in the desert because of their complaints of *Eretz Yisrael*. In Tehillim 106,38 the *passuk* says of this decree **וישא ידו להם להפיל אותם במדבר** **וישא** **ידו להם להפיל אותם במדבר**. Those who believed in the lies fell into **יאוש** because of **וישא** and perished. Yehoshuah *davened* not to be swayed by the masses and he was saved and led the next generation into the Promised Land. There's a lot more in a name than we think!

Gut Shabbos
Rav Brazil

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
 YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
 TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

המאמר היחיד

השורות הבאות הם ככל הנראה השורות הכמעט יחידות שייכתבו לזכרו של האי גברא צדיקא ופרישא, ענוותן כפשוטו, ועבד את בוראו לשם שמים בהצנע לכת ובשנים אחרונות מתוך יסורים רבים, הגאון רבי פנחס קלמן זצ"ל, שהיה שכן בבנין עם להבחל"ח רבינו שליט"א, למעלה מיובל שנים. על פי בקשתו בני המשפחה לא פירסמו שום מודעות או רמקולים על הסתלקותו, וגם בימי השבעה לא כתבו שם מודעת אבל כל שהיא, בהתאם לרצונו.

"כותלי ביתו של אדם מעידים עליו". האנשים שבכל זאת שמעו על פטירתו והגיעו לנחם, נדהמו מכותלי הבית הפשוטים, הבית המרוהט בצניעות העיד כאלף עדים על האיש שבנה את ביתו עם רעייתו הרבנית טובה תחי' על אדני ההלכה, כשכל רצונם הוא לעשות נחת רוח לבורא ית'. כך חיו בשקט ובשלוה עשרות שנים. לא פעם קיימו בגופם את מצות החסד, כשהם סבלו מאלפי האנשים שהגיעו אל השכן רבינו שליט"א, משום שהמעבר לביתם הפרטי נחסם למשך שעות ארוכות, אך הם לא העירו על כך מאומה.

במשך כל ימי חייו למד רבי פנחס ז"ל בכולל אברכים 'חזון איש' בבני ברק, והיה לו קשר רב שנים עם רבינו שליט"א. לא פעם, היה עולה לביתו של רבינו, שואל שאלה הלכתית שנתעוררה לו או ספק בדקדוק הלכה, רבינו היה משיב לו בכבוד רב, ומברכו לשלום.

לפני שנים רבות אירע מעשה מענין: היה זה בכולל חזון איש, מספר אברכים הבחינו בקן יונים על גג הכולל והחליטו לקיים מצות שילוח הקן, הם סיכמו שאם היונה תחזור שוב, אברך נוסף יקיים את המצוה: ואכן, כך היה. ראשון אברכים (שהיה גבוה מביניהם ועשה בלי כל קושי את שילוח היונה...) הגאון ר' יעקב ישראל פוזן שליט"א שלח את היונה וזכה בביצים, לאחר מכן היונה חזרה שוב ואז קיים את המצוה הגאון ר' אריה שכטר זצ"ל, אח"כ היונה חזרה שוב ואז קיים רבינו הגר"ח את המצוה, כשחזרה שוב, שלח אותה הגאון ר' פנחס קלמן, והפקירה, אבל יותר לא חזרה... על פי המסופר, כל אלו זכו לסוף השנה בבן זכר למזל טוב.

יהיו דברי תורה שבגליון זה מוקדשים איפה לעלוי נשמתו הטהורה.

בתמונה: רבי פנחס זצ"ל בערוב ימיו (כסלו תשע"ט), עולה אחרי שחרית לביתו של רבינו לשאול דבר הלכה.

הערות הקוראים

ראיתי בגליון דברי שלי"ח לפרשת אחרי מות קדושים בענין השם, 'חובות', ללימודיו של רבינו. שאביו מרן הקהילות יעקב קרא בשם זה ללמודים שלו. ומדי פעם מתפרסמים מרבנו מעשים על דביקותו להשלים חובותיו שזה הדבר שטורדו ומצערו אם אינו מצליח להשלים כראוי, ושכבר עשרות שנים נוהג בנוהג זה. רק רציתי לציין דבר שאולי לא כ"כ ידוע שכבר בספרו של רבינו שיצא לפני כשבעים שנה יש ביאור ומקור לשם חובות, בספר שיח השדה קונטרס השם אורחותיו (שיצא לאור בשנת תש"א) ששם כתב בספר אורחות חיים בפרק של יום שבת, אות י"ד, וז"ל שיפרע התמיד בכל ששי, וכתב ע"ז רבינו בביאורו 'השם אורחותיו' וז"ל (אות י"ח) ר"ל חובותיו וקבלותיו, ועיין עירובין מ: הני בני בי רב דיתבי בתעניתא בע"ש כ"ג ר"ח וכתב המאירי ז"ל במגן אבות ענין כ"ג שפירושו התלמידים שה' דרכם שהיו מזרזים עצמם ומקבלים תענית עליהם בע"ש שהוא יום האחרון שבשבוע כדי לחזור בינם לבין עצמם תלמודם שלמדו בשבוע זו בפני רבותיהם על"ל ועיין עירובין סד. ראב"י יזיף ופרע פי' בלילה ובברכות ח: סבר לאשלמינהו לכולהו במעלי יומא דכיפורי. עכ"ל מביאור השם אורחותיו.

בכבוד רב מנשה מועלם

ייראוך עם שמש

בפרשת השבוע נאמר "וישכימו בבוקר וגו' לאמור הננו ועלינו". ענין ההשכמה לתפילה כוותיקין הוא ענין חשוב ויקר עד מאוד אצל רבינו, וזה רבות בשנים מיום עמדו על דעתו שלא הפסיד או וויתר על תפילה כוותיקין. ואף כאשר שהה בבית הרפואה, וישן אחרי טיפול, התעורר מעצמו והתרעם שלא העירוהו בזמן אלא הספיק בקושי את זמן הנץ בצמצום.

רבינו אף מעודד ומזרז להתפלל שחרית כוותיקין - עם הנץ החמה. ודעתו שגם אם אין לאדם מניין לתפילה כוותיקין ואם ימתין יוכל להתפלל בציבור בשעה מאוחרת יותר - עדיף שיתפלל ביחידות עם הנץ החמה ולא ימתין למניין!

רגיל הוא להזכיר את דברי רבי יונתן מפיאג זצ"ל, שתפילת ותיקין מוכרחה להתקבל, ואילו היו מתפללים ותיקין ביום החורבן לא היה בית המקדש נחרב. לכן ביום החורבן כיסה הקדוש ברוך הוא את העולם בעננים כדי שלא ידעו מתי הנץ החמה כמש"כ (איכה ג' מ"ד) "סכותה בענן לך מעבור תפילה". אביו מרן בעל הקה"י הורה לרבינו, שבאם יחסר לו עשירי למנין הנץ - אותו יסד סבי בביהמ"ד לדרמן - שישלח להעיר אותו, והוא יבוא מיד להשלים מנין.

כמו כן מרבה לצטט את דברי הגמרא שבהם הבטיחו חז"ל כי המתפלל כוותיקין אינו ניזוק כל היום כולו. "אילו היה חי בזמננו אחד מהתנאים, שידוע שכל ברכותיו מתקיימות", צייר, "כמה היו משתדלים לקבל את ברכתו! על אחת כמה וכמה עלינו להשתדל לזכות בברכה שהבטיחו לנו חז"ל הקדושים!" (וכעין זה אף כותב בספרו ארחות ישר).

זכורני מעשה בעו"ד חשוב ומוכר, אשר נכנס לרבינו ערב הכרעה גדולה בתחום הנוגע לשררה לגביו, וביקש את ברכתו. ומכיון ששמו רומז במשהו להשכמת הבוקר, אמר לו רבינו, תשכים כל יום לתפילת הנץ החמה ולהתפלל במנין וותיקין ותראה שתצליח מאד.

ואכן אותו עו"ד בן תורה, מקפיד מאוד להשכים כל יום ואכן ההצלחה שורה במעשה ידיו. כשסיפרתי זאת לרבינו, אמר לי, אין כאן כל פלא, הרי מובטח שלא ינזק כל אותו היום, אם הוא לא ניזוק ממילא הוא רק מצליח...

(ידידי יושר)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדריים פלוס" בבתי הכנסת, יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדריים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

גיליון מס' 387 פרשת שלח
תש"פ שנה שמינית

גיליון זה יוצא לע"נ
הגאון האדיר ר' גדליה נדל
ב"ר ראובן השל זצוק"ל
ממעתיקי השמועות
נלב"ע ט"ז סיון תשס"ד
תנצ"ה

דברי שי"ח

ממרוך רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פרקי אבות

"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה"
(אבות פ"ג ו')

במי מקנא מרן הגר"ח קניבסקי?

באחד מביקורינו אצל מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, נכח גם נאמן ביתו הגאון רבי אליהו מן שליט"א, ואמר בשמו שהוא מקנא במזכי הרבים בתורה.

לפי דברינו יתבאר, שהזכות המיוחדת בזיכוי הרבים בתורה, אותה רבי חיים כה מעריך, היא גם בגלל 'השראת השכינה' המרובה שיש בזכות ריבוי לומדי התורה.

ובביקור אצל מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, דיבר אף הוא רבות אודות גודל זיכוי הרבים בהפצת התורה ובריבוי לומדיה, והדגיש במיוחד שזיכוי הרבים אצל ילדים הוא נעלה ביותר, כיון שלא טעמו טעם חטא, וככל שיש פחות חטאים, כך הזכות גדולה יותר!...
(דרש דוד מאת הרה"ג רבי דוד הופשטר שליט"א)

סיפר הגאון רבי אליהו מן שליט"א ביום חמישי האחרון מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א הרגיש מאד לא טוב, הוא הרגיש חולשה גדולה, בני הבית נחרדו והתפלאו מאד מה קרה למרן שפתאום אינו מרגיש טוב?

ויהי הדבר לפלא, כיון שלא היה ניכר שמשווא אינו כשורה מבחינה בריאותית.

ויהי למחרת נגשה בתו הרבנית צביון אל אביה ושאלה איך מרגיש היום? אמר רבינו: "אתמול לא הרגשתי טוב מחמת שלא הבנתי את אחד התוספתים בסוגיה, היום ברוך ה' אני מרגיש טוב יותר".

(יש"כ לידדנו החשוב הרב ד"ר הרט שליט"א שהתקשר כדי לספר לנו עובדא מאלפת זו)

פניני הפרשה

"למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי" (יג, י"א)

רבנו אמר בפסוק זה כי אביו זצוק"ל היה נוהג לחזור בפסוק זה על דברי מוסר בדרך צחות, אותם שמע פעם מאחד המגידים בעירה בחוץ לארץ.

למטה יוסף – נשמתו של האדם ירדה למטה לעולם הזה, כדי שיוסיף מצוות. אך לבסוף, 'למטה מנשה' – כשהוא יורד למטה, הוא 'מנשה' שוכח הכל (נשני הוא לשון שכחה, בראשית מא, נא).

גדי' תגיד לי, אינך מתנהג כמו 'בן סוסי'...?

בשנותיה האחרונות היתה אשת חבר הרבנית קניבסקי ע"ה מפורסמת מאד, כמעט בכל שבת היו באות קבוצות בנות להתברך ממנה ולשמוע דברי חיזוק.

בשבועות שסביב לפרשת שלח, היתה נוהגת לחזור בפניהן על הבאור הנ"ל ולעורר את לבן ליראת שמים. כשהיתה מספרת לאחר מכן לרבנו, היה נהנה מכך שהנה גם בנות ישראל יכולות להתחזק מבאור מוסרי זה.

* * *

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)

תחת אחד השיחים סח רבנו: מנהגו של מרן החזון איש זצוק"ל בשנותיו האחרונות היה ללכת לטיול קצר מדי יום, על פי צווי הרופא. פעמים הייתי מתלווה אליו בדרכו. היה לו מסלול הליכה קבוע מביתו ועד לסוף הרחוב. באחד הימים הבחין בו תושב המקום שלא הכיר אותו, וכשראה את החזון איש מטייל לדרכו, חשב שהוא יהודי חסר תעסוקה, המהלך להעביר את הזמן... גער בו האיש: 'מה אתה הולך סתם כך לבטלה, תעשה משהו'.

החזון איש לא ענה לו כלום, רק שאל ברוע: מה אני צריך לעשות? האיש לא התבלבל, וענה מיד: תגיד לכל הפחות תהלים...

מספרים, אמר רבנו שליט"א, שמאז החל החזון איש לומר קפיתל תהלים בכל יום. כי כך היא דרכם של גדולי ישראל, בענה ושפלות הרוח.

(שבענו מטובך)

יום היארצייט להגאון האדיר רבי גדליה נדל זצוק"ל

אספנו כמה פנינים שאמר רבינו בכמה הזדמנויות משמו

● לא פעם מבקשים ראשי ישיבות מרבינו ברכה שיהיה להם בחורים טובים [שהשבוץ זה המבחנים] ורבינו משיב בשם הגר"ר גדליה נדל זצ"ל שישביה לא עשויה לבחורים טובים, אלא לקחת בחורים לא טובים, ולעבוד עמם ולעשותם טובים, זהו תפקידה של ישיבה, ומברכם בהצלחה. [כמובן שלא שייך שיהיו רק לא טובים]

● סח רבינו, פעם אחת ביקש ממנו הגר"ר גדלי' נדל זצ"ל ללמוד עמו ש"ס ולמדו שנה אחת את כל הש"ס עם תוס' כל יום כמה שעות וסיפר הערה אחת שאמר לו הגר"ר גדלי' זצ"ל כשלמדו התוס' בסוטה ל"ז א' ד"ה והיו שכתבו התוס' משל למה הדבר דומה למלך בשור ודם שהיו לו שני בנים וכו' אמרו לקטן להעמידו עם הנץ החמה וכו' שניכם לא כיוונתם אלא לכבודי וכו', ואמר הגאון זצ"ל שמכאן מוכח שאם האב מבקש מבניו שיעשו עמו איזה דבר שצער הוא לו חייבין בזה כמו כאן שביקש שיעירו אותו.

● בסוף מסכת מזוזה בספרו של רבינו נדפס "מזוזות ביתך" על הלכות מזוזה ובהרבה מקומות יש בגליון הדף למטה "הערות מחכם אחד" ושמעתי מרבינו שהחכם אחד הוא הגאון ר' גדליה נדל זצ"ל, שעבר על הספר וכתב הערות והסכים שיודפסו בתנאי שיהיה בעילום שם.

● סיפר בנו של רבינו שזוכר, כשהיו ילדים היה רגיל רבינו בבוקר יום פורים לשתות יין ולישון אח"כ עד מנחה, ואחר מנחה היה עושה עצמו כשיכור והיו נכנסים לרקוד אצל הגאון ר' גדלי' נדל זצ"ל בביתו יחד עם עוד אנשים מחשובי המתפללים. מעשה בשנה אחת, היה אחד שלא היו לו ילדים זה כמה שנים, ובא ביום הפורים לבקש ברכה, ועשו ב"ד מיוחד שישבו שם רבינו ולהבדל לחיים טובים הגר"י שפירא זצ"ל והגר"ר גדליה נדל זצ"ל וגזרו שייפקד בזש"ק ובאותו שנה נפקד, ובשעתו התפרסם מעשה זה.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

ולא לשכות, שלא נפסיד את הרכבת! ה' יתברך הביא לנו רכבת שנעלה עליה ונדהר אל האוללה הקרובה, וכבר אנשים חושבים שהכל טבעי, וזהו, עושים ככה, שמים ככה, וזה הכל. אבל מי הביא את כל הנגיף הזה? המלך! הוא מדבר איתנו! וכל מה שהקב"ה עושה לטובה הוא עושה! הקב"ה הביא פה הזדמנות שאפשר לפעול ישועה וגאולה ממש! שלא נפסיד את הרכבת! שלא נפספס! להתעורר! כבר הקב"ה סגר את העולם, אין חילולי שבת, אז ודאי שכל אחד יקבל על עצמו, גמרנו! לשמור שבת! כל אחד יתעורר! לעלות לרכבת! תניח תפילין! תלמדו את הספרים, שמלמדים את האדם שיהיה לו קשר אמיתי עם ה'. רואים שהקב"ה ניקח את העולם שלו בתקופה הזו, ניקח אותו! לא הייתה זימה, ממש ניקח את העולם שלו. ואפילו הזיהום של האוויר ירד בעשורת אחוזים. בורא עולם מנקה את העולם שלו. אז לא לכלך את העולם שלו. הליכלוך זה העוונות, והזימה, והדברים הנוראים. אז כל אחד יחליט שהוא עושה שינוי מהותי בחיים שלו, כל אחד יתחזק! כל אחד! תתחזק! אל תפספסו את הרכבת! תתחזק! תדבר עם הקב"ה! כל אחד יעשה מה שהוא יכול, לאט לאט, אבל תתחיל לזוז! איזה מתנה זה השבת, מתנה! כל אחד ששומר שבת, אומר: "איזה מתנה זו השבת! איך אפשר לחיות בלי השבת?!", אדם שעושה התבודדות אומר: איך אפשר לחיות בלי התבודדות, שאדם לא מדבר עם ה', איך אדם יכול לחיות בלי האמונה הזו?! איך?! איך אתה יכול לעבור את כל מה שאתה צריך לעבור?!

שאדם צריך ללמוד להתפלל על כל דבר, גם כשהבית כנסת יהיה פתוח והכל יהיה פתוח, תתפלל: "רבונו של עולם, תזכה אותי להגיע לבית כנסת, ואני ברב חסדך! תעשה איתי חסד! אם לא כמו דוד המלך שהרגיש 'רוב חסדך', אבל תעשה איתי חסד, לפחות חסד! לא 'רוב', אבל אפילו חסד!".

כל דבר! כל דבר להתפלל עליו! אתה יושב לאכול, תדע שה' החליט על מה שיש לפניך, תגיד תודה וגם תתפלל, "תודה הקב"ה שהחלטת שיש לי אוכל, תודה שאני יכול לאכול, תודה". ידוע איזה יהודי שיש לו בית חרושת של לחם, הוא יכול לאכול לחם כמה שהוא רוצה, אבל יש לו איזו מחלה שהוא לא יכול לאכול גלוטן. כמו התפילה שהתפלל יעקב אבינו על בגד ללבוש ולחם לאכול, כי אדם יכול להיות לו בגד והוא לא יכול ללבוש אותו, יכול להיות לו אוכל והוא לא יכול לאכול אותו, כמו שאמרנו עכשיו.

תמיד התפילה צריכה להיות שלמה! ולדעת, אין! לחיות את האמונה שיש מלך בעולם! להמליך אותו כל שניה ושניה! בכל דבר ודבר! להמליך את המלך! הן להתפלל, והן להגיד תודה, בכל דבר ודבר, ממש כפשוטו. לחיות את המציאות שיש מלך שהו מחליט, סגר את העולם.

הנה יש איזה צדיק, שהוא עשרות שנים, כל שנה הוא נמצא בהילולה של רשב"י, והשנה הוא נמצא בחו"ל, ואין! אין טיסות לארץ ישראל, הוא לא יכול להגיע. אם היה מגיע מן הסתם שהיו נותנים לו אישור והיה יכול להיות ביום ההילולה במירון. אבל אין! זו השנה הראשונה שהוא לא מגיע.

אמרתי לכם, שיש סימא חדשה של שלום ארוש, שהמלך אומר למאמין: "בקשה אחת יש לי ממך...". מי שמאמין, מי שיש לו אמונה, הוא יודע שהקב"ה יש לו בקשה אחת, רק בקשה אחת יש למלך הקב"ה, מה הקב"ה? שהקב"ה אומר לך: "אתה מאמין בי? תבקש ממני הכל!"

יש אנשים שאולי לא מבינים את זה, מה זו הסימא הזו של האמונה? אדם חייב להבין שהכל צריך לבקש מה! ודאי ככה צריך להיות! לבקש הכל, ולהגיד תודה על הכל! גם אמונה, והכל!

תבינו טוב, לא צריכים לקחת ספר בשביל לדבר עם הקב"ה, כמו שאתה לא לוקח ספר בשביל לדבר עם אבא שלך, ואתה לא לוקח ספר ואומר: "אמא! תני לי לאכול!", "אבא! מה שלומך?", ככה אתה צריך לדבר עם הקב"ה בלי שום ספר! זו האמונה, השיחה האישית שצריך שתהיה לך עם המלך! עם האבא, עם האוהב שלך, שהוא אוהב אותך אהבה אין סופית, בלי גבול, בלי אינטרסים, בלי סוף! אתם יודעים, אני יש לי כלל - מי שמאמין מדבר עם הקב"ה, אתה לא יכול לדבר עם הקב"ה בשפה הפשוטה? אתה לא מאמין. אתה מאמין שהקב"ה נמצא לידך? תדבר איתו! אתה מאמין שהוא כל יכול! תדבר איתו! אתה מאמין שהוא הכותבת היחידה? תדבר איתו! זו העצה היחידה שיש לך, תדבר איתו. אתה מאמין שכל מה שיש לך זה ממנו? תגיד לו תודה.

ולחזכיר לכם את החוק של התודה, אשתי אמרה לי שאנשים מתקשרים אליה, ואומרים לה: "החוק עובד! החוק עובד!". אז איך החוק עובד? עושים רבע שעה, חמש עשרה דקות רצוף, אומרים תודה על הייסורים שיש לך, אין לך זיווג, כואב לך באיזה מקום וכו'. אחרי שאומרים חמש עשרה דקות תודה אומרים שמונה פעמים מזמור ק' בתהלים, מזמור לתודה. וזהו! החוק עובד!

יש לי כבר המון המון סיפורים שמעידים שהחוק עובד, ואדברא, גם אתם, אם יש לכם סיפורים על החוק, תשלחו לנו סיפורים איך החוק עובד.

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה הצדיק הקדוש אדונו מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זיע"א.

וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו היקרים ארז בן דליה ע"ה ובעז בן רומיה ע"ה וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתורמות ברחמינות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן אריאלה וב"ב.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה, וכן לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה

לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת יהודית אדית.

להזמנת הספרים, חוברות ודיסקים של מורנו הרב שלום ארוש שליט"א:

0522240696

להסבר מפורט על חוק התודה,

סיפורים, שיעורים בנושא הקורונה, ועוד

בקו האמונה:

026444250

אפילו דבר שה' נתן לו את הכח לעשות את זה, אבל כשהוא מתפלל על ידי זה הוא ידע שהכח שיש לו זה מהשם.

הגמרא אומרת שעל כל נשימה צריכים להגיד תודה רבה.

למה? כי זה האמונה, לחיות שה' מנשים אותי ואין שום טבע בעולם, ואין שום חוקיות בעולם, יש בורא לעולם, שהוא מנהיג את העולם, והוא מחיה את העולם. מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה. לחיות את האמת הזו!

דוד המלך אומר 'ואני ברוב חסדך אבוא ביתך'! מתי הרגשנו חסד שהיינו בבית כנסת, ואמרנו תודה? להתפלל? בכלל מי חשב להתפלל להגיע לבית כנסת?

אשתי, ועוד הרבה שהולכים כל שבת לכותל, הם מספרים לי 'אנחנו מתפללים שנגיע לכותל'! אה, מתי שהייתה הדרך פתוחה התפללתם? לא. אמרתם תודה? בקושי.

זה המסר העיקרי שה' סגר את העולם! שאדם יבין ששום דבר לא מובן מאליו, והכל זה בכוחו של בורא עולם, והכל בהחלטתו של בורא עולם.

דיברתי עם איזה יהודי, הוא היה מאושפז, אז התקשרתי להגיד לו רפואה שלמה, ולשאול לשלומו, אמר לי: "כבוד הרב, תתפלל עליי שיתנו לי כוס מים!". כוס מים?! זה בנאדם עשיר! יכול לקנות רכבות של מים! אבל לא, לא נותנים לו. לא יודע למה לא נותנים לו. אז אמרתי: "תראה, ה' יתברך צריך להחליט שתקבל כוס מים! עד שה' לא החליט, אין לו כוס מים!".

הכל נראה מובן מאליו! יש לך כוס מים? תדע שה' החליט שתהיה לך כוס מים!

בזוהר הקדוש כתוב על רבי ייבא סבא, שאשתו ערכה לו את השולחן, היה בא ורואה שולחן ערוך, ולא היה מתחיל לאכול עד שהיה מתפלל: "רבונו של עולם תן לי לאכול...", אבל האוכל כבר מונח לפניך!

אבל לא, אמר: "לפני שהתפללתי אין לי שום רשות לנגוע".

האוכל מוכן! השולחן ערוך! היה מבקש: "רבונו של עולם, תן לי לאכול, בבקשה ממך...", ואח"כ היה נוטל ידיים, ומתפלל עוד תפילות, שיאכל בקדושה ובטהורה וכו'. והיה אומר תודה.

רבי נחמן מברסלב כשהיה עוד קטן, היה מתפלל ואח"כ היה אומר: "תודה על המלפפון, תודה על העגבניה, תודה על הלחם", על כל דבר ודבר.

אז אדם צריך לדעת, אם ה' לא החליט, אין לך!

עד שאדם לא שמים אותו במצב שלוקחים לו את הכל, היית מאמין שמישהו יגיד לך: "תתפלל עליי שיתנו לי כוס מים?", היית מאמין? אנשים מתקשרים לבקש להתפלל עליהם על רפואה, זה מובן, דברים שהם לא בכח שלהם, אבל כוס מים? כן! ה' החליט שלא יהיה לו כוס מים, כמובן שהתפללתי עליו, שהקב"ה יתן לו כוס מים.

ממש, המסר העיקרי זה האמונה.

ה' יתברך סגר את הכח, הוא רוצה שנדע שיש מלך בעולם, שהוא מחליט על כל נשימה. תודה לך הקב"ה על כל נשימה שאתה מנשים אותנו, הקב"ה בכוחו הוא מחליט על כל דבר, מהדבר הכי קטן, כל שכן דברים גדולים וענקיים.

אתה לא נוסע למירון, אז מה? זה יום תפילה! אל תפספס אותנו!

מה, אם היית נוסע היית אומר ספר תהילים? אז תגיד ספר תהילים בבית שלך. לא להפסיד את כל התפילות, את כל מה שהיית עושה שמה, תעשה בבית.

תתחבר עם הצדיק מפה! מכל מקום! וכל אחד יבקש, ויגיד את התהילים, ויעשה התבודדות, ויגיד את התפילות, שלא יחלש! ממש! זה יום תפילה! שלא נפסיד את היום הזה! כל אחד יתחזק! מה שהיית עושה שמה תעשה בבית שלך.

מאוד חשוב שלא נפסיד את המתנה הזו.

זהו, זכינו קצת להתחזק בדברים האלו. עכשיו רציתי לדבר קצת מכל מה שעובר עם כל הנגיף הזה.

אמרתי, הרי בורא עולם מדבר איתנו, צריכים להקשיב.

כי עכשיו היה הנגיף, היה פחד! הייתה בהלה! סגר!

ועכשיו כאילו הכל עבר כמעט, והכל הולך ונהיה יותר טוב, וב"ה, אנחנו שמחים שעם ישראל יהיה להם כל טוב.

אבל שלא נפספס את המסר...

ועיקר המסר זה אמונה!

מה אמונה?

אמרתי למישהו: "תגיד לי, פעם חשבת שתצטרך ככה להתפלל להגיע למירון? פעם היית מתפלל שתיגיע לכותל? מתפלל שתיגיע לבית כנסת? לא!".

אז פתאום עכשיו הקב"ה רוצה ללמד אותנו, ששום דבר לא מובן מאליו.

באמת כל השנים שלא התפללנו להגיע למירון וכו', חיינו בשקר.

עכשיו נספר מעשה שהיה. רבי נחמן מברסלב, ראה את התלמיד שלו רבי נתן שחסר לו כפתור בחולצה.

אמר לו רבנו, שאל אותו: "התפללת שיהיה לך כפתור בחולצה?", ר' נתן התפלא: "מה?! להתפלל שיהיה כפתור בחולצה?!". אז רבנו אמר לו: "אתה לא מבין בכלל מה זה אמונה?".

שאתה חושב שזה בכח שלך מה אתה צריך לבקש מה? זה בכח שלך! מה אתה צריך להגיד לו תודה? זה בכח שלך! אה, יש לך כח? מאיפה הכח שיש לך? אה זה ביכולת שלך, זה באפשרויות שלך?..

בקיצור אנחנו חיינו בשקר גדול!

כפתור? בטח! הדבר הכי פשוט בעולם צריך להתפלל, ואח"כ להגיד תודה. מאיפה הכח הזה שיש לך, לקחת כפתור ולתפור אותו? בכלל שיהיה לך כפתור, שיהיה לך חולצה? צריך להגיד תודה, תודה על הכסא, כל דבר צריך להגיד תודה.

ככה האר"י ז"ל אומר, שכשאדם מתפלל על דבר הוא מקבל מתנה, מה המתנה? שהוא ידע שזה מה. כשאדם מקבל דבר בלי תפילה נכנסת בו גאוה של כוחי ועוצם ידי.

אז אם לא יהיה דין על אף אחד, מייד תהיה גאולה, כי אם אין עלינו דין פירושו שכולנו זכאים!

לכן כל אחד, גם אם אתה לא יכול להגיע לרבי שמעון, בבית שלך, תתחבר לרבי שמעון!

איך אמר לי הבן שלי? אמר לי רבי שמעון רוצה שהשנה עם ישראל יתחברו אליו מהבתים, כל אחד במקום שלו.

תדליק נר, כמובן עם שמן זית, לתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, וכמובן תבקש מהצדיק שיתפלל עליך. ממש תבקש: "רבי שמעון בר יוחאי, אתה אמרת שאתה יכול לפטור את כל העולם מן הדין! תפטור אותי! את הבן שלי! את הבת שלי! את אשתי! את בעלי! מהדין שיש עלינו! מהדין שיש עלינו! שיחזור בתשובה! שתחזור בתשובה! בלי שום ייסורים!"

איזה אברך אמר לי שהוא עמד אצל רבי שמעון בר יוחאי, ביקש שהבן שלו יחזור בתשובה, ביקש: "תפטור אותו מן הדין! שתהיה לו את הזכות לחזור בתשובה". ומה זה ניסים ונפלאות נהיה עם הבן הזה, ואי ואי, ממש ניסים ונפלאות.

כמובן חשוב מאוד מי שיכול ללמוד את ספר הזוהר, תמיד, וכל שכן ביום הזה. להתחבר! צריכים להתחבר עם הנשמה הקדושה של אדוננו רבי שמעון בר יוחאי! תלמד! כולם יכולים לקרוא את הזוהר, בזכות ספר הזוהר רבי שמעון בר יוחאי אמר שיצאו מהגלות. רבי נחמן מברסלב כותב על ספר הזוהר דברים עצומים.

ספר הזוהר, אפילו אם אדם לא מבין, רק קורא, יש לו תיקון. לנשמה שלו, רק קורא! בלי להבין שום דבר. כזה ספר קדוש.

אז זה מה שאמרנו, כנראה שהשנה, ההתחברות עם רבי שמעון בר יוחאי, רוב עם ישראל לא יכולים להגיע, כנראה, אנחנו לא יודעים מה שיהיה, יכול להיות שעד יום שני מי יודע מה יכול להיות, אבל אם לא יהיה וישאר אותו דבר, צריכים להשתדל, לראות להתחבר מהבית.

מאוד חשוב, שאדם יעשה לעצמו איזה סדר ללמוד בכל יום בספר הזוהר.

ממש כתוב שבזכות ספר הזוהר נצא מהגלות. וחשוב שכל אחד יהיה לו חיבור, כל יום קצת.

כל שכן מי שיודע ללמוד, עוד יותר חשוב שילמד זוהר.

גם היום יש ספרי זוהר עם פירושים, והכל מאוד קל, אפשר להבין מה שכתוב, הכל מתורגם.

אז זהו, צריכים להתחבר עם הצדיק.

ולבקש בזכות הצדיק, נראה ניסים ונפלאות.

הרי מסופר על רבי שמעון בר יוחאי, הגמרא כתבה את זה, כמה הכח שלו גדול. כותבת הגמרא 'כדאי הוא רבי שמעון בר יוחאי לסמוך עליו בשעת הדחק'.

שאדם יש לו דחק, דחוק לו, אז הפשט שמה בגמרא זה לגבי עניין של הלכה, אבל הדרש שאדם בכל דחוק שיש לו שיסמוך על הצדיק הזה.

לסמוך עליו, לבקש בזכותו.

עוד דבר שרציתי לעורר את עם ישראל –

הרי כשנוסעים למירון, ביום ל"ג בעומר, אנשים יושבים אומרים ספרי תהילים, שעות! ועושים התבודדויות. עכשיו

אבל אם הוא יגיד 'למה נגרע' וירצה! משה רבנו, שהוא יכל לדבר עם ה', יגיד לו שהוא יכול להניח תפילין בלילה, ויחשב לו כמו ביום! הרי ה' כל יכול! כל יכול גם בעניין הזה שהוא יכול לתת לאדם הזדמנויות, ולהשלים לאדם את כל מה שחסר לו! ה' כל יכול! מה, רק בגשמיות! גם ברוחניות! ה' יכול להרים אותך, לקרב אותך, להעלות אותך, לפתוח לך!

זה ההתבודדות וזה התפילות, תמיד, בפרט ב"ד באייר, שזה הזמן שהיה הדבר הזה של למה נגרע, כל אחד יעשה את ההתבודדות, ויצעק להשם: "אני רוצה להתקרב אליך! נכון, אני אשם שהתרחקתי, אני אשם שלא הבאתי קרבן פסח, אני! הייתי טמא, אני אשם שהתרחקתי... אבל אני רוצה מעכשיו להתקרב אליך! תעזור לי הקב"ה! למה נגרע!"

אלו ימים גדולים מאוד.

וכמובן ביום שלישי, כבר מיום שני בלילה, מתחיל ההילולה של אדוננו מורנו ורבנו, התנא האלוקי, רבי שמעון בר יוחאי! התנא האלוקי שכל שנה ההילולה שלו, אין לשער ואין לתאר.

עדיין אני לא מתיימש, אני ממשיד להתפלל, אומר לרבי שמעון: "תפתח את הדרך! תפתח! שכולם יגיעו!" עדיין אני לא מתיימש מהתפילות, ב"ה, אני לא מתיימש.

וכל אחד צריך להתפלל. באמת אם אדם ירצה, אין מציאות שהוא לא יגיע, אין!

היינו נוסעים לאומן, הדרך הייתה סגורה, לא היה יחסים דיפלומטים בין ישראל לרוסיה, ואי אפשר היה לנסוע בפספורט ישראלי. אבל אנחנו ישראלים, רוצים להגיע!

ונסענו, והגענו. היינו פשוט קונים פספורטים, נותנים לך תמונה שבכלל לא דומה לך. נסעתי פעם עם פספורט, עם תמונה, יש לו פרצוף כזה ארוך, שיער שחור שחור, ומשקפיים, איך אומרים, תחתית של בקבוק ערק? משהו! איך אני אגיד שזה אני?! ☺

נסעתי עם פספורט שוודי, וכו' וכו', והכל עבר! עיניים להם ולא יראו, ממש היינו רואים, רוסיה הקומוניסטית, זו מציאות! לא רק אני, עשרות, ומאות, שהגיעו לאומן אז.

כי כשאדם ירצה, אין דבר שהוא ישיג.

אני מאמין בכח התפילה, כח הרצון, ה' יכול לפתוח לנו איזה שהוא פתח להגיע גם השנה למירון.

וגם אם לא, אז הרצון הזה החזק, זה ודאי נחשב! כשאדם רוצה משהו באמת, אז נחשב לו שהוא השיג אותו.

תמיד ברצון אפשר לרצות, ולא יודעים מה יכול להיות, ברצון אפשר הכל להשיג.

אז באמת אדוננו, רבי שמעון בר יוחאי, אמר שהוא יכול לפטור את כל העולם מן הדין.

אז בא נסביר את העניין הזה.

אדם, למשל אין לו זיווג, אז זה אומר שיש דין עליו. יש בית דין למעלה, וכל דבר שקורה לבנאדם זה לא מקרה, יש בית דין למעלה, ודנו אותו. זה דנו אותו שעכשיו מתעכב לו הזיווג, וזה דנו אותו שעכשיו אין לו ילדים, וזה דנו אותו שעכשיו הוא חולה, שכולם יהיה בריאים, וכו', זה נקרא דין.

אז רבי שמעון בר יוחאי אומר – אני יכול לפטור את כל העולם מן הדין!

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה / העליון מוקדש לצדקותיו של מורנו הרב שלום ארוש שליט"א. יתנה שיעוריה ויאריך ימים בבריאנות איתנה עד מאת ועשר י"ט שנה

אז זה הסיפור, מעשה שהיה, וכמה צריכים ללמוד מזה, מה זה כח הרצון!

רצון אמיתי היה להם! כזה צער היה להם שהם לא רוצים להפסיד! ממש, היה להם כזה רצון 'אנחנו רוצים להקריב קרבן פסח!'

אז מה נהיה? נהיה תורה חדשה, מצווה חדשה! בזכותם נהיה פסח שני לכל הדורות!

בזמן שבית המקדש היה קיים, אז תמיד, מי שהיה טמא ביי"ד בניסו, או שהיה בדרך רחוקה, היה באילת לדוגמא, אז בזכותם התחדשה פרשה חדשה, מצווה חדשה לדורות!

אז אם אדם רוצה, כל דבר שאדם רוצה, היום בדיוק למדתי בליקוטי מוהר"ן, תורה ס"ו, אם אדם רוצה? **בזמנו** יגיע לכל מה שהוא רוצה! כל דבר שהוא רוצה! כל מצווה שהוא רוצה באמת! רוצה להגיע לצדיק!

ראיתי את זה עכשיו בחוש! הרי הדרך למירון סגורה, אין! ראיתי איזה אברך מהישיבה, בא אליי, בוכה! אומר: "אני בוכה בדמעות! איך אני לא יהיה השנה במירון!?", אומר שכבר כמה ימים הוא בוכה, אומר: "אני לא יכול להרגע!".

עכשיו הוא הודיע לי שאשרו לו! לא יודע איך, ולא משנה איך, במציאות הוא נוסע! יש לו אישור להגיע למירון בלי"ג בעומר.

איך! כשאדם הוא רוצה משהו! תמיד ראיתי את זה בחוש!

בנסיעות לאומן? אוהו! אפשר לכתוב ספרים, רק מה שאנחנו ראינו ושמענו.

לכן אדם, איפה שהוא נמצא, באיזה מקום שהוא. אפילו אדם חושב שהוא טמא, או בדרך רחוקה, שהוא חושב, תראה מה שעבר עליו והוא עשה עבירות... אנשים באים אליי, מספרים לי שעשו עבירות...

אז מה? אתה רוצה? ה' יעשה לך פרשה חדשה ויתקן לך את הכל בחסד וברחמים!

אם תרצה! מהמקום הכי טמא שאתה נמצא בו! מהמקום הכי רחוק שאתה נמצא בו – אתה יכול להתקרב לה' ולהשלים את מה שהחסרת ויותר מזה!

בדיוק מישוה בא אליי, סיפר לי שעשה עבירות ונפל, אמרתי לו: "רק נפילה אחת יש בעולם הזה – שאדם נופל מהרצון! אם אדם נשאר לו הרצון אין שום נפילה בעולם!"

אני חושב, אם אני הייתי משה רבנו, הייתי אומר: "רבותי! אני לא מבין אותכם! לא מבין אותכם! מה אתם רוצים?!", זה כמו שאחד היה בא אליי אומר שהוא לא הניח תפילין וכבר לילה, מה אתה רוצה? מחר תניח, עבר זמנו! תפילין זה לא בלילה.

יש לנו עכשיו, לעם ישראל, כמה ימים גדולים עכשיו, ממש ימים גדולים מאוד מאוד. יש לנו עכשיו את ההילולה של אדוננו מורנו ורבנו, התנא הקדוש, רבי מאיר בעל הנס. גם באותו יום זה פסח שני, שגם זה יום גדול מאוד לישראל, כמו שתכף נסביר.

כנראה שלאנשים הרבה יהיה להם קשה להגיע לקבר של הצדיק רבי מאיר בעל הנס, אבל כל אחד איפה שהוא נמצא בבית שלו, את, אתה, כל אחד ואחת, תדליק נר לצדיק, נר משמן זית, ולהגיד: "רבי מאיר בעל הנס...", הוא הבטיח לגוי, גוי שעזר לו, שפחד שיתפסו אותו, אמר לו: "תצעק 'אלהא דמאיר ענני!', וככה היה והייתה לו ישועה.

אז כל אחד ואחת, שידליקו את הנר, יגידו: "אלהא דמאיר ענני", שלוש פעמים, ויכוון על הישועה שלו שהוא מבקש, כל אחד איפה שנמצא, בכל העולם כולו, כל שכן פה בארץ ישראל. פשוט להתחבר עם הצדיק, ולבקש בזכות הצדיק, ולבקש מהצדיק שיתפלל על כל אחד ואחד. כי כשמו כן הוא, רבי מאיר **בעל הנס**, מה צריכים כבר להגיד? הוא בעל הנס, בקלות הוא פועל ניסים ונפלאות, כל הזמן! אדם מאמין בצדיק, מבקש בזכותו, זה יום שיש יום ההילולה שלו, תמיד אנחנו זקוקים לישועות, כל שכן עכשיו, כל אחד מה שעובר.

פסח שני גם כן יוצא ביום שיש. אז מה זה פסח שני? מתי מביאים את קרבן הפסח? ביי"ד בניסן, זה הזמן שעם ישראל יצאו ממצרים, זה הפסח! אז איך פתאום נהיה פסח שני?

איזה לימוד ואיזה חיזוק יש בדבר הזה!

באו אנשים, כמה אנשים למשה רבנו, אמרו לו 'תשמע...', הרי מי שטמא לא יכול להקריב קרבן פסח, 'תשמע, היינו טמאים, לא הקרבנו קרבן פסח...'. זה כמו שאחד יבוא בלילה יגיד 'תשמע, לא הנחתי תפילין, נו מה נעשה לך? עבר זמנו בטל קרבנו. סתם לדוגמא. אותו דבר הפסח הזמן שלו ביי"ד בניסן, זה הזמן שעם ישראל יצאו ממצרים. מה היה צריך משה רבנו להגיד להם? "אני לא מבין אותכם, סליחה, לא הקרבתם? בעזרת ה' שנה הבאה תקריבו! תשתדלו להיות טהורים, ובעזרת השם...".

אבל הם לא וויתרו, אמרו למשה: "למה נגרע?! אז מה אם היינו טמאים?! אנחנו רוצים להקריב קרבן פסח! לא רוצים להפסיד את הקרבן פסח!". היה להם כזה רצון אמיתי, הרגישו שהם ממש מצטערים שהפסידו, והם רוצים! אומרים: "למה נגרע?! אנחנו רוצים להקריב את קרבן הפסח עכשיו!".

משה רבנו ראה את הרצון האמיתי שלהם, אמר להם 'טוב, חכו, אני אשאל, ונראה מה המלך יגיד'. והקב"ה אמר לו, שהם יהיה להם פסח שני, ביי"ד באייר, שיביאו ממש קרבן פסח כהלכתו, כמו פסח ראשון.

רבנו הזיהר מאד את אנ"ש למהר להתפלל מוקדם כפומבא בשיחות הר"ן, ואמר עוד אם חס ושלום נגזר על האדם למות באותו היום שפבר יהיה לאחר תפלתו (שיש"ק ד- תרכ"ו)

נשים לא הירשו להכניס אל רבנו בשום אופן. (שם)

אמר רבנו: אוקרים העולם בדרך הלצה, אהד שפבר חוטא ואוכל חזיר לכל הפחות שיגל שיקן החזיר על זקנו, ואני אוקר לשלל הפחות לא יגל על הזקן. כאוקר שהעולם אוקרים ששה האדם שעושה רע אל יהיה צבוע ויסתיר מעשיו אלא טוב שנגלה ויראו הכל את נכלתו, ואני אוקר לשלל הפחות יתביש במעשיו הקטנים, ולא יגלה מעשיו ברבים, ויש אוקרים שפגנת הדברים הוא שקל מה שמונע האדם עצמו מלעשות רע בעת חטאו אפלו קעט זה גם הוא טוב. (שם)

ואם כך הנביא ירמיה, נתן לו הקב"ה להבין מגבולותיו, על אחת כמה וכמה אנוחנו צריכים להכיר בזה, ולשים גבול לסקרנות, שלא התפוך לשקרנות, עקב כניסה לתחומים שאינם בתחום ההתמחות שלנו.

המרגל

זה היה לימוד תועלתי למרגלים ולשולחיהם, כי התורה מלמדת אותנו שעם ישראל, היינו דור המדבר, היה דור דעה, וככל שיש לאדם דעה רחבה יותר כך הוא סקרן יותר, ואותו דור לא הסתפק בהבטחה מאת הקב"ה שארץ ישראל מעולה מכל הבחינות, לא הספיקו להם כל הניסים והנספלות של יציאת מצרים קריעת ים סוף ואף לא המעמד הנשגב של מתן תורה כדי לסמוך על דבר ה' ולהיכנס לארץ ישראל בלי לשאול הרבה שאלות, הם רצו לראות בעיניים, הם היו סקרנים, כמש כמו אדם וחוה שגם הם לא בטחו בשכל העליון שאמר להם לחדול מעץ הדעת טוב ורע, והתאוה הגדולה לעיניים הסיחה דעתם מן הציווי, והסקרנות המוגזמת הזאת הביאה חורבן.

מוסר השכל באותו עניין למדים גם מירמיהו הנביא שהתלונן בפני הקב"ה שהוא לא מבין את ההנהגה שלו. הרשעים מצליחים, הבוגדים שלווים, המושחתים מתעשרים, מה קורה כאן? (צדיק אהרן ה' כי ארוב אליך אף משפטים אדבר אתך כמדו ע דרךך וישעים צלחה שלי כלבגדי בגד). אמר לו קוב"ה: את ההנהגה של בני האדם סביבך אתה לא מצליח לקרוא, את ההנהגה הכללית שלי את המציאות אתה רוצה להבין? (כי את נגלים רצתה וילאוף ואיך תתחרה את הפסוקים) כלומר, אם את המציאות האנושית אתה מתקשה להבין עד תום, כיצד תרצה להבין אל נורא עליה?

בכל אדם נמצא מרגל, היינו חלקים ממנו תמיד רוצים לדעת מה שאין לו חובה בידיעתם. וזה עניין מולד, הסקרנות הטבעית לחקור ולהבין, לראות ולהתבונן בדברים שהם מחוץ לתחומו. ויש בתכונה זו היבטים חיוביים, כי הסקרנות היא שמייצרת להט ללימודים ודרכה האדם מתפתח בהרבה בחינות ואופנים. למעשה, תכונה זו, תכונת הסקרנות היא תכונה מצוינת, שורשה בצימאון לידע, שזה הצימאון הראשוני והאמתי והחשוב מכל סוגי הצימאון שיש לאדם. כשתינוק נולד הוא רוצה לדעת, הכל חדש לו, הכל מעניין אותו, ודרך זה הוא מתפתח.

עם השנים הצימאון והתשוקה לידע מוחלף בכל מיני תשוקות שונות שמאפילות ומחלישות את הצימאון לידע. ומטרת האדם בחיינו להחזיר לעצמו את הצימאון הראשוני, צימאון לדעת, ועם הצימאון הזה להתגבר על כל התשוקות האחרות.

עם זאת, למרות שהצימאון לידע צריך להיות הגדול מכל תשוקות הנפש, שהרי "כפי הידיעה כך היא האהבה" צריך כל אדם לתחום את הסקרנות שלו, לשים לה גבולות, כמו שדרשו חז"ל על הכתוב "כי שאל נא למים ראשונים אשר היו לפניך למו היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ, ולמקצה השמים ועד קצה השמים" אם רוצין לחקור מה היה, תתחיל מיום שנברא האדם ולא לפני. וכך בכל תחום, צריך הסתפקות ומידה, מה שואלים מה מנסים להבין ועד כמה.

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"
קו ההלכה הספרדי: *3030

שאלות שנשאלו בקו ההלכה

בזמן האחרון בהרבה מקומות מערבים חמוציות בסלטים וכדומה, רציתי לשאול האם החמוציות נחשבות לפרי עץ או פרי האדמה?

יש לברך עליהם בורא פרי העץ. והנה הרב שלמה זלמן אויערבך (זוהר הברכה עמוד 379) כותב לברך אדמה מכיון מכיון שזה שיה נמוך שכתב המשנה ברורה (סימן ר"ג סק"ה), שעל פירות היוצאים משיח נמוך מברכים בורא פרי האדמה, אבל הרב אלישיב (מובא בשו"ת ישא יחפו) כתב מכיון שכיום זה פרי חשוב שמגישים אותו בסעודות חשובות, יש לברך על זה בורא פרי עץ, וכן ססק הראשון לציון

הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א (ברכה נאמנה עמוד תתס"ו).

בירכתי על מאכל או משקה בעת לימודי למבחן, ולאחר מכן נרדמתי על הכיסא שינת עראי, כעת אני רוצה להמשיך ולאכול האם צריך לברך שוב?

אכלתי מיני מזונות ובירכתי "בורא נפשות" האם יצאתי ידי חובה או שצריך לחזור ולברך "ברכת מעין שלש"?

מצאנו לגבי ברכת שהכל שפוטרת את שאר הברכות כי היא ברכה כוללת, אבל במקרה שבירך בורא נפשות במקום מעין שלש צריך לחזור ולברך שוב, כי ברכת "בורא נפשות" אינה פוטרת שאר ברכות. חזון עובדיה (ט"ו שבט עמ' רס"ב - רס"ג).

שמעתי שיש איסור לשתות מים יחד עם אכילת דגים האם נכון הדבר ומה המקור לכך?

מבואר בתוספות (מועד קטן יא. דיבור המתחיל כורא) שיש חשש סכנה לשתות מים יחד עם אכילת הדגים, והביאו כף החיים. סימן ק"ע (סעיף קטן ע"ט) אמנם בספר חוט שני (שבת חלק ד' עמוד שצ"ט) מבואר שמכיון שהרופאים אינם מודים שיש בזה סכנה לכן אין איסור בזמנינו, אבל מכל מקום המחמיר תבוא עליו ברכה.

ישועה כפולה

שניפקד בבן זכר - כולי לרשות המוסדות שלך...
 רבי שמואל היה נבוך. הוא יכול להבטיח משהו? מי אמר שהרב לפקוביץ יסכים?! הוא ביקש ממר א' שיבוא עימו לארץ הקודש, יכנסו יחד אל ראש הישיבה ויבקשו ממנו לפעול ישועה. לאחר מספר חודשים עמדו שניהם בחדר הקטן בבני ברק, וא' שטח את בקשתו: הבטחה לבן זכר.

הרב נמנע מלהבטיח. אבל בירך: "יהי רצון שבזכות הסיוע שלך לקירוב יהודים לבורא העולם - תזכו להיפקד בזרע קודש". מר א' היה מספיק נבון "לחטוף" את הברכה בשתי ידיים ולראות אותה כאילו כבר התקיימה. ואכן בתוך תשעה חודשים התקבל טלפון נרגש בארץ הקודש: בשעה טובה נולדו לבני הזוג תאומים - בן ובת.

אלא שהמשך פלאי היה לאותו מעשה: עשיר גדול מלונדון נכנס תקופת-מה קודם לכן למעונו של הרב לפקוביץ'. בחדר ששמע כל כך הרבה צרות נפתח מקור דמעותיו, הוא סיפר לגאון הישיבה שפקיד מס הכנסה פשטו

על העסק שלו, הם מאשימים אותו בהאשמות חמורות, וקורב לודאי שדינו יחרץ ללא רחמים עד כדי מאסה.

הרב לפקוביץ' השתתף בצערו ויעץ לו: "סע ללונדון בחזרה, תחפש ברית מילה המתקיימת באזור מגוריך בשעת הברית התפלל על כך וד' יעזור". ברית בארץ הקודש אינה טובה, רק בלונדון???

הגביר שב לביתו, והנה זה פלא, במשך מספר חודשים לא הצליח להשתתף באף ברית. כאשר הדממה לו הברית הראשונה בה התפלל, הייתה זו הברית האמורה - בנו של א' שנולד בברכתו של הרב לפקוביץ' ז"ע... יומיים עברו ובתיבת הדואר שלו נח מכתב רשום שהאשמות כנגדו בטלות ומבוטלות.

הסיפור הבא נשמע באופן ישיר מבעל המעשה, תלמידו וחביבו של הגאון הגדול רבי מיכל יהודה לפקוביץ', ראש ישיבת פוניבז', שנסתלק לבית עולמו בשנת תשע"א. בשבוע הקרוב (כ"ו בסיוון) יחול יום הזיכרון שלו. פרטי המעשה כמובן שוונו מסיבות מובנות.

רבי שמואל - תלמידו של רבי מיכל יהודה - יהודי תלמיד חכם שפועל רבות לקירובם של עם ישראל לאביהם שבשמים, הקים באחת מערי המרכז ארגון גדול מאוד לשיעורי תורה וקירוב רחוקים. בתחום זה השקיע רבי שמואל און והון במסירות נפש.

מטבעם של דברים, מוסדות של תורה וחסד בחלקם מתוקצבים מזעירית. מה שמקבלים אינו שווה ערך אף לעשירית מהוצאותיהם למען הזולת. מי כן מממן כאלו ארגונים? יהודים טובים מהארץ ומחו"ל.

בשלב מסוים הקים רבי שמואל 'ועד ידדים', יהודים שליבם חם וער לצורכי הרוח והיו מוכנים לעזור לו בגיוס כספים באופן קבוע בלונדון. אך היה להם תנאי: "אנחנו

עסוקים רבות בצורכי הקהילה המקומית. אתה חייב למנות יהודי בעל כישורים שירכז את הפעילות ויתאם בינינו לבינך".

הם המליצו על מר א' כאדם שמתאים לכך. פנה רבי שמואל לאותו אדם, הסביר לו את החשיבות הרבה הכרוכה בכך ושכנע אותו לקבל עליו את המשרה. א' נענה בראשו לשלילה. הוא עסוק מאוד ואין לו את היכולת להתמסר לתפקיד הקדוש.

אך בטרם יצא רבי שמואל מביטו, נשמע מהחדר הפנימי קולה של בעלת הבית הקוראת לבעלה. מר א' ביקש מהאורח להמתין לו ונכנס פנימה. לאחר עשר דקות שב ובפיו התניה: "ראה, אנו נשואים מספר שנים ולא נפקדו בילדים. אם תשיג עבורי הבטחה מהרב לפקוביץ', שאתה מקורב אליו,

על כל אחד בהשגחה פרטית וכל מה שקורה בעולם הכול ברצונו ובגזרתו וברחמי. וכל שכן שישנה השגחה מופלאה על כלליות עם ישראל ואי אפשר להזיק לתורה או לצדיקים. מי שמזיק ומצער - מזיק אך ורק לעצמו כבר בעולם הזה שחיי"ו הם חיי גיהנום וכמוכן גם בעולם הבא.

כי כמו שפיתחנו את המאמר, מי שאוהב כל יהודי, מי שמלא ברחמים ובנתינה - הוא המאושר האמיתי כבר בעולם הזה. אבל מי שחי בשנאה ובמלחמות - הוא המסכן והאומלל באמת. מסכן הבן אדם. לא טעם אף פעם טעם של קדושה, טעם של אמת, טעם של יהדות. זו הסיבה שהוא נראה כמו שהוא נראה.

אהבה מעשית

לכן ברמה המעשית אין לך אהבת ישראל כמו הפצה, ונסביר את זה לאור הקמפיין שלנו.

להיכנס לקמפיין של "אני אוהב כל יהודי", זו זכות גדולה.

איך מתחילים? מתחילים מהראש. אפילו אם אתה רק אומר את זה ועוד לא מרגיש את זה באמת. זו כבר התחלה טובה מאוד.

הכול מתחיל מהמודעות, מההבנה שזו האמת. רק אז מתחיל אצלך הרצון ונולדות בך השאיפות לחיות לפי האמת הזאת. כל עוד אתה חושב שזה נורמלי וטבעי לשנוא את פלוגי ואת אלמוני - איך תקדם בכלל? לכן הכול מתחיל מהראש.

אבל צריכים שזה יגיע מהראש גם ללב, שנחיה את זה באמת ושנרגיש ככה באמת. זו כבר עבודה. ועבודה היא שינון ותפילה. שינון כי כל כך התרגלנו לחיות בלי אהבת ישראל, ועכשיו שאנחנו רוצים להשתנות אנחנו צריכים להרגיל את עצמנו בהרגלים אחרים לגמרי וזה התפקיד של השינון. וכמוכן תפילה, כי התפילה גם ממשיכה עליך סייעתא דשמיא והיא גם משיבה את הדעת אל הלב כלומר שכל הלימוד שלך שנמצא בראש שלך על ידי התפילה הוא נכנס לתוך הלב.

להעניק חיים

אבל השלב הבא הוא שהדעת תתפשט בכל האיברים שהם כלי המעשה, וזה על ידי שעוסקים באהבת ישראל בפועל אם על ידי חסד פשוט ואם על ידי הפצה של הספרים והחבורות שהיא החסד הגדול ביותר, כי אתה לא נותן לאדם רק כסף או שווה כסף אלא אתה נותן לו דעת, אתה נותן לו חיים, כי החכמה תחיה בעליה, אתה מציל אותו מסבל ומוות בעולם הזה ובעולם הבא, ואתה מושיע גם את כל המשפחה שלו לדורי דורות.

לכן יהודים יקרים, תעלו על הגל: "אני אוהב כל יהודי" - זה קמפיין הגאולה.

עוד קצת מאמץ ואנחנו שם ברחמים גדולים ובלי צרות וייסורים, בלי מלחמות, בלי טילים ובלי פיגועים.

אז קדימה נאיר פנים לכל אחינו בית ישראל, וה' יאיר לנו את פניו ברחמי הגדולים לגאול אותנו גאולת עולם באהבת עולם.

בברכת שבת שלום ומבורך

אבני ברקת
 הסדר החדשה מבית היוצר של הרב שלום ארוש שליט"א
תאמין בכוחך - וכל חייו ישתנו לטובה
לפרטים והזמנות: 052-2240696

ילדון חידודון

בין הפותרים יוגרלו מתנות

שלושה דברים משותפים לפרשתנו ולפרשת מקץ?

תשובה לחידה כשרת נשא: קרבן שעורים. קרבן העומר, הוקרב ביום א' של חוה"מ נעשה משעורה (ויקרא כג טו) והמכנה המשותף הוא קרבן סוטה הזכר בפרשת נשא ונעשה משעורה (במדבר ה טו).

הזוכה יצחק מרסין, רכסיס

פתרונות לשלוח למייל | כקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית -

סיון | ערך התורה

התורה היא לא ספר ספורים ולא ספר היסטוריה, התורה היא ספר החיים שלך.

(א.ב. של החיים)

לקבלת מטרים מחזקים: 052-6672221

הסדרה לשלום הבית מאת הרב שלום ארוש

052-2240696

יש לך סיפור תודה? המערכת תשמח לפרסם אותו al5308000@gmail.com

סיפורי תודה אמרתי תודה ונושעתי

רופא שנים בפקום

פי לאדם רחוק לגמרי, קשה מאוד לשנות ארץ תיו, להתחיל לשמור שבת, להתפלל וללמוד, אצל לומר תודה זה קרוב מאוד לקל אדם.

וכן כותב הישפוט אמת ש'הודעה יכול להיות לכל איש ישראל, ואף הפולקלך בחסא, על ידי הודעה ודי דברים מתקרב...'

אמונה ושקל זה מקבלים רק מהצדיקים האמתיים שאזכים להשיג את השקל של שער החמשים, את השקל של הגולה ושל העולם הבא, ומי שפאמין בצדיקים ושומע בקולם, יכול גם הוא לזכות שפאיר בו השקל והדעת הנפלאים הללו, וללכת עם תודה והודעה באמת.

על זה אמרו חז"ל, שלעתידי לבוא יתבטלו כל הקרבנות סלבד קרבן תודה, ספיין שיתגלה שער החמשים של הקדשה, שהוא הדעת הנפלאה שהכל לטובה, ואז יראה כלם עין בעין שלמעשה מאז ומתמיד צריך היה רק להודות ולהודות.

כל הדברים שהאדם בכה עליהם, התלונן והצטער בגינם - על כלם הוא היה צריך רק להודות!

התקשרה לרדיו אשה שהשן שלה פאצה לה, התחילה להגיד: "תודה ה, תודה...". התקשרה לרופא, והרופא אמר לה: "תבואי עכשיו", ספרה שהרופא שלה עמוס מאוד ותמיד התור אצלו רק לעוד שבועים. אמרה תודה, וכבר הישעיה! וכן ספרה שבקשוף כל הטפול אקרה בפחשבה תודה: "תודה ה, תודה לה, תודה, תודה...". כל הזמן אקרה תודה, וספרה שהטפול עבר בקלות...

במהלך הרצאה בגן יבנה, נגשה אלי אשה אחת, הבן שלה עוד רחוק, היתה לו איזו בעיה שם בצבא, נתנה לו לקרא את הפרגליות, וספרה שהבן התקשר אליה ואמר: "אמא, את לא מאמינה, קראתי את הפרגליות, אמרתי תודה ונושעתי".

פחות חשוב לדעת קה בדיק היתה הישעיה, היא גם לא ספרה את הפרטים. אצל אותה אשה התלהבה

ושמחה מאוד, שבנה התעורר לאמונה בעקבות זאת שזכה לראות שאזורים תודה ונושעים. החדש העקרי הוא, שגם אדם שאינו שומר תורה ומצוות, אם הוא אומר תודה ונושע מצרה, ישועה זו מביאה אותו הישר אל שרש נקדת האמונה העמקה, שהכל מה' והכל לטובה. ומשם בקל הוא מתקרב לבוה עולם ולשמירת תורה ומצוות.

אמרתי תודה ונושעתי 052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

ה' קובע את רמת החיים שלך!

בשבוע שעבר דיברנו בנושא הציקים, כרטיסי האשראי והתשלומים. כל ההמצאות הללו הן כלים שבעזרתם היצר הרע מערער את אמונתו ובטחונו של האדם בקדוש-ברוך-הוא. על בני הזוג להאמין שה' יתברך קובע להם את רמת החיים שבהם הם יחיו, וסכום הכסף שהוא נותן להם - בזה הוא רוצה שהם יתפרנסו. כאשר אין האדם שמה בחלקו והוא אינו מסתפק במה שנתן לו הקדוש-ברוך-הוא, והוא מתעקש להיות ברמת חיים שהיא יותר מכפי יכולתו הכספית, ובשביל זה הוא עומים על כתפי חובות, לוקח הלוואות וחותר על ציקים בלי ביקורת - זהו כגם באמונה, סכיון שהוא רוצה בכוח להיות ביותר ממה שה' יתברך נותן לו, ומשתעבד להמצאותיו של היצר-הרע.

אם הסכום שהקדוש-ברוך-הוא הקציב למשפחה לא מספיק להם לכל צרכיה, על בני הזוג לפנות לקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו יתברך מתנת חיים שיוסיף להם בתקציב החודשי. ויתנו תודה לה'

למען כבוד וגאות, עליהם אומר הכתוב (משלי י"ג): "ובטן רשעים תחסר". היונו שתמיד חיים בהרגשה שחסר להם. על כן יש לזכור להסתפק בפרנסה שה' יתברך מזמין, ומשעור פרנסה זה להכריש חלק לצדקה, כמבואר בשלחן ערוך.

מובא בפרקי אבות ו': התורה נקנית בארבעים ושמונה דברים ואחד מהם הוא: "השמח בחלקו". אדם שזוכה להיות שמה בחלקו, לא רץ להיות עשיר, כיון שהוא כבר עשיר, כמו שכתוב: "איזהו עשיר השמח בחלקו".

בספר הקדוש שיחות הר"ן, שיחה קכ"ב, מביא על עצמו הצדיק הקדוש רבי נחמן מברסלב, שהוא היה צריך הרבה פעמים להמתין לישועת ה' בענייני פרנסתו, ואלו היה דוחק את השעה ולא היה ממתין בסבלנות שיבוא השפע בעיתו, לבטח היה כבר נעשה בעל חוב והיה מסתובב בדרכים להפש פרנסה. שערו בנפשכם: הצדיק המופלא הזה מביא בפנינו, שאם לא היה ממתין בביטחון לישועת ה' והיה דוחק את השעה - היה הופך לאיש נוסע ומיטלטל, כמו כל הסוחרים הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה. ובמקום להיות איש האלוקים, מורנו ורבינו רבי נחמן מברסלב ז"ל, היה הופך לעוד סוחר מטלטל בשם נחמן...

יתברך על הסכום שנתן להם, וישתחו את הקדוש-ברוך-הוא בצער חסרון פרנסתם, וכך יאמרו: ריבוננו של עולם, תודה לך על שנתת לי כך וכך כסף, אך זה אינו מספיק לי, ואתה צדיק על כל הבא עלי, אמת עשית ואני הרשעתי. הנני יודעת שעונותי גרמו שקפחתי את פרנסתי, אבל גלי וידוע לפניך, ריבוננו של עולם, שעד שאזכה להיות אישה/כשרה ייקח לי זמן. לעת עתה תן לי תוספת פרנסה בחסדך, מידך הרחבה... וכל אחד ואחת יוסיפו מדעתם תפילות ובקשות כיוצא בזה.

אשה צריכה להיות שמחה בחלקה, כפי שה' מנהיג אותה, שלא תפזר עבור עצמה או עבור בני ביתה יותר מכפי יכולתה, ולא תרבה במותרות. ולא כפי שנוהגות נשים רבות, שמפזרות מומן כדי להיות בגדולה ובהרבה יותר מכפי יכולתן, ומכניסות את עצמן לקשיים וחובות בשביל כבוד וגאווה, ומגיעות מכך לקלקולים רבים בגשמיות ובפרט ברוחניות, כי מתרחקות על ידי כך מיראת ה' ומקיום התורה.

אנשים שאינם מסתפקים בפרנסה שזמין להם ה' יתברך, וחיים בהרבה יותר מעל הכנסתם

לזכות רפואה שלמה:

מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

באדיבות
"חוס של חסד"

קו האמונה
סאת: עורך העלון

לא יכול לנתק את הטלפון

זה היה התכרות **מקו האמונה**, על כך שהתוסף תוכן חדש, עייתי באינסטינקט, בלי לשים לב בכלל שאני לא בנוי עכשיו לאמונה בכלל, אני רחוק ממנה יותר נכון...

אל תשאלו אותי איך השתלשלו העניינים כי אני ממש לא זוכר, מה שאני זוכר זה משפט שהרב אמר, שם בקו הזה- **"או אמונה או גיהנום!!!"** זה היה בום ענק שהגיע בזמן, והבנתי - יש מצב לחיים שפויים בעולם גם אם הכל מתהפך...

ומאז - **אני עם הטלפון ביד, ולא מסוגל לנתק.**

אין לי מילה אחרת, התחלתי לחיות

תודה רבה,

חיים. ג'

עכשיו אתם מבינים למה דבר כזה חייב להעלות על הכתב- כדי שההשגחה העליונה תגיע גם אליכם (תרתי משמע) והמטרה היחידה- שעוד ועוד יתחזקו על ידי האמונה. **ותזכרו תמיד- "יש מצב לחיים שפויים בעולם, גם אם הכל מתהפך"**

בקרב הקו בצרפתית ואנגלית, אנחנו תמיד נהיה פה - כדי לעדכן אתכם.

אני מהאופי שלי בן אדם לחוק, על כל דבר שזז- מה יהיה עם הפרנסה, איך אני יחתן את נעה ביתי (היא רק בת שנה).

איך אני יסיים את החודש, האם אני יצליח... האם אני יהיה בריא. מי שמבין אותי - מבין אותי, אתה מרגיש כמו אריה מאחורי סורג. וזה חודף אותך כל היום.

עד שבאה הקורונה (גם לה אני חייב הרבה תודות) אני חייב לציין שזה כבר היה מעבר ליכולות שלי הייתי חסר אונים לחלוטין, הפחדים השתלטו עלי ישבתי בבית כולי מכווץ, לא יכולתי אפילו לחייך לבת שלי, כל טלפון הקפיץ אותי, אפילו שהכל היה בסדר, אישתי גם היא עמדה חסרת אונים בלי יכולת להשתלט על הפחדים שלה ושלי יחד.

ואז הגיע הטלפון

לא, זה לא היה מלאך מהשמיים שאמר לי תרגע כבר!!

הבוקר ההוא היה רגיל למדי, שום דבר לא הכין אותי למכתב שאני אמור לקבל, בכיוון חיובי כמובן.

זה היה כשחזרתי מחל"ת ו- צלילה עמוקה אל תוך עומס העבודה. אך אז, צדה את עיני מכתב שחיקה לי...

תאמת, מכתבים רבים מגיעים אלינו, למערכת העלון, הרוב משאיר לנו חיוך בלב שנשאר שם הרבה זמן, אבל את הטובים שבהם אני מרגיש חובה להעלות כאן על הכתב, כדי שיאיר לכם גם את הלב.

וכך זה היה:

"רציתי לשתף אתכם בסיפור, סיפור יקר של הצלת חיים או השגחה פרטית או שניהם ביחד... הסיבה שאני משתף אתכם, כי יש לכם חלק גדול בסיפור, ואפילו בלי שתדעו.

טוב, אני לא ימתח אתכם עוד, עדיף שאני יתחיל..."

"זה היה בום ענק שהגיע בזמן, והבנתי - יש מצב לחיים שפויים בעולם גם אם הכל מתהפך..."

שלוחה לבחירתך

להתחזק • לחייך • להודות

"עם הטלפון ביד ולא מסוגל לנתק"

קו האמונה - תאזין, תרגיש בטוח

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

שערי תפילה פרק ג'

בשבוע שעבר סיפרנו על יוסי, שמרוב רצון אביו לחנכו להיות "בעל תפילה", גרם ב"שיטתו החינוכית" להשאנת התפילה אצל בנו, עד שאינו יכול אפילו לראות בית כנסת.

מי משיג את המטרה

הורים יקרים! עלינו לדעת שחינוך יהודי הוא רק "בדרכי נועם" שהרי תורתנו הקדושה היא "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום".

חינוך בכפייה או מתוך רוב מורא, מביא אמנם לתוצאות מיידיות, שהרי הילד מרוב פחד, אי נעימות ואילוצי העונש יבצע את פקודת האב ויבוא איתו לבית הכנסת, אך לאורך זמן הילד ישנא את מה שכפו עליו וימצא את הדרך לברוח מהפעולה שנעשתה בכפייה.

להכריח ילד לבוא לבית הכנסת ואפילו להדבק לכסא כל משך זמן התפילה זה אפשרי בהחלט, אך עלינו לשאול: אם זה מושיג את המטרה שלנו ב"חינוך לתפילה"? נבדוק: האם בחינוך כפייתי-הילד יאהב את התפילה?!

האם כשנחייב אותו לבא לבית הכנסת, אז בית הכנסת יהיה עבורו מקום שנעים להיות בו או שהוא עלול להיפך לחדר עינויים?!

עלינו לחשב מה עדיף: תפילה בלחץ ובכפייה עכשיו, או שאולי עכשיו ברגע זה, או בתפילה זו, הילד לא יתפלל, אך לאורך זמן נראה שהוא מגיע בשמחה ומתחבר לתפילה.

כלים של חינוך

בכדי שנוכל לחנך את הילד בדרך שהתווה לנו בורא עולם בדרך תורתנו הקדושה, בכדי שדברי החינוך ינכסו ללב השומע, עלינו לדבר בבחינת

בדיחות הדעת

איש אחד מגיע לרב רפורמי שיברך אותו. אומר לו הרב: הברכה שאתה מבקש, עולה \$1800. התפלא האיש, ושואל: בכל שבת הכהנים בבית הכנסת מברכים אותי באהבה ובחנים! נכון, עונה לו הרב, לכן הם הולכים יחפים.

הדלקת נרות

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	19:10	20:27	21:02
תל אביב	19:27	20:30	21:00
חיפה	19:21	20:32	21:04
באר שבע	19:26	20:27	21:00

זהו גורם. מצד אחד חוסר חינוך ומצד שני עודף "חינוך". ולכן המוצר הממוצע הוא "דרך המלך". בעלי המוסר אומרים, שנפש הילד משולה לציפור הנתונה בכף היד, אם מרפים את האחיזה מעט, היא בורחת. ואם לוחצים מעט היא מתה. ולכן האמת יורה דרכו, שהדרך הממוצעת היא הדרך המחנכת, דהיינו בשום אופן לא ללחוץ ולא לכפות ומצד שני למצוא את הניתב להיכנס ללב הילד ולהשפיע עליו מבפנים להיות אוהב תפילה. החיסרון היחיד בגישה זו היא: שבכדי להגיע לתוצאות לוקח הרבה זמן ואפילו מספר שנים, אך אם ברצוננו לחנך "בדרך הנכונה" הגישה הממוצעת, היא הדרך הבטוחה.

להעביר מה שבחוננו

מו"ר הרב שלום ארוש שליט"א תמיד אומר: שבכדי לחנך את ילדינו לאהוב את התפילה עד שיזכו להיות בעלי תפילה וכן בכדי לחנך את ילדינו להיות אוהבים את בית הכנסת עד שיזכו להיות מהמשכמים ומעריבים בבתי כנסיות, עלינו להיות מבעלי המידות הנ"ל או לפחות להתחיל לעבוד ולהתפלל על כך.

שרי אם אהבת התפילה רחוקה מאיתנו, כיצד נוכל להעביר אותה לילד, הרי היא לא קיימת אצלנו! ולכן פשוט שבמקביל לעבודה עם הילד עלינו לעבוד עם עצמנו בנושא התפילה. לא בכדי, חכמינו במסכת ברכות (לב ב) אמרו: "תר ארבעה דברים צריכים חיזוק, אלו הן תורה, ומעשים טובים, תפלה ודרך ארץ. התפילה היא "עבודה שלב" וכדי לרכוש אותה נדרשת עבודה.

המלצת השבוע

אני רוצה השבוע לסיים את המאמר בהמלצה חשובה לחיים: חשוב מאוד בכל בית, לעשות סדר קביעות וללמוד את הספר "בשדי יער" המדריך את האדם להיות "בעל תפילה".

זו הזדמנות מצויינת אפילו בזמן הארוחה היומית המשפחתית, כל יום דף אחד, בצורה קבועה. כאשר תהייה הדרכה קבועה, כמו לימוד יומי בספר מצויין, נוכל בע"ה "ביחד" אנונו והילדים להתקדם.

ושוב אין "נוסחת קסם" והכל תלוי בתפילה על זה בעצמו, ולהתאזר בסבלנות רבה ולכלל את צעדינו בדרכי נועם ונחת.

המשך בע"ה בשבוע הבא

הלל אומר: "הוי קמלקידין של אַהרן, אַהב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אַהב אֶת הַבְּרִיּוֹת וְיִקְרָבֶנָּה לְתוֹרָה" ולהסך כאשר אנונו הואים שאין דברינו נשמעים ופעולת החינוך אינה נכנסת בלב השומע זה בגלל ש"רבה אמר: אם ראית תלמיד שלמדו קשה עליו כבדל, בשביל רבו שאינו מסביר לו פנים" (תענית ח/א)

אהבה והסברת פנים, הם כלים, שבאמצעותן נוכל להעביר פעולות חינוך והדרכה לתורה, תפילה, מידות ודרך ארץ.

המשיגיה הגה"צ הרב וולבה זצ"ל כותב בספרו: "אין לך דבר המקלקל את היחס הלבבי בין אבות לבנים כמו רוב מורא. כשהילדים עוד רכים, על האבות לדאוג ליום שבו יעמדו על דעתם, פן חס ושלום, מתקבצים רשמים שליליים ומרוב פחד ואימה בבית, יבעטו בהוריהם וילכו לדרכם! הכלל הגדול בהנהגת הבית בחינוך הוא: "צריך למסריניהו בניחותא כי היכי דלקבלו מוניה" (שבת לד/א) דהיינו צריך לומר בנחת כדי שיקבלו מסמו. (עלי שור עמוד רסא)

הדרך הממוצעת

בהחלט ניתן להבין את הגישה של חינוך קצת כפייתי לתפילה או להגעה לבית הכנסת עם אבא וכדו' שהרי ההורים רואים כל כך הרבה נערים שבית הכנסת אינו מקום "הבילוי" העדיף עליהם והם מפחדים שכן יקרה ח"ו גם עם ילדיהם ומאחר והם חושבים שזה קרה מחוסר חינוך להגעה לתפילה וכדו' אז הם לוחצים על הילד. אך האמת היא, שזה

עלון חוש של חסד

מופץ בכל רחבי הארץ | בתי כנסת | בתי ישראל
בתי חולים | בתי כלא | בבסיסים בצבא | ועוד...

גם אתה יכול להיות שותף לזכות הגדולה

ותזכה ב:

להצטרפות: 02-5308000

"העילון מחלק אותי כל שבוע מתחיל"

"אנחנו אין שבת בלי עילון של חסד של חסד"

נבאי בבית כנסת?

זו הזדמנות בשבילך!! להפיץ את העלון בבית הכנסת שלך...

פרשת שלח לך

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א
כ"א סיון תש"פ | גליון 675

מאמר
ראש הישיבה

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

שמדברים רעות על הצדיקים? איך אפשר לאהוב אותם?

אבל למעשה התשובה על השאלה הזאת היא ההרחבה של התשובה על השאלה הקודמת. כשיהודי אחר מצער אותך והוא באמת עושה מעשה לא טוב, צועק, מוקלל, מזיק - הוא בוודאי לא בסדר, אבל אתה לא שונא אותו - מדוע? כי הוא רק מקל של ה'. מה שאתה סובל זה לא בגלל זה בגלל שככה ה' רוצה וזה לטובתך ויש כאן מסר אישי עבורך מתוך האהבה שבורא עולם אוהב אותך ורוצה לקרב אותך.

אבל מה עם אותו אחד שמצער אותך, הרי הוא באמת לא בסדר? אז נכון שהצער שלי הוא לא כמנו אלא מה', אבל הוא באמת לא בסדר, למה לא לשנוא אותו על כך?

הרחמות הגדול ביותר

אלא שהתשובה היא שהבן אדם הזה שעושה מעשים רעים - פשוט אין לו דעת. הוא בסך הכול מסכן גדול. הוא גם מסכן שה' בחר בו להיות השליח הרע לעשות רע בעולם. אם כך לא רק שאין מה לשנוא אותו, אלא יש עליו רחמות כפולה ומכופלת, גם אין לו דעת, והוא גם במעגל האומלל של "מגלגלים חובה על ידי חייב". אז בוודאי מוטל עלי לרחם עליו ולאהוב אותו ולהתפלל לה' שייתן לו דעת ושיחזיר אותו בתשובה.

ולכן גם כשתאה רואה רשעים שפועלים נגד התורה והצדיקים, תבין שהם בסך הכול מסכנים גדולים. כמו שאתה רואה עני מקבץ נדבות ברחוב ואתה מרחם עליו, ככה תרחם גם עליהם. אין לך עניים גדולים מהם, כי "אין עניות אלא מן הדעת".

תאהב אותם ותתפלל עליהם. תתפלל עליהם בברכת חון הדעת שה' ייתן להם דעת, ובברכת הרצה בתשובה שה' יחזיר אותם בתשובה, ובברכת סלח לנו שה' יסלח להם כי העוונות שלהם מכבידים על השכינה ועל כל עם ישראל ואנחנו ערבים גם עליהם.

המזיק מזיק לעצמו

ובסך הכול האנשים האלה מזיקים רק לעצמם. כי אף אחד לא יכול להזיק לך שהרי ה' משיגה המשך בעמוד 3

אהבה ורחמים

הדיבורים הרעים על עם ישראל.

כשאתה אוהב כל יהודי - אתה המרוויח הראשון. אין אושר גדול מזה. אין שמחה וסיפוק מלראות כל היום את האנשים שאתה אוהב, ואין צער ותסכול יותר מאשר לראות אנשים שאתה לא אוהב. וכשאתה חושב טוב על כל יהודי ואוהב אותו - אתה למעשה מסתובב כל היום בין האוהבים שלך היקרים ללבך. זו הרגשה טובה ומרוממת.

אהבה באמונה

ובכל זאת שאלו אותי רבים שתי שאלות.

שאלה ראשונה, איך אפשר לאהוב את השונאים שלך? את אלה שמזיקים לך?

אז כמובן, אלה שלמדו את הספר "בגן האמונה" לא שואלים את השאלה הזו. ולכן הסברתי בשבוע שעבר שהאמונה, שהיא הבסיס לכל המידות הטובות ולכל הטוב שבעולם הזה - היא גם הבסיס של אהבת ישראל אמתית לאהוב כל יהודי.

רק כשאתה יודע שהכול מה' ואף אחד לא עושה לך כלום, וכולם בסך הכול שליחים ומקלות של ה' - רק אז אתה יכול לאהוב את אלה שמצערים אותך, כי אתה יודע שזה לא הם אלה שמצערים אותך.

ומה עם הרשעים?

אבל שאלו אותי שאלה נוספת: איך אפשר לאהוב את הרשעים, את כל אלה שפועלים נגד התורה,

סיום מסכת מסוג אחר

עם ישראל היקרה הכול כבר מוכן לגאולה.

את כל הצרות והייסורים כבר עברנו. בורא עולם רוצה מאתנו עוד מאמץ קטן בשביל שנוכל לעשות "סיום מסכת" על כל הגלות הארוכה הזאת ונתחיל לראות את כל ההבטחות והייעודים של הנביאים וחז"ל מתגשמים לנגד עינינו.

מה חסר עכשיו? רק להרבות באהבת ישראל! אין דבר שמסחה את האבא כמו לראות את הבנים שלו אוהבים ומאוחדים.

וגם אם הם לא מסכימים, הם לא שונאים זה את זה. וגם אם חלקם טועים, הם לא מתרחקים, אלא מתקרבים ומקריבים מאירים פנים ומסבירים, ולפחות אוהבים ומתפללים איש על רעהו.

הראשון להרויח

בשבוע שעבר יצאתי בקריאה לעם ישראל להתחיל בקמפיין מחץ לקרוב הגאולה שקוראים לו "אני אוהב כל יהודי" - להחליט ולשקן ולעשות הכול כדי לאהוב כל יהודי מכל הלב, להימנע מלצער

או מלדבר רע על עם ישראל ולהרבות באהבה בינינו. וברוך ה', יהודים רבים מתחילים לחיות לפי זה ומבערים מהחיים שלהם את כל הארס המיותר והמזיק לעצמם ולעולם של שנאת החינם ושל

ז"ע (פרשת מקץ), שדיבר בקדשו לפרש הכתוב (שם ה): "ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו". על פי מה שמבואר ב"לקוטי תורה" להאריז"ל (מלכים א) כי נשמת יוסף נתלבשה בירבעם בן נבט בן בנו משבט אפרים, אלא שלפני שחטא בעבודה זרה פרחא ממנו נשמה זו.

לפי זה מבאר הרבי ר' יהונתן כי השבטים שביקשו להרוג את יוסף ובסוף מכרוהו למצרים, משום שראו ברוח קדשם ראייה אחת שנשמת יוסף תלבש בירבעם בן נבט, לכן חשבו להוציא אותו מכלל ישראל שיתערב בתוך המצרים, אבל לא ראו ראייה שניה כי לפני שעבד עבודה זרה נסתלקה ממנו נשמת יוסף. אולם יוסף ראה ראייה אחת שכל השבטים עתידים להתלבש במרגלים כמו שביאר האריז"ל, אלא שבניגוד להם ראה גם ראייה שניה, כי טרם שחטאו המרגלים להוציא דיבה על ארץ ישראל, נסתלקו נשמתם מהם ולא היו עמם במעל.

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "ויכר יוסף את אחיו", שהם עתידים להתלבש במרגלים שדיברו לשון הרע על ארץ ישראל, ועם כל זאת לא דן אותם בשפטים, כי הכיר בהם שלא יהיו במעל המרגלים כי יסתלקו לפני החטא, ממשיך הכתוב, "והם לא הכירוהו", כי חשבו שנשמתו תהיה בירבעם מתחילה ועד סוף על כן מכרוהו למצרים.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה עמקו מחשבתו של יוסף הצדיק, כי מאחר שאחיו מכרו אותו למצרים משום שראו כי הוא עתיד להתלבש בירבעם שעבד עבודה זרה, לכן כשראה אותם הוכיחם בדברי תוכחה: "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם", הלא גם אתם עתידים להתלבש במרגלים שהלכו לראות את ערות הארץ.

על כך ענו לו השבטים בצדק כפי שידע יוסף שיענו לו: "לא היו עבדיך מרגלים", כי לפני החטא יסתלקו נשמותינו מהם, ובכך הביא לידיעתם שישכילו להבין שדנו אותו שלא כדיון, כי הן אמת שהוא עתיד להתלבש בירבעם לסייע לו להתגבר על יצר העבודה זרה, אבל עליהם להשכיל כי כשם שהם עתידים להסתלק מהמרגלים לפני החטא, כן עתיד הוא להסתלק מירבעם לפני החטא, ובכך השלימו השבטים עם יוסף בהכירם שהוא צדיק יסוד עולם.

"פירוש, כי שאר המרגלים היתה רוח אחרת של השבטים מתעברים בהם, אבל לא מלאו אחרי ונסתלקו, אבל זה מתחילה היתה רוח אחרת של עיבור יהודה עמו ולא חטא, ולכן וימלא אחרי, והשלים [כראוי את השליחות] באחרונה כבראשונה. והטעם לאלו השנים [שלא חטאו] היה, כי ליהושע הועילה תפלת משה, וקריאתו שם הזה [יהושע] בקבע לא ינתק ממנו, ולכלב הועילה תפלה שנשתטח על קברי האבות בחברון, ולא חטא במחשבה רעה".

יוסף שאמר לשבטים "מרגלים אתם" רמז להם שיתגלגלו במרגלים

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, להשתעשע בנפלאות התורה שמגלה לנו רבינו האריז"ל, ליישב על פי האמור מה שאמר יוסף לאחיו כשירדו למצרים לקנות בר (בראשית מב-ט): "ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם". ולכאורה יפלא, כי הן אמת שיוסף רצה לצערם כדי להביא עליהם כפרה על חטא מכירתו, אבל איך לא נזהר יוסף הצדיק יסוד עולם בקדושת לשונו לומר דבר שקר, שהרי הוא ידע שלא היו מרגלים.

אך לפי האמור מבאר האריז"ל שיוסף הצדיק אמת דיבר, כי רמז להם בכך שהם עתידים להתערב בתוך המרגלים שהלכו לתור את ארץ ישראל, נמצא כי הם עצמם המרגלים שהלכו לתור את הארץ. וזהו שאמר להם יוסף: "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם", עתידים אתם להתלבש בתוך המרגלים שיבואו לראות בגנות ארץ ישראל.

על פי דרכו בקודש נראה לבאר מה שענו לו השבטים (שם יא): "לא היו עבדיך מרגלים", התכוונו לומר לו שלא יהיה להם שום חלק ונחלה בחטא המרגלים, כי לפני שיחטאו יסתלקו מהם כדי שלא יהיה להם חלק במעל. אמנם עדיין צריך ביאור מה ראה יוסף הצדיק על ככה, להזכירם שהם עתידים להתערב בתוך המרגלים, איזו תועלת היתה לו מכך.

רחש לבי דבר טוב לבאר כוונתו העמוקה של יוסף הצדיק, על פי מה שמצינו פנינה יקרה ב"תפארת יהונתן" להגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ

כשרים היו". מבואר מזה כי בתחילת השליחות עדיין היו אנשים כשרים, ואילו אחר כך כתוב (שם כו): "וילכו ויבואו אל משה ואל אהרן, ופירש רש"י: "מהו וילכו, להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה". הרי שכבר בהליכתם הלכו בעצה רעה.

אמנם על פי דברי האריז"ל מיישב ה"מאור ושמש" הסתירה כמין חומר, כי מה שכתוב מתחילה "כולם אנשים", ופירש רש"י שהוא לשון חשיבות כי היו כשרים באותה שעה, אין הכוונה על המרגלים עצמם אלא על נשמות השבטים שנתעברו בהם שהיו צדיקים גמורים, אבל מצד המרגלים עצמם בלי נשמות השבטים הלכו מיד בעצה רעה, ועל כך מקיש הליכתן לביאתן ששתייהן היו בעצה רעה. אלו דבריו.

ויש להוסיף דקדוק נפלא לחזק ביאור זה, כי מתחילה כתוב: "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה", וביאר האריז"ל שרמז הכתוב בזה שנתעברו בהם נשמות השבטים שהם "ראשי בני ישראל", לכן יפה פירש רש"י: "ואותה שעה כשרים היו", היינו מצד נשמות השבטים שנתעברו בהם. אבל מה שמקיש הכתוב הליכתם לביאתם, הוא ממנה שכתוב: "וילכו ויבואו אל משה ואל אהרן", וביאר האריז"ל מה שכתוב "וילכו" שנשמות השבטים הלוכו מהם, אם כן יפה דרשו להקיש הליכתם לביאתם שהיו בעצה רעה, כי מצד עצמם בלי נשמות השבטים היו באמת בעצה רעה הן בהליכתם הן בביאתם.

נחזור לדברי האריז"ל שמפרש בזה מה שכתוב (שם יד-לה): "ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההם ההולכים לתור את הארץ". וצריך ביאור מה שאמר "חיו", ולא אמר "נשארו חיים". אלא שבכך רמז לנו הכתוב כי מיהושע ומכלב לא נסתלקו נשמות יהודה ולוי שנתעברו בהם, אלא אדרבה קיבלו חיות מהם. וזהו הפירוש: "חיו מן האנשים ההם", מנשמות יהודה ולוי שהלכו עמם לתור את הארץ.

על פי האמור מפרש האריז"ל גם כן מה שדיבר הקב"ה בשבחו של כלב בן יפונה משבט יהודה (שם כד): "ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחריו".

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב היו" - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

אמנם כאשר נשמת הצדיק יורדת לעולם הזה לא לצורך עצמו, אלא כדי לסייע לאדם להתגבר על ניסיון קשה שיש לו, אז אינה באה בגלגול בעת הלידה, אלא נכנסת באדם בבחינת עיבור רק לזמן מסוים שהוא צריך סיוע, ולכן איננה כפופה לסבול את הצער של הגוף הזה, ואם לנשמת הצדיק יש קורת רוח מהתנהגות האדם הרי היא יושבת עמו, ואם האדם חוטא ח"ו, הרי היא יוצאת מהגוף עוד לפני שחוטא כדי שלא להתלכלך בפגם העוונות ואומרת (במדבר טו-כ): "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה".

לפי זה מבאר האריז"ל כאן כי היות שנשמות ראשי השבטים לא נתגלגלו בתוך המרגלים, אלא נכנסו בהם רק בבחינת עיבור לסייע להם להתגבר על הניסיון, לכן באותה שעה שהחליטו המרגלים לדבר סרה על ארץ ישראל, נסתלקו מהם נשמות ראשי השבטים עוד לפני שחטאו, כדי שלא יגיע בהם הפגם של המרגלים, ובלשון קדשו:

"והנה בלכתם לתור את הארץ, לקחו עצה רעה בעצמם להוציא דיבה על הארץ, ולכך נסתלקו מהם נשמות של השבטים המתעברות בהם כנזכר לעיל, כנודע כי הנשמה המתחברת בגלגול עם האדם, אינה מסתלקת משם עד יום המיתה, אבל הנכנסת בסוד עיבור מסתלקת ממנו כאשר האדם חוטא, ואומרת סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה, ולא די זה אלא אפילו נשמת האדם עצמו מסתלקת בעת שחוטא, בסוד (ברכות יח): הרשעים בחייהם קרויים מתים, ולכן נסתלקו [נשמות ראשי השבטים] מהם".

על פי האמור מפרש האריז"ל מה שכתוב כשחזרו המרגלים (במדבר יג-כ): "וילכו ויבואו אל משה ואל אהרן". ויש לדקדק מה שכתוב "וילכו", לשם מה מזכיר את ההליכה אחרי ששבו, כמו שכתוב לפני זה (שם כה): "וישובו מתור הארץ מקץ ארבעים יום", היה לו לומר רק: "ויבואו אל משה". אלא מה שכתוב "וילכו" הוא על הנשמות של ראשי השבטים שהלכו מהמרגלים וחזרו לגן עדן, ומה שכתוב "ויבואו אל משה ואל אהרן", הוא על המרגלים שחזרו בעצה רעה.

ישוב נפלא של ה"מאור ושמש" על הסתירה בענין צדקת המרגלים

דבר בעתו מה טוב להעלות על שלחן מלכים ישוב נפלא של ה"מאור ושמש" על הסתירה שמצינו בפרשתנו בענין המרגלים, כי בתחילת שליחותם כתוב (שם ג-ג): "וישלח אותם משה ממדבר פארן על פי ה' כולם אנשים ראשי בני ישראל המה". ופירש רש"י: "כולם אנשים, כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה

לפני שחטאו המרגלים לדבר לשון הרע על ארץ ישראל נסתלקו מהם נשמות השבטים כדי שלא להשתתף בחטאם

יוסף שאמר: "מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם" רמז להם שעתידים להתגלגל במרגלים

השבטים שענו לו: "לא היו עבדיך מרגלים", התכוונו כי לפני שחטאו המרגלים נסתלקו מהם נשמות השבטים

תפארת יהונתן: השבטים רצו להרוג את יוסף כי ראו שיתלבש בירבעם בן נבט שעבד עבודה זרה

יוסף רמז להם כי כמו שהם נסתלקו מהמרגלים לפני שחטאו כן נסתלקה נשמתו מירבעם לפני שעבד עבודה זרה

בגמרא (מנחות כט:) מקרא שכתוב (ישעיה כו-ד): "כי ביה ה' צור עולמים" - עולם הבא נברא באות י' ועולם הזה נברא באות ה'. והנה מבית המקדש נמשכה קדושה וחיות לכל העולמות, לכן היו שם ט"ו מעלות כנגד שם י"ה שנבראו בו העולם הזה והעולם הבא.

הנה כי כן יאירו עינינו להבין דברי האריז"ל, שחידש משה לקרוא את שמו יהושע כדי להמשיך בו נשמת לוי בשם י"ה, ולפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שהלויים המשיכו בשירתם על ט"ו המעלות בבית המקדש את השם י"ה שנבראו בו העולמות, לכן ראוי לרמז על נשמת לוי ראש השבט את השם י"ה שזכו שבטו להמשיך.

יומתק לבאר בזה מה שכתוב (יהושע כד-לא): "ויעבוד ישראל את ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע". ומפרש במדרש (במדבר ר ג-י): "מי היו הזקנים הללו, רבי יהודה הלוי בשם רבותינו אמר, אלו היו בני לוי". לפי האמור יש לומר כי בני לוי זכו לכך בזכות ראש שבטם לוי, שהתעבר ביהושע לסייע לו להתגבר על הניסיון של המרגלים, ובזכות זה זכה יהושע להכניס את ישראל לארץ, לכן זכו בני לוי להיכנס עמו וללוותו כל ימי חייו וגם אחריו.

נשמות השבטים נסתלקו מהמרגלים לפני שדיברו סרה על ארץ ישראל

בדרך זו במסילה נעלה להמשיך בגילוי הנשגב של רבינו האריז"ל, מה קרה עם נשמות השבטים שנתעברו במרגלים, על פי מה שהאריך לבאר ב"שער הגלגולים" (הקדמה ה), שיש הפרש גדול בין נפש שבאה בגלגול כדי לתקן מה שפגמה, שאז הנפש נכנסת בגוף האדם מיום שנולד ואינה יכולה להיפרד מהגוף ההוא עד יום המיתה, והיא טובלת את כל היסורים הבאים על הגוף ההוא וגם את צער המיתה.

מתוכה לעזרת ישראל, כנגד חמש עשרה מעלות שבתהלים, שעליהן הלויים אומרים בשיר".

פירוש, בבית המקדש היו ט"ו מעלות שעלו מעזרת הנשים לעזרת ישראל, שהיו מכוונות כנגד ט"ו "שיר המעלות" שאמר דוד המלך בספר תהלים [מזמור ק"כ עד מזמור קל"ה], ועל ט"ו מעלות אלו עמדו הלויים ואמרו שירה בשמחת בית השואבה בחג הסוכות, על כל מעלה שרו "שיר המעלות" אחד. וכן שנינו במשנה (סוכה נא.) בענין שמחת בית השואבה:

"חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם באבוקות של אור שבידיהן, ואומרים לפניהם דברי שירות ותשבחות, והלויים בכינורות ובנבלים ובמצלתיים ובחצוצרות ובכלי שיר בלא מספר, על חמש עשרה מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים, כנגד חמש עשרה שיר המעלות שבתהלים, שעליהן לויים עומדין בכלי שיר ואומרים שירה".

וכן מבואר בפירוש רש"י על "שיר המעלות" הראשון מתוך ט"ו שיר המעלות (תהלים קכ-א): "שיר המעלות. שיאמרו הלויים אותו על חמש עשרה מעלות היורדות מעזרת ישראל עד עזרת נשים, ויש כאן ט"ו מזמורים של שיר המעלות". ומצינו בפירוש הריטב"א על הגדה של פסח, כי מטעם זה תיקנו להזכיר ט"ו מעלות טובות בהגדה של פסח:

"כמה מעלות טובות למקום עלינו וכו'. כלומר שעשה עלינו ושם לנו, והן חמש עשרה מעלות כמנין שם י"ה צור עולמים, העומד על הכסא [הכבוד] על ט"ו מעלות כדאיתא בפרקי היכלות, וכנגדן במשכן ט"ו קלעים לכתף, וכן אמר דוד המלך עליו השלום בספר תהלים ט"ו מעלות, וכנגדן עשה לבית המקדש ט"ו מעלות".

ונראה ללמוד מדברי הריטב"א הטעם שהיו דוקא ט"ו מעלות בבית המקדש, על פי מה שדרשו

הגילוי הנפלא של האריז"ל בדרך גלגול נשמות

אחרי שלמדנו הביאור של האריז"ל בדרך הפשט, הטעם שהתפלל משה רק על יהושע: "י"ה יושיעך מעצת מרגלים", הבה נשתעשע בגילוי הנפלא של האריז"ל בדרך סוד ב"שער הפסוקים" (שם), שמאיר באור בהיר את כל הנושא של שליחת המרגלים, על פי מה שמבאר הטעם שהתפלל משה רק על יהושע ולא על שאר המרגלים.

כדרכו בקודש הוא מסב את תשומת לבנו, על דקדוק נפלא שיש בין נשיא שבט אפרים לנשיא שבט מנשה ששניהם היו בני יוסף, כי אצל שבט אפרים כתוב סתם (שם יג-ח): "למטה אפרים הושע בן נון" ולא נזכר "למטה יוסף", ואילו אצל שבט מנשה כתוב (שם יא): "למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי". וצריך ביאור מדוע לא נזכר שמו של יוסף גם אצל שבט אפרים.

כדי להבין כל זה מבאר האריז"ל מה שנתגלה לו בבחינת (תהלים כה-ד): "סוד ה' ליראיו", כי כששלח משה את המרגלים לתור את הארץ, שלח הקב"ה עמם את הנשמות הקדושות של ראשי השבטים בני יעקב אבינו, שתתלבש כל נשמה בנשיא שבט, כדי לסייע להם להתגבר על הניסיון הקשה. וזהו שכתוב: "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה", ללמדנו שנתעברו בהם ראשי בני ישראל ממש, שהם השבטים בני יעקב הנקרא ישראל, והנה הדברים בלשון קדשו:

"כי הנה בראותו יתברך שהיו מרגלים אלו עתידיים לחטוא, ומשה רבינו ע"ה היה ברצונו לשלחם, לכן בחר הרע במיעוטו לתקן קצתו. ולכן גזר הוא יתברך שנשמות השבטים עצמם, אחי יוסף הנקראים בני ישראל ממש [בני יעקב שנקרא ישראל], יתעברו בסוד העיבור באלו המרגלים, כדי שיעזרום קצת ולא יחטאו לגמרי, ועם כל זה לא הועיל להם...

וזהו שאמר הכתוב, כולם אנשים ראשי בני ישראל המה, הם עצמם השבטים הנקראים ראשי של בני ישראל ממש. גם זהו מה שכתוב, אשר אני נותן לבני ישראל בלשון הווה, נותן, כלומר, כי אלו האנשים אשר תשלח עתה לתור את הארץ, היא אותה אשר אני נותנה עתה לבני ישראל, הם השבטים הנקראים בני ישראל ההולכים שמה כנזכר, ועל ידי הליכה זו אני נותנה להם אם יזכו".

יוסף שנתחלק לשני שבטים נתעבר בשבט מנשה ולא בשבט אפרים

בדרך זו מבאר האריז"ל הטעם שהתפלל משה רק על יהושע: "י"ה יושיעך מעצת מרגלים", ולא התפלל על כל המרגלים, כי בכל אחד מהמרגלים

**ישוב הפליאה: מדוע התפלל משה רק על יהושע:
"י"ה יושיעך מעצת מרגלים", ולא התפלל על כל המרגלים**

**אריז"ל: הקב"ה שלח את נשמות השבטים שיתלבשו
כל אחד בנשיא שבט כדי לסייע להם להתגבר על הניסיון**

**נשמת יוסף נתלכשה בנשיא שבט מנשה
לכן לא נזכר אצל יהושע נשיא שבט אפרים שמו של יוסף**

**כשראה משה שיהושע נשאר בלי נשמה שתסייע לו
התפלל עליו שנשמת ראש שבטו לוי תתלבש בו**

**בתפלת משה: "י"ה יושיעך מעצת מרגלים"
הכניס ביהושע את נשמת לוי שתסייע לו להתגבר על הניסיון**

זה תתעבר ביהושע תלמידו שחשוב כבנו, כדי לסייע לו להתגבר על הניסיון של המרגלים, ובלשון קדשו:

"וסוד קריאת שם זה החדש הוא, כי המשיך עליו נשמת לוי בן יעקב, שלא היה שום מרגל משבטו כנזכר, וזה היה על ידי משה שהוא משבט לוי, ואילו היה ראוי ללכת בשליחות זה מרגל של שבט לוי, ושלה במקומו את יהושע תלמידו תמורתו החשוב כמו בן שלו ממש כנודע, ונשמת לוי שהיתה צריכה להתעבר במשה נתעברה אז ביהושע".

האריז"ל מוסיף לבאר שהקב"ה עצמו רמז למשה עצה נפלאה זו, שישלח את יהושע במקומו וימשיך בו נשמת לוי ראש שבטו של משה, באומר למשה: "שלח לך אנשים", וצריך ביאור מה שפתח בלשון יחיד "שלח לך", וסיים בלשון רבים: "למטה אבותיו תשלחו". ומבאר האריז"ל:

"אבל רמז בזה אל הנזכר, כי תחילה הזכיר ענין השליח הגדול מכולם, והוא משבט לוי שהוא משה, ואמר לו שלח לך, כלומר כיון שאינך הולך, אם כן שלח לך במקומך ותמורתך איש אחד, וכנגד שאר השבטים אמר למטה אבותיו תשלחו לשון רבים, ואז שלח ליהושע במקומו והמשיך בו נשמת לוי כנזכר".

שם י"ה רמז על הליים שאמרו שירה על ט"ו מעלות

כעבדא קמיה מאריה אחיזאנא בשולי גלימתו של האריז"ל, לבאר הטעם שקרא משה לתלמידו יהושע"ע כדי להמשיך בו את נשמת לוי בשם י"ה, ועל זה התפלל: "י"ה יושיעך מעצת מרגלים", על פי מה ששינוי במשנה (מדות פ"ב מ"ה) בענין המדרגות שעלו בבית המקדש מ"עזרת נשים" שעמדו שם הנשים, ל"עזרת ישראל" שעמדו שם האנשים: "וחמש עשרה מעלות עולות

התעברה הנשמה של ראש השבט, כדי לסייע לו להתגבר על הניסיון הקשה שהיה להם, אבל יהושע שהיה נשיא שבט אפרים בן יוסף לא היה מי שיתעבר בו, כי נשמת יוסף כבר נתעברה בנשיא שבט מנשה שהיה הבכור.

וזהו הטעם שהזכיר הכתוב שמו של יוסף רק אצל שבט מנשה: "למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי", ולא נזכר שמו אצל שבט אפרים: "למטה אפרים הושע בן נון", ללמדנו שיוסף נתעבר רק בנשיא שבט מנשה, ולא ביהושע שהיה נשיא שבט אפרים, לכן הוצרך משה להתפלל תפלה מיוחדת על יהושע שינצל מעצת מרגלים, הנה לשון קדשו:

"והנה הי"א שבטים נתעברו בהם בי"א המרגלים, אבל שבט לוי שלא היה לו נחלה בארץ לא הוצרך לשלוח מרגלים, אבל במקומו נתחלק שבטו של יוסף לשנים מנשה ואפרים, ואמנם במרגל של מנשה נתעבר נשמת יוסף, ולכן כתיב למטה יוסף למטה מנשה, עם היות שבכל מקום אפרים קודם למנשה, ועם כל זה ייחס ליוסף עם מנשה להורות מה שאמרנו, נשאר יהושע מרגל שבט אפרים בלי עיבור נשמת שום שבט, ולכן נתיירא משה לשלחו פן יחטא, ואז ויקרא משה להושע בן נון יהושע, כמו שאמרנו ז"ל שהתפלל עליו י"ה יושיעך מעצת מרגלים".

על פי האמור מבאר האריז"ל כמין חומר, מה שקרא משה את שם תלמידו בשם חדש יהושע"ע, והתפלל עליו: "י"ה יושיעך מעצת מרגלים", כי נשמת לוי ראש שבטו של משה עדיין לא נתעברה בשום שבט, שהרי שבט לוי לא השתתפו בשליחת המרגלים לתור את הארץ, כי לא היה להם חלק ונחלה בארץ ישראל, לכן בקריאת השם "יהושע" התפלל משה, שישלח הקב"ה את נשמת לוי ראש שבטו שהיתה ראויה שתתעבר במשה, ובמקום

הגילוי הנפלא של רבינו האריז"ל

י"ב נשמות השבטים התעברו במרגלים לסייע להם אולם לפני שחטאו המרגלים נסתלקו מהם הנשמות

וכדי חמא משה ענוותנותיה קרא משה להושע בר נון יהושע". פירוש, כשראה משה ענוותנותו של יהושע קרא להושע בן נון יהושע. ונתייגעו המפרשים לבאר הקשר בין ענוותנותו של יהושע למה שהתפלל עליו.

וביאר ב"עבודת ישראל" כי כשראה משה ענוותנותו של יהושע, שלא שמח בנבואתם של אלדד ומידד שהוא עתיד להכניס את ישראל לארץ, אלא ביקש ממשה: "אדוני משה כלאם", כי רצה בכל לבו שמשה ישאר בחיים ויכניס את ישראל לארץ, חשש משה שמא ישתף יהושע פעולה עם המרגלים, לדבר סרה על הארץ כדי שלא יכנסו ישראל לארץ, ועל ידי זה יוכל משה לחיות עד שיגיע הזמן להיכנס לארץ.

הנה כי כן זהו ביאור התרגום יונתן: "וכדי חמא משה ענוותנותיה", כשראה משה את ענוותנותו של יהושע שכעס על אלדד ומידד שהתנבאו משה מת והוא מכניס, נתגבר חששו שמא ילך בעצת מרגלים, כדי שלא יכנסו ישראל לארץ וישאר משה בחיים, ולפיכך "קרא משה להושע בר נון יהושע", שהתפלל עליו: "יה יושיעך מעצת מרגלים".

לפי האמור הרי זה עולה בקנה אחד עם הפירוש של רבי שמואל וויטאל כפתור ופרח, כי המרגלים שחטאו בדיבורם למנוע מישראל מלהיכנס לארץ, התכוונו גם כן להציל את משה שלא ימות כל כך מוקדם לפני כניסת ישראל לארץ, לכן התפלל משה על יהושע להצילו מעצת המרגלים, מחשש שגם הוא ישתתף עמם להציל את משה מלמות לפני כניסתו לארץ.

אמנם אף שהמרגלים התכוונו לעשות עבירה לשמה, כדי להציל את משה שלא ימות כל כך מוקדם לפני כניסתם של ישראל לארץ, עם כל זאת נענשו משום שהיה בזה חילול שם שמים, לדבר דברי מרידה כנגד הקב"ה שהבטיח להם שהארץ היא טובה, כמו שאמר כלב (שם יד-ה): "אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר היא זבת חלב ודבש, אך בה' אל תמרו".

"נוכל לפרש בדרך פשט, ענין ויקרא משה להושע בן נון, כי סיבת תפלתו עליו בדוקא הוא, לפי שהם היו יודעים נבואת אלדד ומידד, שהוא משה מת ויהושע מכניס לארץ, ויחשבו המרגלים כי יבלבל עצתם ויסתור דבריהם בפני משה וישראל לתועלתו להכניסם לארץ, ואולי יתייעצו בהליכתם להורגו, ולכן התפלל משה עליו, י"ה יושיעך מעצת מרגלים, כלומר שלא יתייעצו בהרגך. בזה יובן הפסוק באמרו (שם יג-ל) ויהס כלב את העם, ולא הוזכר יהושע כלל, לפי שהיו אומרים לו, לתועלתך אתה מכין, מה שאין כן בכלב".

נמצא לפי זה כי משה לא התפלל על יהושע, שינצל מעצת המרגלים המדברים סרה על ארץ ישראל, כמו שלא התפלל על המרגלים עצמם, כי דבר זה תלוי בבחירתם לקיים את רצון ה', אלא התפלל על יהושע שינצל מעצת המרגלים שלא יהרגו אותו בדרך, כדי שלא יעמוד בדרכם ברצונם למנוע את ישראל מלהיכנס לארץ.

מה נפלאים הם דברי רבי שמואל וויטאל זי"ע בהגהותיו על "שער הפסוקים" (שם), שמצא לפי זה כף זכות על המרגלים שלא רצו להיכנס לארץ ישראל בבחינת עבירה לשמה, כדי להציל בכך את משה שלא יצטרך למות כל כך מוקדם, אלא ינהלם ארבעים שנה במדבר:

"אמר שמואל, הואיל נפק מפומיה דרב זלה"ה, נוכל לומר שאפשר לדון את המרגלים לכף זכות, למה שהוציאו דיבה על הארץ, כדי שלא יכנסו ישראל לתוכה, להיות ששמעו נבואת אלדד ומידד, משה מת יהושע מכניס, לכן טוב להרוג את יהושע, וגם לגרום שלא יכנסו ישראל לארץ, וישאר משה חי וקיים, לכן אמר משה י"ה יושיעך מעצת מרגלים".

משה רבינו חשש שיהושע יצטרף לעצת המרגלים להצילו ממיתה

יומתק לצרף מה שפירש בתרגום יונתן הפסוק: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע -

בפרשתנו פרשת שלח דבר בעתו מה טוב להתבונן באחת מהפרשיות הקשות, הלא היא הכישלון הגדול של שליחות המרגלים לתור את הארץ (במדבר יג-א): "וידבר ה' אל משה לאמר, שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל, איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם".

ברור מאד כי המרגלים שנבחרו להיות נשיאי ישראל לא היו אנשים פשוטים, אלא אנשים משכמים ומעלה גבוהים מכל העם, כפי שמעיד עליהם הכתוב (שם ג): "וישלח אותם משה ממדבר פארן על פי ה' כולם אנשים ראשי בני ישראל המה". הנה כי כן איך נפלו גיבורים ביום קרב ברשת היצר הרע, לדבר לשון הרע על הארץ הטובה שהבטיח הקב"ה לאבות הקדושים לתת לזרעם, מזה נשכיל להבין שלמרגלים היה ניסיון עצום שלא הצליחו לעמוד בו.

עד היכן הדברים מגיעים ניתן ללמוד ממה שכתוב (שם יג-ט): "אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע". ופירש רש"י: "התפלל עליו י"ה יושיעך מעצת מרגלים". הרי שהניסיון היה כל כך גדול, עד שהרגיש משה צורך להתפלל אפילו על יהושע תלמידו הנאמן שלא ישל בעצת מרגלים.

אלא שלפי זה יש לתמוה מה שכבר נתייגעו כל המפרשים, מה ראה משה רבינו אדון כל הנביאים על ככה שהתפלל רק על תלמידו יהושע, ולא התפלל על כל המרגלים, שיושיע אותם הקב"ה להינצל מליפול בפח שטמן להם היצר הצורר, אשר בגלל עוון גדול זה לא זכו להיכנס לארץ ישראל.

חידוש נפלא מהאריז"ל בדרך הפשט

פתח דברינו יאיר בדברי רבינו האריז"ל ב"שער הפסוקים", שמבאר בדרך הפשט הטעם שהתפלל משה רק על יהושע, כי חשש שהמרגלים יהרגו אותו, כדי שלא ימנע בעדם להסית את ישראל שלא יכנסו לארץ, מפאת רצונו שיכנסו ישראל לארץ מיד, כדי שהוא ינהיג את ישראל ויכניסם לארץ, הנה הדברים בלשון קדשו:

בבקשתו, נדחמו לראות שם התאספות של כמרים ובישופים של הכנסיות המזרחיים שונים שברחבי העיר... התברר שהם 'לקחו' את כל כספו ורכושו עבור מוסדותיהם, ומכל הונו הגדול לא השאירו מאומה בשביל היהודים...

כשביקשו לברר פשר דבר, גילו לתדהמתם שאותו 'עורך דין' ממולה, שהיה גוי רשע, הכניס בחכמה בתוך שטר הצוואה כמה מילים המכוננים את כל אותה תרומה עבורם... ובמקום לכתוב 'מוסדות הצדקה שבעיר', כתב 'מוסדות הצדקה העירוניים', שפירושו על פי חוק היה למוסדות הצדקה של העירייה המקומית, שהם כמובן היו כולם של הגויים בלבד, וליהודים לא נשאר אף לא פרוטה אחת מכל אותו הון.

אמר על כך הרב הגדול, מדוע אכן לא זכה אותו יהודי שביקש לפני פטירתו לתרום את הונו לצדקה, שלא יעלה בידו כלום? - מחמת שכל ימי חייו משרך את ידו מן הצדקה, ובאהבת הממון שלו היה חס על כל פרוטה, ורק 'תיזין' זאת בתואנה של התחזקות ממחלוקת כביכול... כדי שלא ירבו היהודים בניהם...

ורק עתה לפני מותו, כראותו שבין כך כבר לא יוכל יותר ליהנות מממנו, כי לא ירד אחריו בכבוד, והרי הוא נכנס אלי קברו אף בלא פרוטה אחת... אז רצה 'להרויח' לכל הפחות שיעשה צדקה מהונו... אך משמים מנעו זאת בעדו, והלך כספו אל הכמרים והגוים הנכורים, כפי שבעצמו אמר תמיד שאינו רוצה שירבו על כספו... וכך איבד, להוותו, את אותה מצוה יקרה של הצדקה!

ללמדך, שגם זו המצוה הגדולה שצטוונו בפרשתנו שלא להחזיק במחלוקת, אינה יכולה לשמש ככלי ותיזין להתחמקות מן המצוות המוטלות עלינו לקיים. - רק מן הראוי לקיים חובתנו ולעשות את מצוותנו, ויחד עם זאת לשמור את עצמו היטב שלא להחזיק במחלוקת, ולעשות ולסדר הכל בדרכי שלום ויושר, כד"א (משלי ג, ט) "דרכיה דרכי נועם, וכל נתיבותיה שלום".

[שם]

-> <-

הגאון הצדיק רבי שמחה זיסל הסבא מקלם צוק"ל, עמל קשות להחזיק את הישיבה הגדולה שבקלם. - מלבד הוצאות התחזוקה של החזקת הישיבה שעלו והשתרגו לאלפים רבים, רבץ על כתפיו עול כבד של חיפוש בנין נאות לישיבה הגדולה 'תלמוד תורה דקלם'! לאחר שגדלה הישיבה והתפרסמה בכל רחבי ליטא, התרבו ספסלי בית המדרש, ונוקקו בדחיפות לבנין ענק ורחב ממדים, שיוכל להכיל בתוכו את כל תלמידי הישיבה יחידי.

תקופה ארוכה עסק הסבא בחיפושים אחר הנדיבים שיאילו בטובם לסייע בעדו בבנין הישיבה, כמו כן הריץ אגרות ומכתבים לנדיבי עם, בבקשת עזרה וסיוע בהקמת הבנין לישיבה הגדולה.

והנה אחד העשירים הגדולים בליטא, שקיבל את מכתב הבקשה בהיותו חולה במחלה קשה ל"ע, והוא חש שקיצו קרב, ציווה לבניו לתרום מהונו את כל הסכום הנדרש לבנין הישיבה, מהחל ועד כלה.

טיב הלימודים! באיזה תחום תרצה להתחזק ולקבל כלים לעשות דענן הגורא?

טיב התחזקות

תורה / שמחה / כיבוד אב / חסד / עינים / שלום
עבודת השי"ת ב' ברכים / מקומות הקדושים ב' ברכים

חדש הכל והודאה חדש

מאת הרב רבי נחמיהל הכהן רבינוביץ שלישי

ניתן להשיג בחנויות ספרים הפוכות
הצעה ראשית לרכי הספרים בקהלת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

הוא הסבא מקלם... וכך נסעו 'לגרוף' לעצמם את ההון הגדול! בומנים הם לפני כמאה וחמישים שנה, בטרם עיין הטלפונים והפלאפונים למיניהם, הקשר בין הערים הרחוקות היה רופף, וניתן היה לרמות כך את חבריך במעשה נוכחות כאלה ושכיוצא בהם, וכבר התפרסמו כמה וכמה סיפורים על נוכלים שהתחזו לשדרים של ישיבות מפורסמות, ולקחו את כל התרומות לעצמם!

כששמע על כך הצדיק ר' שמחה זיסל, והתברר לו בודאות שאכן אותם נוכלים כבר עושים את דרכם אל בני משפחתו של העשיר, החל חוץ בדעתו כיצד להמציא עצה ותחבולה לצאת מן הסכר. אך ככל שהעמיק בדבר הגיע למסקנא, שלא יוכל להוכיח בבירור גמור בפני בני המשפחה, שהוא הינו הסבא מקלם הנכון, והשני אינו אלא נוכל מתחזה. - וממילא הסיק מכך, שבאם ימשיך בדרכו אל אותה עיר, ויפיע כראש ישיבת קלם, הרי תיווצר שם מחלוקת גדולה, כאשר אותה הבורה בודאי 'יאשימו' אותו כנוכל... ובודאי ייצא מזה מחלוקת גדולה וחילול השם!

הוא פנה אפוא למלווי ואמר, שהחליט לעצור כאן באמצע הדרך, ולשוב חזרה לקלם!

המלווים השתוממו, מדוע ממחר הוא כל כך לוותר על בנין שלם שמחכה עבורו מן המוכן? הרי צריך לכל הפחות לנסות את כוחם, שמא כן יעלה בידם לשכנע את בני המשפחה להעביר את התרומה אליהם.

אבל ר' שמחה זיסל לא אבה לחזור בו, ואמר בנחישות: גם אם יעלה בידי להוכיח את הדבר, ולקבל את אותה תרומה גדולה, הרי 'מחלוקת' בודאי ייצא מזה, וישיבה לא בונים על סלע המחלוקת!

השי"ת בודאי יהיה בעזרו, אמר בביטחון מחלט, שנוכה לקבל תרומות בכשרות למהדרין, תרומות שלא יהיו בנזות על מחלוקת!

הגיד על כך הסבא מקלם, שלמדנו מפרשה זו על קרח ועדתו, עד כמה גדול הוא היצר הרע של המחלוקת. שהרי מבואר שם באגדתא דפרק חלק (סנהדרין ק"ג) על אשתו של און בן פלת, שסתרה את שערות ראשה וישיבה כך על פתח הבית, וכל מי שהיה בא מעדת קרח לקרוא לו, היה רואה את ראשה פרוץ וחוזר על עקבותיו.

וחזין מכאן, שהיו עדת קרח אנשים גדולים, שעל ראיה מרחוק של שיער האישה נרתעו לאחוריהם, ולא רצו אפילו להתקרב לחצר שלה. ואף על פי כן לחלוק על מנהגי הדור, על משה רבינו ע"ה, ועל אהרן הכהן, לא נרתעו! - כי היצר הרע של המחלוקת קשה מאד, ויש לברוח ולהתרחק ממנו הרחק כמסחוי קשת.

לפיכך, שניה אכן הסבא את מסלולו, שב על עקבותיו באמצע הדרך, וייתר על כל אותה תרומת ענק, רק כדי להתרחק מן המחלוקת!

[פרסיות קובץ 6883]

הבנים שלא הכירו את הסבא מעולם, החזירו 'מכתב תשובה' על פי הכתובת הרשומה על מכתב הבקשה מקלם, ובו נאמר שאכן אביהם הנגיד זכרוננו לברכה נענה לבקשה, ובטרם עלות נשמתו השמימה ציווה עליהם להרים תרומה זו של כל הנצרך עבור 'קרן הבנין' מחלל ועד כלה. ולכן מבקשים הם מראש הישיבה להגיע לעירם, כדי שיוכלו למסור את התרומה המדוברת, ולהסדיר את כל הענין על הצד היותר טוב, כרצון אביהם הדגול.

הסבא ר' שמחה זיסל שמח מאוד על המכתב, שהנה סוף סוף נמצא הפתרון למצוקה הקשה של בנין הישיבה. הוא ארז הכן את מטלטליו ויצא עם המזוודה הקטנה שכבר חצתה ערים וארצות רבות, לדרך נוספת של מסע ארוך אל אותה העיר, כשמתלווים אליו כמה מתלמידיו ומרביני הישיבה.

אולם כבר העיד בנו החכם מכל אדם בספר קהלת (י, ט) "כי עוף השמים יוליך את הקול"... השמועה אודות תרומתו הנדיבה של הנגיד הנכבד ז"ל עבור בנין חדש לישיבת קלם עשתה לה חיש כנפיים.

והנה בהיות הסבא ברכבת על אם הדרך, בשוטו על פני ארץ ליטא, הגיעה לאחוזי שמועה על חבורת נוכלים שידעו שאין בני המשפחה מכירים את ישיבת קלם, ואף לא את הסבא מקלם, והחליטו להערים עליהם... הם עטו על עצמם חלוקא דרבנן, שיהיו נראים כרביני הישיבה הגדולה דקלם... ואת המבוגר שביניהם הלבישו כראש ישיבה... כדי שייראה כאילו

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

העורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או לאירעייט

shivti11@gmail.com

7 ירועיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לייכויהם הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

מצות צריכות כוונה

א. דע דלפי המתבאר מן הפוסקים ישנן שני כוונות בכל עשיית מצוה, א' כוונת הלב למצוה עצמה, וב' כוונת הלב לצאת בה ידי חובה, דהיינו שיכוין לקיים בזה כאשר צוה ה' (פי"ט ס"ב סק"ט).

ב. והנה בענין הכוונה הראשונה שהיא כוונת הלב למצוה עצמה, כגון בק"ש ותפילה ובהמ"ז וקידוש וכדומה, היינו שיכוין בלבו למה שהוא מוציא מפיו, ואל יהרהר בלבו לד"א, דזה לכ"ע לתכתיבה מצוה שיכוין בלבו, ובדיעבד אם לא כיון יצא, לבד מפסוק ראשון של ק"ש וברכת אבות של תפילה (פי"ב סק"ט).

ג. ומה שיש מחלוקת הפוסקים אם מצות צריכה כוונה, היינו בענין הכוונה השנייה, שהוא לכיון קודם שמתחיל המצוה לצאת בעשיית אותה המצוה, ש"א שמצוות צריכות כוונה והוא לעיכובא, ו"א שאינן צריכות כוונה (פי"ב סק"ט).

ד. ומ"מ אף לכוונה השנייה כ"ע מודים שמצוה מן המובחר לכיון אותה, כדאיתא בגדלים (ס"ב) רבי אליעזר בר ר' צדוק אומר, עשה דברים לשם פועלם, ונאמר וְתָהִי יְרֵאָתָם אֹתִי מִצְוֹת אֲנִישִׁים מְלַפְּדָה (פי"ב סק"ט).

ה. ו"א שמצוות אינן צריכות כוונה, ויוצא בהם אפילו אם אין מתכוין לצאת בה ידי חובה, בין אם הוא עושה אותם בעצמו, ובין אם שמע מאחר, כגון ששמע מקרא מגילה או תקיעת שופר מאחר, ולא התכוין בשמיעה זו לצאת בה ידי חובת המצוה, יצא (פי"ד וב"ה"ל ד"ה י"א).

ו. ולשיטה זו, ה"ה בכל מצות התלויות באמירה, כגון ק"ש ותפילה (ב"ה"ל ד"ה י"א) אף שלא כיון לצאת ידי חובתו (ב"ה"ל ד"ה י"א), אך י"א דבדבר שאין בו אלא אמירה, לכ"ע צריכה כוונה לצאת ידי חובתו (ב"ה"ל ד"ה י"א).

ז. וזה דווקא שמכוין לפעולה זו שהוא עושה, רק שאין מכוין לצאת בה ידי חובתו, כגון בענין התקיעות, שתוקע לשיר או להתלמד, וכדומה בשאר המצוות, אבל אם היה מתעסק בעלמא וממילא עלה המצוה בידו, כגון שנופח בשופר ועלה תקיעה בידו, וכה"ג בשאר המצוות, לכ"ע לא יצא (ב"ה"ל ד"ה י"א).

ח. ודע עוד, דזה דווקא אם בשעה שהוא מקיים המצוה הוא יודע שהוא חייב בה, ואז יוצא גם אם עשה בלא כוונה, אבל אם הוא סבור בשעת מעשה שהוא פטור ממנה, כגון שנטל לולב ביום ראשון של חג הסוכות, ובשעת הנטילה סבר שהוא ערב סוכות, ואז הרי אינו חייב בנטילת הלולב, או שסבר שגולב זה פסול הוא וא"כ אינו יכול לצאת בה ידי חובתו, לכ"ע לא יצא (ב"ה"ל ד"ה י"א).

י. וה"ה במתכוין בפירוש שלא לצאת, לכ"ע לא יצא (ב"ה"ל ד"ה י"א).

יא. ו"א שמצוות צריכות כוונה לצאת ידי

הרבה להם תורה ומצוות

רצה הקב"ה לזכות את ישראל

אחד המשיגות המפורסמות ביותר והשגורות בפי כל, הוא המשנה במסכת מכות (פרק ג משנה טז): רבי תנניה בן עקישיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ישעיה מ"ב, כא) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר". כלומר, היות שהקב"ה אוהב את בני ישראל וחפץ בזכותם, לפיכך נתן להם את התורה ואת מצוותיה הרבים, בכדי שעל ידי קיום המצוות והשמירה מן העבירות יצברו זכויות לרוב.

הקושי במשנה זה ידוע, והרבה קולמוסים כבר נשתברו לזכר דברי המשנה, לכאורה היה צריך להיות ממש בהיפך, אם הקב"ה חפץ באמת בטובתן של ישראל, לא היה לו להרבות כל כך במצוות, שהרי כל מצוה אם אין מקיימים אותו כראוי, לא זו בלבד שחסר לו את שכר המצוה, אלא עוד יש לו עבירה ועונש על כך, ואם כן, מה תועלת להם לישראל בריבוי המצוות, הלא ככל שישנם בתורה יותר מצוות כנגד זה יש יותר אפשרויות להיכשל בהם ולצאת חייב.

ולעולם, אילו היה הקב"ה חפץ באמת בטובת ישראל, היה צריך לתת להם מיעוט של תורה ומצוות, בכדי שכל אחד ואחד יוכל לעמוד במצוות האלו ולקיימם על הצד היותר טוב, ואז יהיו באמת כל בני ישראל זכאים ובעלי זכויות. כך הקשו בהרבה ספרים.

מצוה אחת בשלמות

הרמב"ם, בפירושו המשניות, מיישב על פי היסוד הידוע באמונה, שכאשר יקיים האדם בשלמות אפילו מצוה אחת בלבד מכל התרי"ג מצוות, הריהו זוכה בזה לחיי העולם הבא. אך אל תחשוב שהוא דבר של מה בכך, כי יש בזה תנאי קודם למעשה, שהמצוה הזאת תתקיים על ידו בתכלית השלמות, בלתי לה לבדו, נקיה מכל סיג ופגם וללא שום פניות וכוונות אחרות. אכן, רק כאשר יקיים את המצוה האחת הזאת בשלמות מן הקצה אל הקצה, או אז זוכה האדם להיות מוכן ומוזמן לחיי העולם הבא.

והיות שאוהב הקב"ה את בני ישראל וחפץ לזכותם ולהנחילם לחיי העולם הבא, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, בכדי שכל אחד מישראל יזכה לקיים לפחות אחת בשלמות במשך כל ימי חלדו על הארץ, שמתוך הריבוי הגדול של המצוות לא ימלט שלפחות מצוה אחת יזכה לקיים בתמימות ובשלמות. והיו ביאור הכתוב ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר - עם היות שהשי"ת חפץ בצדקתם ורווחתם של ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שמתוך כל ריבוי המצוות יהיה בידו לכל הפחות מצוה אחת שעשה בשלמות.

גם בקשירות הנעליים יש מצוה

שאר המפרשים (ראה בפירוש רבינו עובדיה מברטנורא) מבארים את התשובה לשאלה זו באופן נפלא מאד, והסבירו, שנתרי"ג המצוות שבתורה כלולים משני מינים, ישנם מצוות שהם חוק בכל טעם, ואילו לא הייתה התורה מצווה אותנו על כך, לא היה עולה בדעתנו לקיימם כלל וכלל.

מאידך, ישנם הרבה מאד מצוות שהם מצוות שכליות, וכל אחד מבין לבד שחזו ההנהגה הרצויה, ניקח לדוגמא את המצוה של כיבוד אב ואם, כל בר דעת מבין בעצמו שהבן מחויב לכבד את הוריו, הלא הם הביאורו לעולם וגידולו במסירות רבה, האכילו אותו והשקוהו, גם המוסר האנושי מחייב את הבן להוקיר להם טובה ולהתנהג אל הוריו בכבוד ובדרך ארץ.

אך היות שהקב"ה חפץ בטובתם של ישראל, לפיכך נטל את כל אלו ההנהגות הטובות שכל אחד היה עושה ממילא, וגם אותם הכליל בתוך התרי"ג מצוות, ומעתה, כל איש ישראל שיכבד את אביו ואת אמו, או ישעשה את שאר ההנהגות הטובות שהיה עושה בלאו הכי, הרי הוא מקיים בזה מצוות עשה דאורייתא חזקה עליהם בשכר גדול הצפון לצדיקים בזה ובבא.

ומסופר על ילד שהתייצב לפני הגאון האדיר, פוסק הדור הזה, רבי שלמה זלמן איירעבאך זצ"ל, ובפיו השאלה הזאת, בתחילה הוא שאל את המלמד שלו בחיידו, אך מאחר שחשבונתו לא הייתה סדורה לו בפיו גער המלמד בילד על שמעו לשאול שאלות שאלו. הילד לא ידע מנוח לנפשו, השאלה הציקה לו, לפיכך פנה לביתו של הגאון המפורסם שנועד בחביבותו הרבה לכל יהודי, אפילו לידים קטנים הרגישו נח בקרבנו.

מששמע הגאון את השאלה, תחילה שיבח אותו והפליאו עד למאד, לאחר מכן השיב לו בטוב טעם ודעת, באופן שאפילו ילדים קטנים בשכלם הרך יוכלו להבינם כראוי, הוא שאל את הילד 'האם אתה נועל בכל יום נעליים חרולין?' 'כן!' ענה הילד, 'האם אתה גם קושר אותם?' 'בוודאי!' משיב הילד ועדיין אינו מבין להיכן חותר הגאון.

עתה ממשין הגאון ומסביר, האם חשבת אי פעם כמה פעמים במשך החיים האדם קושר את נעליו? אלפי אלפים של פעמים! זוהי פעולה סתמית שכל אחד עושה מדי יום ביזמו לנוחותו האישית, אולם הקב"ה, מרוב אהבתו אלינו ורצונו לזכות אותנו בעולם הבא, טמן גם בזה מצוה, וכאשר האיש בא לנעול את נעליו אומרם לו חז"ל, קודם כל תנעל את הנעל השמאלית ורק אחר כך את הימנית, ונמצאת שאפילו בדברים סתמיים שהאדם עושה לרווחתו האישית, גם שם יש לו הלכות ומצוות כיצד להתנהג בהם, ועל ידי זה זוכה לשכר טוב ולחיי העולם הבא.

כל מצוה כולל בכמה מצוות

לסיים אמרנו להוסיף עוד כוונה במאמר 'לפיכך הרבה להם תורה ומצוות', דהיינו שבכל מצוה המופיעה בתוך התרי"ג מצוות הכליל הקב"ה כמה וכמה מצוות, ולמשל המצוה של תפילין, שהוא מצוה אחת ותולקת בתורה למצוות המצוות, שהלא בתוך התפילין מנוחים ארבעה פרשיות, וכל פרשה ופרשה יש בה מצוות, ונמצא, שבשעה שהאדם מניח תפילין לראשו הרי הוא מקיים בכך שימונה מצוות, כיצא בזה הוא מצוות ציצית שנכתב עליהם בתורה חמשה עשין, וכל זה אינו אלא מחמת החביבות שיש לישראל אצל הקב"ה, לפיכך הרבה להם מצוות, שבכל מצוה שהם עושים יקיימו בזה הרבה מצוות ויזכו לשכר הרבה.

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

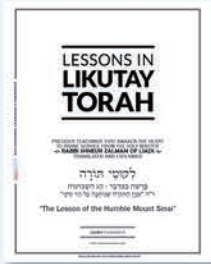
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH
DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

דברי תורה עברית

MONTHLY

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה · שבילי פנחס · דברי חינוך והתעוררות · חוס של חסד · המברך · דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

info@ramapost.com | www.Ramapost.com

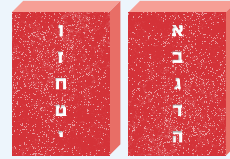
P: 845.369.9600 | F: 845.369.9601

382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

כ"ח סיון תש"פ · 20 יוני 2020 · מאנסי: הדלקת נרות - 8:13 · מוציש"ק - (72 דקות) 9:45 · No. 87 | Issue 38 | Vo. 2 · בסייד

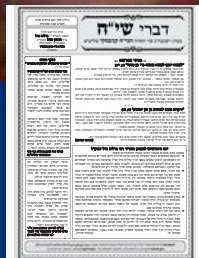
רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת **שלח**

טיב הקהילה · שבילי פנחס · חוט של חסד · המברך · דברי שי"ח

דברי תורה
 עברית